

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

- Giv akt!
- BFO Ung
- Pensjon

— NYE HELIKOPTRE til Hæren og SOF?

- BFOs lederkonferanse • Fallskjermjegeren Espen Rostrup Nakstad
- Utbyggingen av Ramsund • BFO UNG konferansen

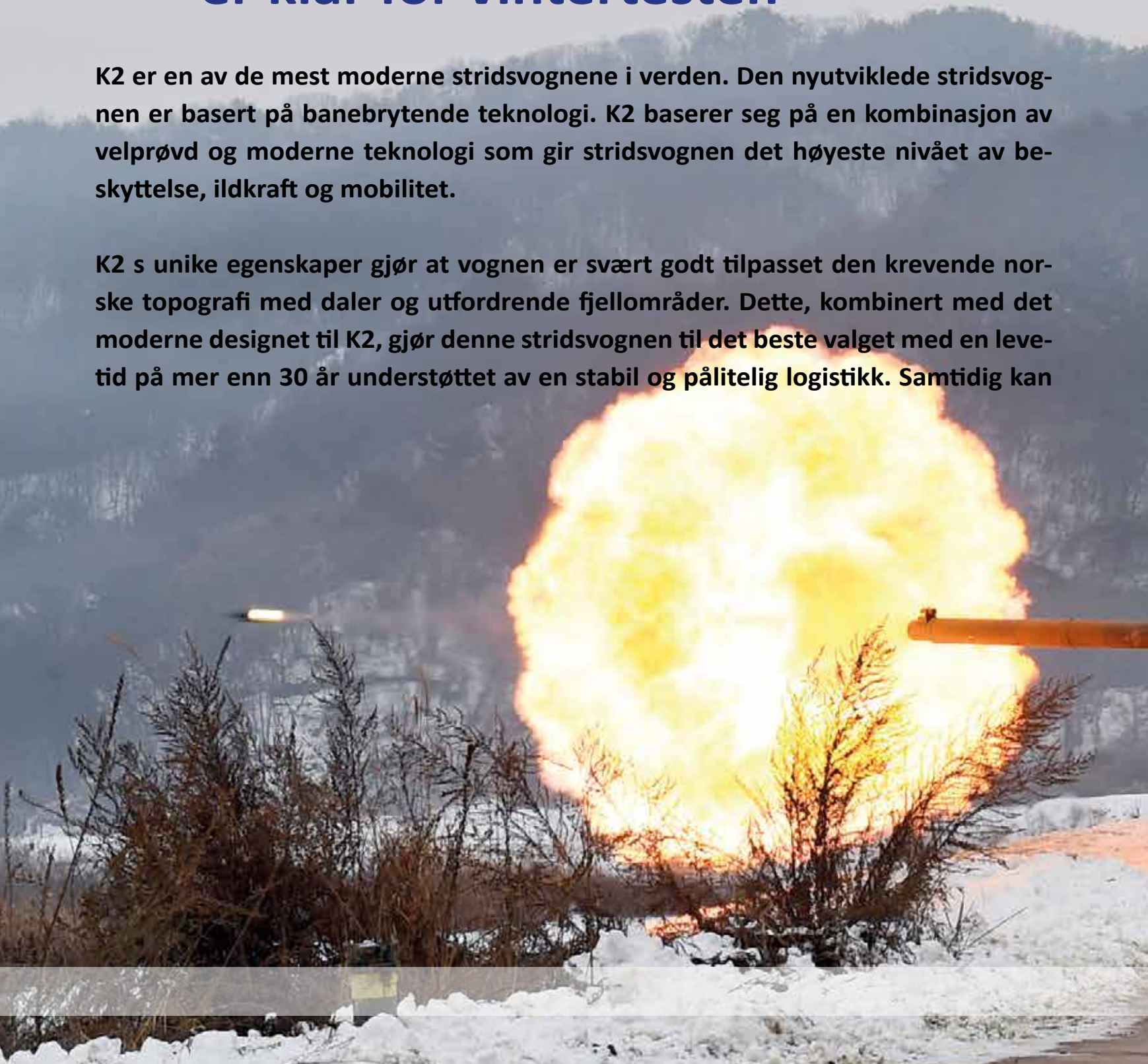
God jul & Godt Nytt År!

K2: Neste generasjons stridsvogn er klar for vintertesten

K2 er en av de mest moderne stridsvognene i verden. Den nyutviklede stridsvognen er basert på banebrytende teknologi. K2 baserer seg på en kombinasjon av velprøvd og moderne teknologi som gir stridsvognen det høyeste nivået av beskyttelse, ildkraft og mobilitet.

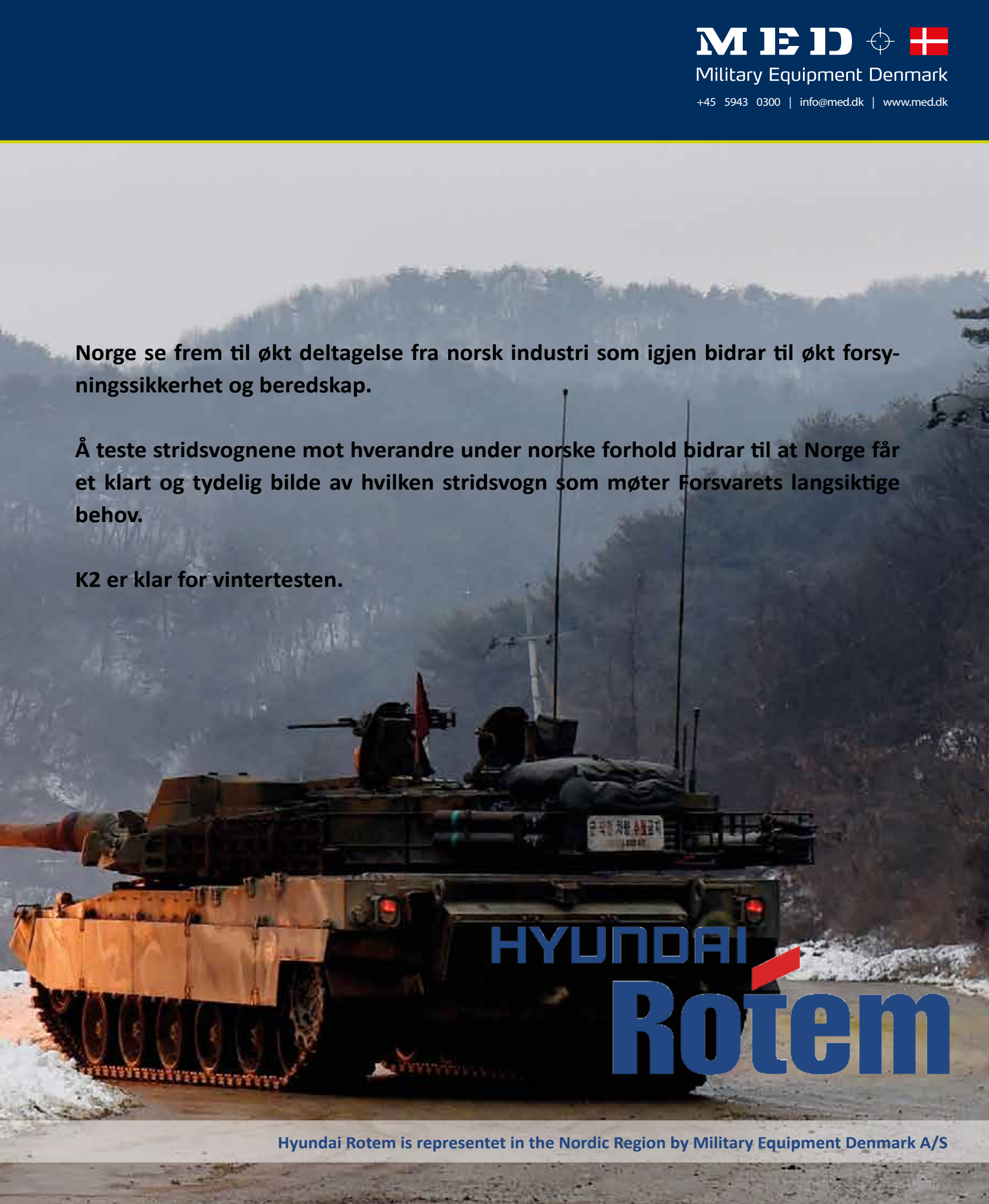
K2 s unike egenskaper gjør at vognen er svært godt tilpasset den krevende norske topografi med daler og utfordrende fjellområder. Dette, kombinert med det moderne designet til K2, gjør denne stridsvognen til det beste valget med en levetid på mer enn 30 år understøttet av en stabil og pålitelig logistikk. Samtidig kan

Norge se frem til økt deltagelse fra norsk industri som igjen bidrar til økt forsyningssikkerhet og beredskap.

Å teste stridsvognene mot hverandre under norske forhold bidrar til at Norge får et klart og tydelig bilde av hvilken stridsvogn som møter Forsvarets langsiktige behov.

K2 er klar for vintertesten.

HYUNDAI
Rotem

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no - Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-POST: offisersbladet@bfo.no
Mobil: 928 14 251

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punktpricke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Et Bell 412 SP med Gatling mitraljøse påmontert på hver side av helikopteret. Foto Torbjørn Kjosvold.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

25. november 2021
(Bekreftet opplag 1. halvår 2021 - 10.400)

UTGIVELSESPLAN 2022:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 1 februar	4. februar	18. februar
Nr 2 april	25. mars	8. april
Nr 3 juni	19. mai	6. juni
Nr 4 september	19. august	2. september
Nr 5 oktober	7. oktober	21. oktober
Nr 6 desember	25. november	9. desember

FØLG BFO PÅ:

 facebook.com/bfo.no
 twitter.com/bfo12
 instagram.com/bfo12

KAN JULEFREDEN SENKE SEG?

Ja, det kan den nok sikkert etter hvert, men tempoet har vært høyt lenge nå, med mange pågående prosesser både i den eviglange omstillingen, men også med mottak av nytt materiell, utdanning på nytt materiell, utfasing av materiell og fremtidige anskaffelses-prosjekter. Øvings-aktiviteten har også vært relativt høy i både Hær, Sjø og Luft. Brigaden har fått nytt artilleri og øver mer, Sjøforsvaret oppgraderer våre kystkorvetter og har en fregatt i en hangarskips-gruppe, Luftforsvaret faser ut F-16, mottar Sar Queen og F-35 tar over QRA-oppgaget, samt at den første P-8 Poseidon er mottatt under en seremoni i USA.

Så er spørsmålet om vi kan slappe helt av, når det såkalte forskningsskipet Akademik Lazarev fortsatt kartlegger havbunnen langs hele Norges langstrakte kyst. Det burde ikke være tvil om at slik kartlegging kan brukes til både industrispionasje, eventuell sabotasje. Forsker og lærer ved Forsvarets Høgskole/Sjøkrigsskolen kaller Akademik Lazarev for et spionskip i en kommentar i Dagens Næringsliv. Næringslivets Sikkerhetsråd er også bekymret for strømkabler, rørledninger på norsk sokkel for olje og gass, som kan bli utsatt for sabotasje. Burde ikke E-tjenesten og våre sikkerhets-myndigheter også være alvorlig bekymret?

I denne utgaven kan du lese om BFOs Lederkonferanse og BFO Ung-konferansen, som begge ble avholdt i november. Viktige arenaer for henholdsvis BFOs videreutvikling og for de unge BFO'erne. Det er mange «Litt av Hvert» sider denne gang, fordi det skjer mye i og utenfor våre landegrenser. Saker som ikke nødvendigvis er nok til å bli en egen artikkel. Artikkelen om helikopteranskaffelsen til Hæren og SOF, er basert på noen antagelser, det er ikke mulig å få informasjon fra hverken Forsvarets ledelse eller FMA på dette tidspunkt.

I neste utgave kan du blant annet lese om Adolf-kanonene på Trondenes fort som nå er fredet, Tyske LEO2 A7 og Koreanske K-2 på vinter-test i Norge og boka «Peril», om Trump som kunne utløst en atomkrig. Har du forresten forslag til hva jeg bør skrive mer om, eller hvordan Offisersbladet bedre kan favne bedre om den yngre leseren, så send meg gjerne en E-post.

Da gjenstår det bare å ønske dere alle en riktig God Jul & Godt Nytt År!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

faste saker:

Redaktøren: Kan julefreden senke seg?	5
Litt av hvert	23, 50, 51, 52, 53, 65, 69
BFO leder	30
Giv akt!	32
Hva skjer?	34
BFOUng/KAFO leder	40
Pensjonssidene	44
Leserinlegg	48
Tilbakeblikk	56
Filmanmeldelse	70
10 gode grunner til å være medlem i BFO	72
Medlemsfordeler	74
Internasjonale nyheter	82

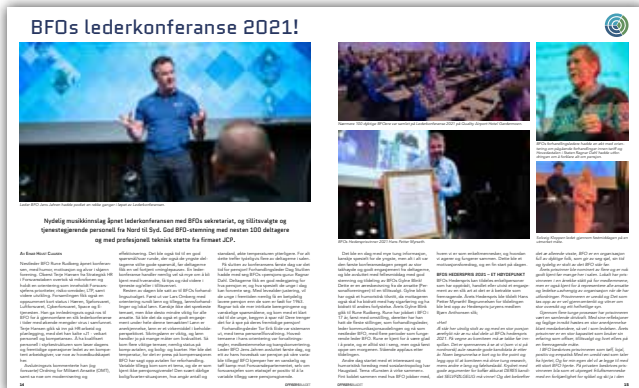
76-77

54-55

artikler:

BFO Ung konferansen!	8
Jule- og Nyttårs forberedelser på Bæreia	12
BFOs lederkonferanse 2021!	14
Jurist og lege med ph.d i intensivmedisin	20
Flott familiedag for veteraner og familien!	24
Den historiske gården på Gravdal	26
Slik kan våre nye stridsvogner se ut	28
Norge vant «Iron Spear» også i år!	41
Betydelig utbygging av Ramsund Orlogsstasjon	54
«High-tech» bedriften på Hamar	58
«Neste Steg» Norge	62
Skjoldklassen oppgraderes for 500 millioner	66
Nye helikoptre til Hæren og spesialstyrkene i 2024?	76
Senkningen av Tirpitz i ny tegneserie	80

14-15

8-9

AVIATION TRAINING CENTER NORWAY

READY FOR TAKE OFF 2023

Building a state of the art, Aviation Training Center in Norway at Stavanger Airport, Sola to support the norwegian oil & gas and the defence market.

ATCN will in 2023 have an approved training organization (ATO) according to EASA ´s regulations.

Helicopter, Drones and Technical Training.

EDUCATION

TRAINING

SIMULATION

MAINTENANCE

CONTACT
opb@atcn.no

BFO Ung konferansen!

To uker etter BFOs lederkonferanse, møttes 70 unge BFO-medlemmer til BFO Ung konferanse i Oslo. Det var venteliste for å delta på denne konferansen, som hva angår deltagende medlemmer, er vel så stor som Lederkonferansen.

BFO markering i hotellets resepsjon og lunchområde.

AV EINAR HØLST CLAUSEN

Hensikten med en slik konferanse er å vise at BFO tar sine unge medlemmer på alvor. BFO ønsker med dette å få et bedre innblikk i hva de unge forventer av BFO sentralt og lokalt. En slik konferanse gir også BFO et bedre inntrykk av hva våre yngre medlemmer er opptatt av. Vi håper også at vi får noen svar på hvorfor så mange unge velger å slutte i Forsvaret, sier BFOs Susann Habbestad og Tore Halvorsen, som har planlagt og gjennomfører denne konferansen.

Deltagerne får i løpet av denne helgen en økt kunnskap og kjennskap til BFO, samt at de på denne arenaen i løpet av helgen utvider sitt nettverk i rammen av BFO. Vi håper at deltagerne sitter igjen med økt motivasjon og engasjement i og for BFO, sier Habbestad og Halvorsen.

De unge opplevde en begivenhetsrik helg med et tett program, som inneholdt gode orienteringer fra leder kommunikasjonsavdeling Viggo Holm, om hva BFO står for og hvordan de jobber. Så kom leder BFO Jens Jahren, som ga en status og orienterte de unge om

aktuelle saker BFO jobber med og har jobbet med.

Etter en liten pause, ankom forsvarssjef Eirik Kristoffersen til det de hadde kalt sjefens time. Kristoffersen hadde satt av en time, men de engasjerte unge kom med så mange veloverveide spørsmål til forsvarssjefen, at seansen ble utvidet til halvannen time. En kortere lunch, noe ungdommen syntes var helt ok. BFOs unge medlemmer møtte nemlig en åpen og ærlig forsvarssjef, som på en fin og uformell måte snakket om alt fra lederskap, åpenhet, personellbehandling, til tillit og kultur i Forsvaret. Kristoffersen var også

Imponerende med 70 unge BFOere som får informasjon fra leder BFO Jens Jahren.

innom budsjett og prioriteringer, før han nevnte sin store bekymring, nemlig balansen mellom de store materiellinvesteringene vi nå har gjort og gjør, og de store driftskostnadene på dette materiellet. Han tok seg god tid til å svare på ytterligere spørsmål som de unge hadde.

Spørsmålene gikk på alt fra behovet for generelt bedre informasjon om pågående prosesser og avgjørelser, OR-konvertering, T-35/T-60 og behovet lengre stå-tid, til utdanningsordningen og tjenestevilkår for krigsskolekadetter. Etter så mye fag, var det godt å oppleve et gnistrende motivasjonsforedrag med skue-

spilleren Thomas Engeseth, som spilte Egon i Olsenbanden Jr. Det var et tett program denne lørdagen, for det var tid for gruppearbeid med følgende spørsmålsstillinger;

HVA TROR VI OPPTAR DE YNGRE MER ENN DE ELDERE I FORSVARET - OG HVA KAN GJØRES MED DET.
HVILKE FORVENTNINGER HAR DERE TIL BFO – OG HVILKE FORBEDRINGER BØR BFO GJØRE? HVORFOR ER DERE FORTSATT I FORSVARET – OG HVORFOR TROR DERE MANGE AV DE UNGE SLUTTER?

Her var det mange forskjellige svar, men her er et utdrag:

Yngre har større behov for starthjelp i overgang fra verneplikt til ansatt. Viktig å sikre lønnsvekst. Synlighet tilstedeværelse og arrangementer er viktig, dette varierer for mye. For dårlig rekruttering av tillitsvalgte. Ønsker mer konkret informasjon om rettigheter, hvorfor organisere seg og om hvorfor BFO er bedre enn de andre. Mange er usikre på lokal lønn prosessene, ønsker mer info. Lokale tillitsvalgte må være mer synlige. Offisersbladet oppleves mer for den eldre garden. Instagram-konto og app er

Mari Bølla underholdt under festmiddagen.

Tore Halvorsen møtte forsvarssjefen når han ankom hotellet.

Fra venstre Kristoffer Haldorsen, Nora Myrvold og Didrik Ytrehus.

// KRISTOFFER HALDORSEN

– Ung konferansen har vært en veldig god arena for oss unge til å bli hørt. Jeg har lært mer om hva BFO kan tilby som gjør det lettere å informere andre og verve nye medlemmer.

// NORA MYRVOLD

– Jeg synes ung konferansen har vært en veldig god arena for å bygge nettverk. Flere av oss unge har ikke et så stort nettverk ennå, derfor er slike arrangementer viktige. Det fint å bli informert om at det er lav terskel for å kontakte BFO og at de er her for oss. Jeg har satt pris på å lære mer om hva det innebærer å være fagorganisert.

// DIDRIK YTREHUS

– Dette er mitt første møte med en fagorganisasjon. Jeg satt stor pris på å få informasjon som man vanligvis ikke får i hverdagen. Det har økt interessen min for å dele erfaringer og å ta på meg verv. Jeg opplevde å bli sett som ung medlem ved å delta på et slikt arrangement.

ønsket. Kommunikasjonen bør i større grad rettes mot de unge. BFO burde ha nyhetsoppdateringer på sin nettside.

Andre ting som kom frem var mangel på bolig og dårlige boforhold, det er mangelfull info om pendlerrettigheter, det er ingen kompensasjon for oppnådd fagbrev, de unge ønsker å oppleve forskjellen i rettigheter mellom single og partner. Mange krigsskolekadetter sliter med å bli behandlet som vernepliktige. De unge ønsker utsikter til bedre pensjon. De synes det er urettferdig at tekniker-tillegg tildeles OR4 og OR5 i Luft, men bare

OR4 i Hæren. De ønsker seg studiepoeng i OR-løpet/utdanningen. Men på den positive siden sier de at grunnen til at de ønsker en fremtid i Forsvaret er miljøet, mangfold av spennende stillinger, spennende utdanningsretninger, billig kvarter, samholdet, og at man får mye tillit og ansvar.

HYGGELIG AVSLUTNING ETTER EN LANG OG FAGLIG INTERESSANT DAG

Det ble en lang dag i konferansesalen for BFO-ungdommen, så det ble godt med litt egentid, før underholdning og minikonsert

med Mari Bølla. Festmiddagen sent på kvelden sørget for god stemning, sosialisering og ytterligere samhold blant konferansedeltakerne.

Konferansen ble avsluttet på søndag etter lunch, med skriving av reiseregninger og utsjekk fra hotellet. «Forsvarets fremtid» ble ønsket vel hjem etter en meget vellykket BFO Ung konferanse!

Recab is providing both field proven rugged electronics, as well as new innovations that will enhance the operational capabilities of the armed forces.

It's imperative to utilize commercial technology innovations faster and this is a key asset of our company.

This has been demonstrated by i.e our development of commercial data center technology which is compliant to military standards and deployed in Naval vessels.

www.recab.com/hci

Our technology roadmap includes SWaP-C optimized Mission Computers taking GPGPU computing to it's limits.

Expertise within image & signal processing, FPGA/ASIC design & AI/Machine Learning through our acquisition of Synective Labs is addressing the needs for Tier 1 Defence Integrators.

MIL Std OEM products with High Quality, Product compliance, & Product Lifecycle Management (PLM).

www.recab.com/defence-avionics

Synective Labs

Recab

For demanding applications

**TOTAL
DEFENCE
GROUP**

Proud partner of
Total Defence Group

Jule- og Nyttårs forberedelser på Bæreia

Forsvarets Veteransenter på Bæreia er svært et populært sted for unge som eldre veteraner og deres familier. Offisersbladets besøkte veteransenteret midt oppe i Jul- og Nyttårs forberedelsene.

Det er alltid hyggelig med Julestemning på Bæreia.

De ansatte henger opp julestjerner og pynter til jul.

Sjef på Bæreia oblt Arnstein Hestnes og NK kommandersersjant Steffen Ruyter.

Av EINAR HOLST CLAUSEN

Den 22. november under Offisersbladets besøk, var veteransenteret i utgangspunktet stengt, for nå forbereder de ansatte seg på et fullbooket veteransenter. Jeg møtte sjef Forsvarets Veteransenter oberstløytnant Arnstein Hestnes og sjefssersjant Steffen Ruyter, som kunne fortelle at veteransenteret nå har kalt inn alle sine ansatte for intern-kursing med faglig oppdatering fra Forsvarsstaben/MOST, og kursing fra stressmestrings-teamet fra FSAN.

De var også godt i gang med jule-pyntingen.

Planlegging og koordinering er nødvendig, for det er ikke plass til alle som ønsker å få et opphold på Bæreia enten jul eller nyttår. Derfor må vi prioritere enslige veteraner og enslige veteraner med barn, sier Arnstein Hestnes. Han forteller videre at de har måttet dele opp i to puljer i julen og en pulje til nyttår. Dessuten må de som ikke har vært her før, gå foran de som har hatt flere opphold. Vi skal også arrangere et førjuls-opphold, der veteranene får oppleve kirkeparade i Vinger kirke, noe som har

blitt en tradisjon, sier Steffen Ruyter. Offisersbladet ønsker å gi ros til alle som jobber på Bæreia, til det beste for våre veteraner. Her går alt på skinner, og kjøkkenet lager fortsatt fantastisk mat.

Veteransenterets ledelse kunne også meddele at aktivitets-kalenderen for 2022 (som er meget omfattende) legges ut i desember, og at de populære gjensyns-treffene tas opp igjen i februar 2022.

Lykke til videre!

Nybygget med flotte rom og fellesområde.

Forsvarets Veteransenter på Bæreia har blitt et flott sted for ivaretagelse av våre veteraner.

BFOs lederkonferanse 2021!

Leder BFO Jens Jahren hadde podiet en rekke ganger i løpet av Lederkonferansen.

Nydelig musikkinnslag åpnet lederkonferansen med BFOs sekretariat, og tillitsvalgte og tjenestegjørende personell fra Nord til Syd. God BFO-stemning med nesten 100 deltagere og med profesjonell teknisk støtte fra firmaet JCP.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

Nestleder BFO Rune Rudberg åpnet konferansen, med humor, motivasjon og alvor i skjønn forening. Oberst Terje Hansen fra Strategisk HR i Forsvarsstaben overtok så mikrofonen og holdt en orientering som inneholdt Forsvarssjefens prioriteter, risiko-områder, LTP, samt videre utvikling. Forsamlingen fikk også en oppsummert kort status i Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret, Cyberforsvaret, Space og E-tjenesten. Han ga innledningsvis også ros til BFO for å gjennomføre en slik lederkonferanse i tider med økende mengder virus i samfunnet. Terje Hansen gikk så inn på HR-arbeid og planlegging, med det han kalte «J1 - veikart personell og kompetanse». Å ha kvalifisert personell i styrkestrukturen som løser dagens og fremtidige operasjoner ledet av en kompetent arbeidsgiver, var noe av hovedbudskapet her.

Avslutningsvis kommenterte han (og forsvarte) Ordning for Militært Ansatte (OMT), samt sa noe om modernisering og

effektivisering. Det ble også tid til en god spørsmål/svar runde, der også de yngste deltagere stilte gode spørsmål, før deltagerne fikk en vel fortjent «minglepause». En lederkonferanse handler nemlig vel så mye om å bli kjent med hverandre, få tips og råd videre i tjeneste og/eller i tillitsvervet.

Resten av dagen ble satt av til BFOs forhandlingsutvalget. Først ut var Lars Omberg med orientering rundt lønn og tillegg, lønnsforhandlinger og lokal lønn. Kanskje ikke det sprekste temaet, men ikke desto mindre viktig for alle ansatte. Så ble det da også et godt engasjement under hele denne temaøkten! Lønn er anerkjennelse, lønn er et virkemiddel i beholderperspektivet. Sikringslønn er viktig, og lønn handler jo på mange måter om livskvalitet. Så kom flere viktige temaer, nemlig status på komp-avtalen, og bolig- og kvarter. Her ble det temperatur, for det er press på kompensasjoner. BFO har sagt opp avtalen for reforhandling. Variable tillegg kom som et tema, og de er som kjent ikke pensjonsgivende! Den svært dårlige bolig/kvarter-situasjonen, hva angår antall og

standard, økte temperaturen ytterligere. For alt dette treffer tydeligvis flere av deltagerne i salen.

På slutten av konferansens første dag var det tid for pensjon! Forhandlingsleder Dag Stutlien hadde med seg BFOs «pensjons-guru» Ragnar Dahl. Deltagerne fikk en god redegjøring for hva pensjon er, og hva spesielt de unge i dag kan forvente seg. Med levealder-justering, vil de unge i fremtiden nemlig få en betydelig lavere pensjon enn de som er født for 1963. Ragnar tok de mer intrikate beregningene og vanskelige spørsmålene, og kom med et klart råd til de unge, begynn å spar nå! Dere trenger det for å spe på deres fremtidige pensjon!

Forhandlingsleder Tor Erik Eide var sistemann ut, med tema personellforvaltning. Hovedtemaene i hans orientering var forvaltningsregler, medbestemmelse og tvangskonvertering. Leder BFO Jens Jahren avsluttet første dag, og ett av hans hovedsak var pensjon på våre variable tillegg! BFO kjemper her en vanskelig og tøff kamp mot Forsvarsdepartementet, selv om forsvarssjefen som etatssjef er positiv til å la variable tillegg være pensjonsgivende.

Nærmere 100 dyktige BFOere var samlet på Lederkonferanse 2021 på Quality Airport Hotel Gardermoen.

BFOs Hedersprisvinner 2021 Hans Petter Myrseth.

Det ble en dag med mye tung informasjon, kanskje spesielt for de yngste, men alt i alt var den første konferansedagen preget av stor takhøyde og godt engasjement fra deltagerne, og ble avsluttet med fellesmiddag med god stemning og tildeling av BFOs Gylne Blink! Dette er en æresbevisning fra de ansatte (Personalforeningen) til en tillitsvalgt. Gylne blink har også et humoristisk tilsnitt, da mottageren også skal ha bidratt med høy sigarføring og ha bidratt til andres forlystelse. Årets Gylne Blink gikk til Rune Rudberg. Rune har jobbet i BFO i 17 år, først med omstilling, deretter har han hatt de fleste stillinger, som forhandlingsleder, leder kommunikasjonsavdelingen og nå som nestleder BFO, med flere perioder som fungerende leder BFO. Rune er kjent for å være glad i å prate, og er alltid sist i seng, men også først oppe om morgenen. Stående applaus etter tildelingen.

Andre dag startet med et interessant og humoristisk foredrag med sosialantropolog Ivar Haugstad. Tema «Kunsten å virke sammen». Fint koblet sammen med hva BFO jobber med,

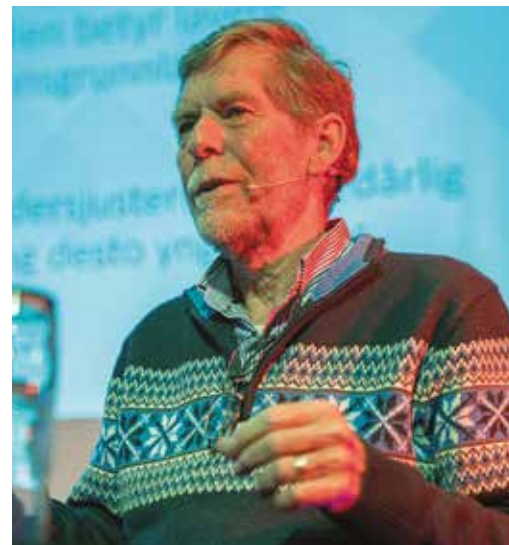
hvem vi er som enkeltmennesker, og hvordan vi agerer og fungerer sammen. Dette ble et motivasjonsforedrag, og en fin start på dagen.

BFOs HEDERSPRIS 2021 – ET HØYDEPUNKT

BFOs Hederspris kan tildeles enkeltpersoner som har optrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende. Årets Hederspris ble tildelt Hans Petter Myrseth! Begrunnelsen for tildelingen ble lest opp av Hederspris-juryens medlem Bjørn Anthonsen slik;

«Hei!

Æ står her utrolig stolt av og med en stor porsjon ærefrykt når æ nu skal dele ut BFOs hederspris 2021. På vegne av komiteen må æ takke før innspillan. Det er spennantes å se at vi (som vi si på nordnorsk) aule rasande gode kandidata år etter år. Noen begrunnelsa e kort og to the point og legg opp til at komiteen må drive tung research, mens andre e lang og følelseladd. Krydret med gode argumenter for koffør akkurat DERES kandidat SELVFØLGELIG må vinne! Og det bekrefter

BFOs forhandlingsledere hadde en økt med orientering om pågående forhandlinger innen tariff og Hovedavtalen i Staten Ragnar Dahl hadde utfordringen om å forklare alt om pensjon.

Solveig Kloppen ledet gjennom festmiddagen på en utmerket måte.

det æ allerede visste, BFO er en organisasjon full av dyktige folk, som gir av seg sjøl, sin tid og tydelig er stolt av det BFO står for.

Årets prisvinner ble nominert av flere og er nok godt kjent før mange her i salen. Lokalt har prisvinneren i en årrekke stått på for medlemmene, men er også kjent for å representere alle ansatte og ledelse uavhengig av organisasjon når de har utfordringer. Prisvinneren er uredde og Det som tas opp av er vel gjennomtenkt og vitner om stor oversikt og ett helhetlige syn.

Gjennom flere tunge prosesser har prisvinneren vært en samlende drivkraft. Med sine refleksjoner og faglige innsikt høstes en stor anerkjennelse blant medarbeidere, så vel i som ledelsen. Årets prisvinner er en stor kapasitet som bruker sin erfaring som offiser, tillitsvalgt og livet ellers på en fremragende måte.

I BFO beskrives prisvinneren som tøff, lojal, positiv og empatisk Med en uredde røst som taler fra hjertet, Og for min egen del vil æ legge til med ett stort BFO hjerte. På privaten beskrives prisvinneren bla som et utpreget friluftsmenneske med en forkjærlighet for sykkel og ski ja i den

De dyktige moderatorene under hele konferansen Kim Oddar Kristiansen og Christian Carstensen.

Den yngre garde under Lederkonferansen var aktive og med gode spørsmål og kommentarer.

Det ble temperatur i salen rundt temaet OMT URE og bolig og kvarter situasjonen i Forsvaret.

grønne årstid ski og rollerblades med hjul med de utfordringer det gir i knall og fall. Plaster her og det er ikke ukjent Som dokker skjønner, er årets prisvinner et forbilde for oss alle. BFO's hederspris for 2021 går til Hans Petter Myrseth». Gratulasjoner fra oss alle Hans Petter!

FOREDRAG FRA REDNINGSTJENESTEN

Lederkonferansen fikk deretter høre et meget interessant foredrag av Kim Hagen Bertheussen fra Redningsselskapet, med tema frivilligheten. Også han har tidligere vært BFO-medlem. Vi fikk en fin innføring i hvordan Redningsselskapet er organisert, og i stor grad basert på frivillig tjeneste, samt i hvor stor grad de driver kontinuerlig kompetanseheving for sine ansatte, og land og sjøbaserte frivillige/operatører. Redningstjenesten mottar statlig støtte, men er

også avhengig av donasjoner, for drift og kjøp av nye redningsfartøy. Et meget godt foredrag.

STATSSEKRETÆR I FD BENT JOACHIM BENTZEN

Bent Joachim er etter regjeringsskiftet nytilsatt statssekretær i Forsvarsdepartementet. I tillegg til sitt politiske engasjement i Senterpartiet, har han inntil for to år siden vært løytnant i HV innsatsstyrke Heron. På grunn av forsvarsloven kunne han etter å ha blitt folkevalgt i Nord, ikke lenger stå i innsatsstyrken.

Bentzen orienterte i sitt innlegg om Regjeringens uttalte forsvarspolitik, og videre utvikling av Forsvaret Han snakket om satsningen på styrking av forsvarsbudsjettet, og ekstratildeling til EBA, inklusive fortsatt satsning på NATO-alliansen og øvingsaktiviteten. Han var ellers

Leder YS Stat Pål N Arnesen orienterte forsamlingen.

opptatt av å lytte til hva seminardeltagerne kunne fortelle, og svare på de spørsmål som kom. Det ble mange spørsmål, og Bentzen svarte på det han på direkten kunne svare på. Vi opplevde en engasjert, positiv og lyttende statssekretær.

LEDER YS ERIK KOLLERUD

YS-lederen tok også turen til BFOs Lederkonferanse. Her fikk vi vite hva YS står for som hovedsammenslutning, og hvilke hovedsatsningsområder YS har. Det jobbes med flere prosjekter med formål å modernisere organisasjonen, mye på grunn av økonomi, globalisering, demografi, klimautfordring og den teknologiske utviklingen. Vi må være relevante og fremtidsrettet sa Kollerud. BFO fikk ros for sin viktige rolle i YS, med gode bidrag inn i hoved-

En åpen ærlig og lyttende statssekretær i FD Bent Joacim Bentzen møtte BFO på Lederkonferansen.

Kim Hagen Bertheussen fra Redningsselskapet holdt en meget god orientering om Redningstjensten og hvordan de er organisert og hvor avhengig de er av frivillighet og donasjoner.

sammenslutningen. Medlemsvekst er et viktig mål for YS, som ønsker å bli den raskest voksende hovedorganisasjonen.

LEDER BFO JENS JAHREN

Leder BFO Jens Jahren fikk sin time på slutten av lederkonferansens andre dag. Han ledet igjennom en rekke saker som BFO kjemper en kamp mot FD og Forsvarsstab. Saker til kraftig forargelse. Alle saker på vegne av våre medlemmer. For å nevne noe; Effektivisering/ innsparing? Er personellet bare sett på som en kostnad? Militært ansatte har begynt å bli en lavtlønns-gruppe. Gradsnedtrekk som kamuflert lønnsnedgang over tid? Jens gikk også igjennom forsvarsdelen av den nye regjeringsplattformen, og hva dette innebærer. Corona-situasjonen med strenge restriksjoner ved Forsvarets avdelinger,

har BFO håndtert bra, med god tilstedeværelse til tross for restriksjonene. Noen av BFOs fokusområder ble også nevnt, slik som lønnsoppgjør 2022, oppfølging lokal lønn 2021, prinsipper til juridisk behandling (konvertering og oppsigelse av særavtale), pensjon (særalder/nivå), samt de store reformene OMT og URE.

NESTLEDER BFO RUNE RUDBERG

Rune steppet inn for rektor BFO-skolen Jon Vestli, som var syk. Tema «Kunnskap er makt». Det handler om kunnskap med ferdigheter til å anvende de, til det beste for medlemmene.

«Vi mener at kunnskap er et vesentlig verktøy for alle tillitsvalgte»

Nestleder Rune Rudberg ble som fortjent tildelt BFOs Gylne Blink 2021 Se begrunnelse i artikkelen.

Rune fortalte videre at BFO-skolen holder kurs i hele spekteret av utdanning av våre tillitsvalgte, som også inkluderer ivaretagelse av kadettens rettigheter og behov for informasjon/kurs. Vi ønsker kompetente tillitsvalgte i dag og i morgen, og vi gjennomfører kurs om lover & avtaler, tariffavtaler, arbeidsrett, reglementer og lokale avtaler, kommunikasjon, og #jegertillitsvalgt, sa Rudberg.

«Mestring er viktig – selvtilitt gir trygghet»

Det ble også orientert om BFOs stipendordning, for de som videreutdanner seg. BFO tildeler 750.000 kroner i stipend i året.

Mye læring for så vel unge som eldre disse dagene.

Blåsegruppen Blåsemafiaen sto for flott underholdning under festmiddagen.

Et utrolig morsomt innslag med Jens og humørsprederen Tony, sammen med Solveig Kloppen.

Sjefssersjant Thomas Moelv regionsstyreleder Nord forteller om BFO aktivitet og synlighet i Regionen.

Sosialantropolog Ivar Haugstad om kunsten å virke sammen Et interessant og humoristisk innslag.

FESTMIDDAGEN

Det ble en fantastisk avslutning på dagen, og utover kvelden. Foruten god mat, fikk de festkledde konferansedeltagerne flere spenstige musikkinnslag som skapte god stemning. Til å lede oss gjennom kvelden fikk vi oppleve en meget opplagt og morsom Solveig Kloppen. Det ble mye latter gjennom hele kvelden, og musikkinnslagene fra «Blåsemafiaen» var utrolig bra.

SISTE DAG

Økten frem til lunch og avslutning av konferan-

sen var satt av til Viggo Holm, leder av kommunikasjonsavdelingen. Temaet var «Engasjement og synlighet». Hva er BFO? Hvor er BFO synlig? På hvilken måte er BFO synlig? Er de lokale BFO-tillitsvalgte synlige i sine avdelinger? Hva kan vi gjøre bedre i møte med medlemmer og mulige medlemmer? I løpet av økten bidro flere ATVer og lokale tillitsvalgte med tanker rundt dette. En nyttig dialog med konferansedeltagerne, til BFOs beste.

Under hele lederkonferansen var BFOs samarbeidspartnere til stede med stand i pauseområdet, for å svare på spørsmål og eventuelt

selge sine produkter. Det ble satt pris på av konferansedeltagerne. En særdeles vellykket lederkonferanse var det mange som sa på vei ut døren fra Quality Airport Hotel Gardermoen, som er et utmerket konferansehotell. En takk også til engasjerte BFOere, og en takk til JPC, som sto for teknisk gjennomføring, underholdningsprogrammet og regien under hele konferansen. Meget profesjonelt gjennomført.

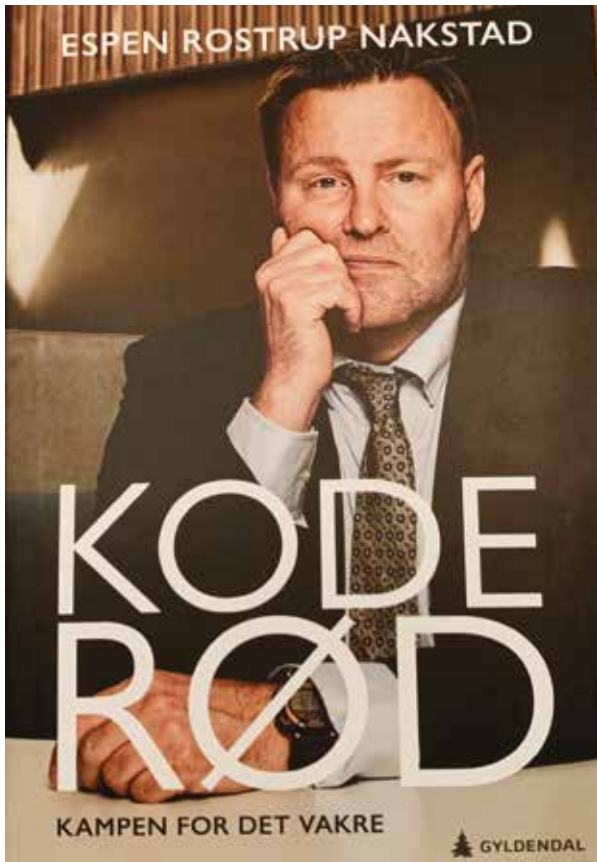
SE

NY NETTBUTIKK!

MSOSTUDIO.NO

Jurist og lege med ph.d i intensivmedisin

– dette er fallskjermjegeren og nå også forfatteren Espen Rostrup Nakstad

Bokomslaget Kode Rød.

Espen Rostrup Nakstad i bygget til Helsedirektoratet, hastet videre til neste møte.

Men Nakstad ble nok under pandemien bedre kjent som hele Norges «fung.ass», som med sitt rolige vesen i perioder nesten daglig var på nyhetssendingene. Han mestret på en saklig og for oss forståelig måte, å forklare hva vi sto overfor, og hvilke tiltak som måtte iverksettes i løpet av pandemien.

Av EINAR HOLST CLAUSEN

BOKEN «KODE RØD» - KAMPEN FOR DET VAKRE
Offisersbladet hadde gleden av å møte Espen Rostrup Nakstad i Helsedirektoratets lokaler på Storo. Jeg ville gjerne vite mer om personen Espen, fallskjermjegeren, legen, spesialisten (ph.d. i intensivmedisin), juristen, assisterende helsedirektør, og nå også forfatter. Jeg ønsket selvfølgelig også å få vite mer om hvordan den meget lesverdige boka «Kode Rød» ble til. For etter å ha lest boken kunne jeg konkludere

med at den gir oss et unikt innblikk i pandemiens utvikling på verdensbasis, i tillegg til de prosesser som skjedde her hjemme i Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, og opp imot Regjeringen, samt når og hva som ble formidlet ut til media. Var vi dømt til å mislykkes allerede før koronaviruset spredde seg fra Kina?

Det overraskende med boka er at den er skrevet på en måte som gjør den like spennende som en kriminalroman. Boken spretter litt frem og tilbake i tid, der Nakstad på en mesterlig måte klarer å flette inn glimt fra familielivet og

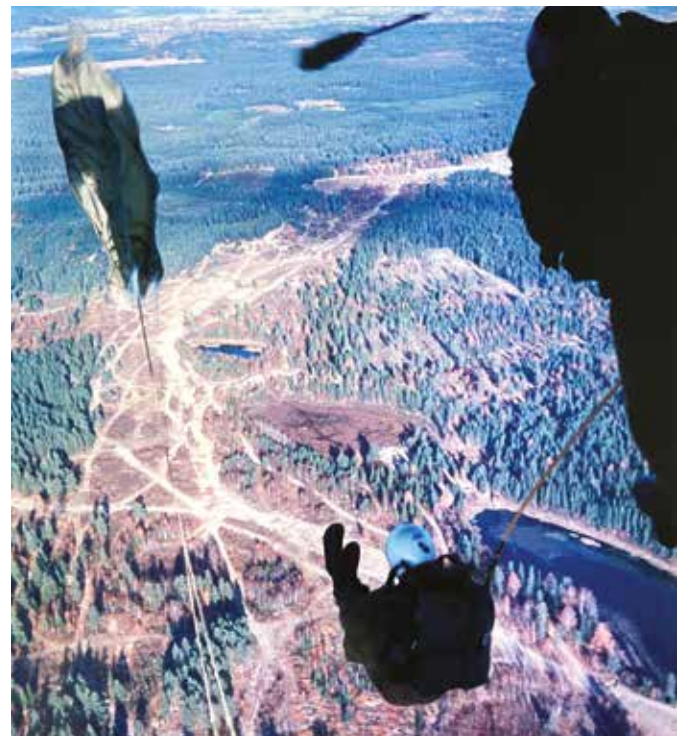
aktiv oppvekst på Skjetten/Romerike. Vi får historiene om et aktivt friluftsliv, og alt fra den utfordrende fallskjerm-jegerutdanningen og tjenesten, til familieliv på godt og vondt. Spesielt den tragiske ulykken der han mistet sin tvillingbror Anders, som også var lege, i ambulansehelikopter-ulykken ved Sollihøgda januar 2014. Det er vanskelig å ikke bli berørt når han forteller om dette. Alt dette får vi mellom kapitlene med beskrivelsene av hva som skjedde under pandemien og hvordan han opplevde denne svært hektiske perioden i hans liv.

Jotunheimen er hans favorittsted i den norske fjellheimen, både vinter og sommer.

Livet som sykehuslege har lært Espen mye, og han har skrevet litt om det i boka også.

Espen hoppet mer fritt-fall enn static i fallskjermjegertruppen, men han fikk brukt den hvite static-hjelmen en del ganger, slik som her fra en Hercules-maskin over Aursletta ved Trandum. Foto: Privat.

I hvert avsnitt har Nakstad også klart å flette inn litt lærdom til oss lesere, med små klipp fra hva fremtredende mennesker gjennom tidene har sagt om lederskap, kriser og krisehåndtering, til epidemier som svartedauden, spanskesyken og ebola. Espen er helt klart en tenker, for vi får gjennom hele boken en rekke filosofiske og naturvitenskaplige drypp fra han. Det er også tydelig i boken at han er bekymret for mer enn fremtidige pandemier. Klimaproblemer, mangel på mat og rent vann, som kan føre til voldsomme folkevandringer og migrasjonsutfordringer inn mot Europa, blir nevnt. Det er også imponerende under samtalen å få vite at Espen ikke har hatt annen hjelp til «Kode Rød» enn til korrekturlesning.

VÆRE EFFEKTIV OG HA GJENNOMFØRINGSVILJE
Jeg måtte bare spørre om hvordan han har fått

tid og organisert seg for å fullføre lege- og justudiet i tillegg til ph.d i intensivmedisin, og alt dette på toppen av et aktivt friluftsliv? Til det svarte Nakstad at tiden på fallskjermjegerskolen på Trandum lærte han å være effektiv og å gjennomføre. Jeg har levd et aktivt liv, men mye handler om å gjøre gode prioriteringer, forteller han.

HVORFOR SKREV DU DENNE BOKEN?

– Jeg ble kontaktet av Gyldendal i 2020, og tenkte med en gang at noen må skrive om denne pandemien, og hvorfor den har inntruffet, og hva vi kan lære av den. Det var enkelt å si ja til å skrive denne boken, men utfordringen var å få tid til det. Jeg skulle egentlig vært ferdig våren 2021, men innså at jeg ikke ville være ferdig før til sommeren. Men det var jo bra timing, for da fikk jeg også med gjenåpningen av samfunnet

og status på vaksineringsen. En milepæl som det ble naturlig å slutte med.

HVA LEGGER DU I BEGREPENE KRISEBEREDSKAP, KRISEHÅNDTERING, ETATSSAMARBEID?

– Disse er alle viktige når det oppstår problemer som ikke kan løses i den hverdagslige rutinen. Det er viktig å ha god situasjonsforståelse, sette seg tydelige mål, og ha en plan for å gjennomføre. Det er grunnleggende enkelt, men samtidig vanskelig, fordi man er avhengig av å samarbeide med mange andre for å få en felles situasjonsforståelse.

HAR ERFARINGENE FRA FALLSKJERMJEGERTJENESTE HJULPET DEG I DITT ARBEID, SPESIELT I PERIODER MED HØY ARBEIDSBELASTNING OG HØYT STRESSNIVÅ?

– Jeg lærte mye fra den perioden, blant annet

Espen Rostrup Nakstad, assisterende helsedirektør. Foto: Finn Oluf Nyquist

hvor mye vi tåler både fysisk og psykisk. Vi lærte også at det er viktig å fokusere på de viktigste tingene først, og ikke la seg stresse av at det er mange ting som venter på tur. Dette har jeg praktisert fra studietiden og helt frem til i dag, for det er avgjørende at man prioriterer de viktigste tingene først.

HVORDAN HAR DU OG IKKE MINST DIN FAMILIE OPPLEVD OG TAKLET DITT STORE ARBEIDSPRESS UNDER PANDEMIEN?

– Jeg har vært heldig og hatt en familie som har stilt opp for meg, og siden kona mi var permittert i 2020 pga. pandemien ble mye av logistikken hjemme styrt av henne. Men jeg har passet på å bruke hjemmekontor en del under pandemien, så jeg kunne være mer fysisk tilstede hjemme, og det fungerte ganske godt.

HVORDAN VURDERER DU HELSEDIREKTORATETS DELTAGELSE OG NYTTEEFFEKT AV Å HA LIAISONER MED PÅ MIL/SIV SAMFUNNSBEREDSKAPS-ØVELSEN POLARIS GRAM VED FOH NÅ I HØST?

– Liaisonering er alltid viktig så vel under øvelser, som under kriser. Sannsynligvis bør vi bli bedre på å involvere flere aktører som er relevante å involvere. Nettopp for å få bedre situasjonsforståelse og for å koordinere oss bedre. Mine beste erfaringer med liaisonering er fra øvelser med den lokale redningsledelsen i Oslo Politidistrikt.

HVA ER DEN VIKTIGSTE ERFARINGEN DU SITTE IGJEN MED SÅ LANGT I DENNE PANDEMIEN?

– Det er at samvirke og åpenhet er viktig for å bygge tillit i en krise. Tillit både mellom aktører som skal samarbeide, og tillit i folket. Åpenheten

og diskusjonene i media er avgjørende for at folk ikke skal tro at de blir lurt av myndighetene.

HVA ØNSKER DU AT LESEREN SKAL SITTE IGJEN MED ETTER Å HA LEST BOKEN DIN?

– Jeg ønsker at leseren skal få en bedre innsikt i hva vi kan lære av historien, når det gjelder håndteringen av ulike kriser, samt at vi kan bli bedre til å løse den større krisen vi står i nå, nemlig klimakrisen. Derfor har jeg med en del om dette i boken, og hvilke sammenhenger det faktisk er mellom pandemien og klimakrisen.

Da gjenstår det bare å takke for at du tok deg tid til denne samtalen, i din hektiske hverdag, og ikke minst takk for denne opplysende, interessante og velskrevne boken. Den bør absolutt finnes under mage juletrær på juleaften. «Kode Rød» er utgitt på Gyldendal med ISBN nummer: 9 788205 547759

Fagpressen om beredskap og sikkerhet i samfunnet

Onsdag den 16. november arrangerte Fagpressens redaktørforum et debattmøte der temaet var om Fagpressens redaktører er flinke nok til å løfte frem dette med beredskap og sikkerhet. Arrangementet var i de flotte lokalene til Pressens Hus i Oslo. Til å innlede fikk vi høre direktør i DSB Elisabeth Sørbøe Aarsæther, generalløytnant (p) Robert Mood og Statsforvalter Innlandet Knut Storberget.

Aarsæther og Storberget var samstemte i at arbeid med sikkerhet og beredskap bør ledes desentralisert, men Mood var av den oppfatning at dette bør ledes av og fra en sentralisert samlet stab. I paneldebatten etterpå stilte assisterende helsedirektør Espen Rostrup Nakstad, redaktør i Bondebladet Iver K. Gamme, sjefsredaktør i VG Gard Steiro og redaktør i Fagbladet Eva Ler Nilsen. Det konkluderes med at det var en skjønn enighet i panelet at det bør skrives mer om dette temaet, men også at det er visse utfordringer med å få lesernes interesse for slike temaer i forkant. Det er lettere når krisen først har inntruffet.

Debattpanelet.

Einar Holst Clausen

Robert Mood.

Statsforvalter Innlandet Knut Storberget.

Direktør DSB Elisabeth Sørbøe Aarsæther.

FMINs Festkonsert

Onsdag den 17. november inviterte Forsvarsministeren til Festkonsert i Oslo Konserthus. Forsvarets Stabsmusikkorps med dirigent Leif Arne Pedersen, og solistene Evelyn Jons (sang) og Kristoffer Kompen (trombone). Konferansier var ingen ringere enn hele Norges «fenrik», Geir Aker. Konserten er primært for ansatte m/familie i Forsvarsdepartementet, I tillegg til Regjering og andre departementer. Programmet var for noen av oss litt ukjent og avansert denne gang, men kvaliteten på musikerne i Stabsmusikken er jo i toppklasse. Offisersbladet representerte BFO denne kvelden.

Einar Holst Clausen

Flott familiedag for veteraner og hele familien!

I en eldre tre etasjers bygning langt ut i Lommedalen, finner vi lokalene til Veteran Møter Veteran. Her er det alltid et yrende liv. Et møtested for veteraner og veteranenes familier.

Det var folksomt ute når narkohunden skulle demonstrere sine ferdigheter.

EINAR HOLST CLAUSEN

ET STED Å MØTES

I mange år har dette stedet vært Per Christian «Pekka» Jacobsen sitt andre hjem. For her stiller han sammen med frivillige og ivrige veteraner, til ulike sammenkomster og arrangementer. Her kan veteranene «mekke» på gamle militære kjøretøy i garasjene, hjelpe til med rydding, maling, snekring, elektrikerarbeid, eller rett og slett bare stikke innom for en prat og en kopp kaffe. Den øverste etasjen fungerer

som alt fra lager for grillmateriell og materiell de har med seg når de reiser ut til avdelingene for å grille, til å dekke langbord under større arrangement.

STOR FAMILIEDAG

Søndag 21. november ble en opplevelse for både store og små. Det var invitert til familiedag, og det var flott å se hvor mange som møtte opp! Unge som eldre veteraner, flere med små, mellomstore og halvvoksne barn, fikk oppleve et yrende liv. Utenfor sto fullt

stridskleddede soldater og befal fra HV innsatsstyrke Derby, med kjøretøy og fremvisning av de våpen de bruker. Inne kunne barn og ungdom boltre seg i alle mulige spill, og i tillegg spise så mye pølser de ville. Flere av veteranfamiliene hadde bakt med seg kaker, og utvalget var stort! En egen friterings-maskin hadde en veteran tatt med seg, og det ble servert friterte løkringer. Kaffe til de mange voksne som kom innom i løpet av dagen, og godteri til den yngre garde.

Sjef Heimevernet Elisabeth Gifstad Michelsen

Pekka og Kenneth Lysell sammen med HVs Combat Team på familiedagen i Lommedalen. Foto VMV.

Barna fikk boltre seg i kjøretøyene til innsatsstyrke Derby.

Ungene storkoste seg med alle slags spill.

Uniformssamlingen til Veteran Møter Veteran.

Det svært populære spillrommet.

Malin Stensønnes var der og signerte sin nye bok Fru Ingeborg Løvenskiold sikret seg en hilsen i boka.

Pekka i sitt ess. Her skal det kokes pølser.

og hennes Combat Team kom også på besøk, og de var tydelig imponert over aktiviteten under familiedagen. Utendørs fikk alle også se en demonstrasjon på hvor god en narkotika-hund fra Politiet er til å snuse seg frem til narkotika, i dette tilfellet hasj. Frivillige voksne og barn var markører.

Forfatteren Malin Stensønnes var også i Lommedalen denne dagen, og hadde tatt med seg bøkene «På vår vakt» og «Skyggejakt», som hun solgte og signerte til de som var interessert. Det er så hyggelig å se hvilken jobb Veteran

Møter Veteran gjør for veteranene og deres familier, og ikke desto mindre imponerende er det å se de frivillige på kjøkkenet som stiller opp og gjør en kjempejobb.

FANTASTISK NYTT SPILL-ROM

Det nye spill-rommet ble nå også offisielt innviet. Mørkmalte vegger, spesiallagde stoler med litt kamuflasje-stoff langs kantene, mange svært avanserte spillkonsoller og skjermer på bordene festet på veggene. Dette var en innertier for de litt større barna, og rommet var

stappfullt, med tendenser til kø på utsiden. «Pekka» fortalte at de var nødt til å sette 10-års grense, fordi noen av spillene ikke er noe for de minste. Rommet har kommet i stand ved sponning fra Bærum kommune, i tillegg til at Veteran Møter Veteran har måttet bidra med noe av sine egne midler.

Gratulerer med det nye spill-rommet, og fortsatt lykke til med det gode veteranarbeidet, som i aller høyeste grad er ivaretagelse.

Den historiske gården på Gravdal

Lystgården og godset på Gravdal har en svært lang og spennende historie tilbake til bronsealderen, som kloster i middelalderen og senere som krongods under reformasjonen.

Flotte interiørdetaljer.

Lystgården og godset på Gravdal har en svært lang og spennende historie tilbake til bronsealderen, som kloster i middelalderen og senere som krongods under reformasjonen. Men etter at Forsvaret tok boligen i bruk, ble den kalt «Kommandantboligen». Det skjedde i 1899. Ifra 1913–18 ble hovedbygningens andre etasje innredet og brukt som bolig for kommandanten for Bergen befestninger under nøytralitetsvernet i forbindelse med første verdenskrig. Første etasje ble brukt som

underoffisersskole for festningsartilleriet og mineforsvaret. Etter at Bergen festningsverker ble lagt ned og kommandantstillingen opphevet, ble bygningen fra 1960 brukt som sjefsbolig for Sjøforsvarskommando Vestlandet. Bygningen var preget av forfall i tiden 1970–77, etter at ny admiralsbolig ble bygget på Wallemneset. Mellom 1978 og 1998 ble hovedbygning og hageanlegg restaurert. (Kilde Wikipedia)

Gode fargevariasjoner i de forskjellige rom.

Bygningen brukes i dag av Bergen Militære Samfunn (BMS) til selskaps- og kursvirksomhet, men leieavtalen med Forsvarsbygg utløper i 2021. Bergen Militære Samfunn håper i likhet med Stiftelsen Tollbodgaten 10 (Den Gamle Krigsskole) i Oslo, å få overta bygningen for en symbolsk pengesum. Offisersbladet har vært på besøk i dette vakre bygget, faktisk samtidig som Forsvarssjef Eirik Kristoffersen holdt en orientering for medlemmene i Bergen Militære Samfund. Foruten en fantastisk beliggenhet,

Sidebygningen som nå er som et museum.

Trapperommet er rene kunstverket i seg selv.

Stilfullt.

Kjelleren med garderober sittergrupper og toalettfasiliteter.

vakkert hageanlegg, så er det en fryd å vandre fra sal til sal, rom til rom! Vedlikeholdt og fint, selv om det mangler en del på utvendig vedlikehold nå.

Kommandantboligen på Gravdal brukes flittig av Bergen Militære Samfund, men også av sivilsamfunnet ifm. brylluper, konfirmasjoner og større selskaper. Dette er en bygning og en eiendom som må tas vare på for ettertiden! Bergen Militære Samfund med sine

Kommandantboligen i all sin prakt.

Flotte rom og saler.

medlemmer er i stand til det, men trenger noe støtte. Og god støtte er det ikke når Forsvarsbygg vil avkreve de 2,5 millioner kroner for å overta eiendommen! FD/ Forsvarsbygg må se seg i speilet og gjøre slik de gjorde med Den Gamle Krigsskole i Tollbodgata 10 i Oslo! De fikk overta eiendommen for en symbolsk sum.

La BMS få overta Gravdal for en symbolsk sum. For i den store sammenheng og med et

forsvarsbudsjett på over 65 milliarder kroner, er 2,5 millioner kroner som en dråpe i vannet. Vi snakker jo ikke om å gi BMS 2,5 millioner, men å la være å få en «inntekt» på 2,5 millioner. Kjære FD/Forsvarsbygg, hjelp de å ta vare på vår kulturhistorie!

Einar Holst Clausen

Slik kan våre nye stridsvogner se ut

Under den store forsvarmessen Seoul Adex i oktober i Sør-Korea, viste Hyundai Rotem frem sin stridsvogn K-2 Black Panther, men nå med norsk kamuflasjemønster. Fristen for å levere inn anbud på Norges stridsvogns-anskaffelse var utgangen av november.

Her er K-2 Black Panther med norsk kamo.

EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: HYUNDAI ROTEM

Som kjent er det på høy tid å fornye våre tilårs-komne Leopard 2A4 stridsvogner. Prosjekt P9360 i Forsvarsmateriell har en total kostnadsramme på 19,3 milliarder kroner inkl moms. Etter forhandlinger og reforhandlinger, skal kontrakt skrives i desember 2022.

Det er ingen hvem som helst Koreanske K-2 Black Panther skal konkurrere imot, nemlig Tyske Krauss-Maffei Wegmann (KMW), med sin Leopard 2 A7. Leopard stridsvogn har siden 1970 (Leopard

A1) og Leopard 2A4NO fra 2002, grodd godt inn i kavaleristenes hjerter, samt i logistikk og verksted-kompetanse. Den norske kavaleriklubben har også sterke motforestillinger mot å kjøpe noe annet enn nye Leopard stridsvogner.

Forsvarsdepartementet og en delegasjon fra norsk forsvarsindustri var i oktober til stede på Adex i Sør-Korea, blant annet for å ha samtaler med Hyundai Rotem om K-2 Black Panther.

Det kan være starten på kommende forhandlinger som kan omfatte norsk forsvarsindustri og deres leveranser inn i stridsvognsproduksjonen (leveranse og gjenkjøpsavtaler), logistikksammarbeid og myn-

dighetssamarbeid. Tilsvarende samtaler gjennomføres selvfølgelig også med Tyskland og KMW. Det er viktig i slike avtaler at en eventuell industriavtale skal tilsvare anskaffelsesverdien.

HYUNDAI ROTEM LOVER PRODUKSJON I NORGE

Offisersbladet møtte Hyundai Rotem ledelsen i Oslo i sommer, og ble orientert om at de hvis de blir foretrukket leverandør, så har de på grunn av krav om leveranser allerede i 2025, planer om å produsere det første partiet stridsvogner i Sør-Korea. Så sier Hyundai Rotem at andre parti bli serieprodusert i Norge fra 2027. Det innebærer at

produksjon av chassis, skrog og kanontårn samt sluttmontasje foregår på tre norske fabrikker. Komponenter som kanon, siktemidler, autolader drivlinje, og hydropneu-matisk hjuloppheng blir sendt fra Sør-Korea.

TESTING I NORGE I FEBRUAR 2022

Offisersbladet synes det er gledelig at det nå har blitt en åpen konkurranse mellom to potensielle stridsvognsleverandører, og ikke en «repeter» på tidligere leveranser. K-2NO Black Panther og Leopard A7, skal nå til Norge under vinterforhold på Rena i februar for grundige tester. K-2NO

Black Panther kommer visst nok med en tilnærmet utvendig K2NO-konfigurasjon, blant annet med den velkjente våpenstasjon (Remote Weapon Station) fra Kongsberg Defence & Aerospace (KDA). Innvendig i vogna kommer nok KDA i en eventuell leveranse til å ha en finger med i spillet på leveranse av blant annet kommando- og kontrollsystemene skulle vi tro. K-2NO har også montert Trophy aktiv beskyttelse (APS), som er produsert av det Israelske Rafael. Men en slik leveranse kan fort bli politisk vanskelig, da vi har politiske minioriteter i Norge som er motstandere av alt som er produsert i Israel.

Fakta

TEKNISKE DATA K-2 BLACK PANTHER:

Produsent:	Hyuandai Rotem Sør-Korea
Vekt:	56-58 tonn (avh. av konfig.)
Motor:	MTU/Doosan 12-sylindret diesel 1.500 hk
Topp hastighet:	70/50 km/t (landevei/terreng)
Rekkevidde:	450 km på vei
Bakkeklaring:	15-55 cm (ved hjelp av hydraulikk)
Besetning:	3 (vognkommandør, vognfører og skytter)
Våpen:	Glattboret 120 mm kanon m/autolader (40 skudd), 12,7mm og 7,62mm
Beskyttelse:	Kompositt pansring, reaktiv pansring (ERA) og aktiv pansring (APS)

Gode poliske signaler – men ingen konkrete tiltak

I løpet av november har vi samlet 200 medlemmer og tillitsvalgte på ulike konferanser. Gjennom BFOs lederkonferanse og ungkonferanse har vi vært opptatt av å ta tilbake litt av det vi har tapt gjennom litt over et år med en annen normal hverdag med begrenset mulighet til å møtes fysisk. For BFO er det avgjørende at vi har tett kontakt med våre tillitsvalgte og medlemmer for å ha innsikt i hva som er de viktige sakene for våre medlemmer akkurat nå.

I tillegg gir det påfyll i egen organisasjon for å løfte oss selv, drive egen utvikling og sørge for at vi er relevante i framtiden.

Gjennom å møte mange får vi også mange innspill. Det er mye frustrasjon og mange opplever stor slitasje og mangel på tilstrekkelig antall ansatte. Det gjelder særlig på lavere nivå. Det er derfor viktig at en nå bruker tid på å fylle ambisjonene som ligger i langtidsplanen om å styrke evnen til å rekruttere og ikke minst beholde personell med konkrete tiltak. Det er ikke nok å bare snakke om det lengre.

Med dette som bakgrunn hadde vi forventet flere konkrete signaler om en vilje til å øke antall årsverk og satse mer på personell allerede i 2022 når ny Regjering la fram sin tilleggsproposisjon. Signalene i Regjeringsplattformen var lovende både når det gjelder en økning i antall årsverk og hvordan en skal jobbe å tilby en bedre arbeidshverdag. Dette kom ikke nå, og det blir derfor meget viktig at dette blir en hovedsatsning i de kommende budsjettene. Ambisjonen om en kraftigere vekst fra 2024 kan bli meget krevende å nå dersom det ikke er en tilstrekkelig robust utdanningsstruktur på plass før det. Derfor har BFO i vårt budsjett innspill vært klare på at nye årsverk må prioriteres til utdanning. Dette er viktig for å nå kommende mål om bemanningsøkning fra 2024.

Samtidig med en økt politisk satsning på personellet må det også gjøres grep internt i Forsvaret. Dessverre er det få tiltak som vitner om å utvikle og styrke evnen til å beholde ansatte. Vi ser faktisk ett bortfall av ordninger som har bidratt til å beholde.

Noen konkrete grep som kan gjøres og forhold som bør stanses er:

En mer oversiktlig og enklere forvaltning med faktisk myndighet nært personellet må komme på plass. Der ligger mulighetene framfor oss. Fortsatt gradsnedtrekk både på gruppe 1 og de lavere gradstrinnene må stanses. Kompleksiteten og ansvaret er faktisk økende, og det må synliggjøres og reflekteres i grad og lønn. Tidligere prosesser med gradsreduksjon har medført lavere lønn for samme arbeidsoppgave over tid, og lavere krav til erfaring. Det er ikke tiden å gjennomføre disse gradsreduksjonene nå. Forvaltningen av elevene ved FHS som ikke ansatte må styrkes og forberedes. Etter tre år er det store mangler, fortsatt uklarheter og stor misnøye. Det må på plass en sikkerhet rundt forsikringer og de må behandles med respekt og framtidige kollegaer. Kanskje må vi se litt på totalsituasjonen, og hvordan utdanningen ble gjennomført under tidligere ordning, og finne en modell som fungerer bedre for fremtiden. Pensjonsopptjening i pensjonsordningen må komme på plass. Alternativet er at ansatte i Forsvaret kommer dårlig ut sammenlignet med alle, noe som slår meget negativt ut for de yngste ansatte.

Alle disse forholdene eier vi selv i Forsvaret og det er forhold som kan håndteres raskt om det er vilje til å bruke tid og innsats på det.

Det er også en bekymring at stadig flere saker ikke finner sin løsning mellom oss som parter. Det er stor vilje og tro på et tett samarbeid og derfor burde også evnen til å løse de krevende sakene oss imellom være til stede. Vi har nå flere saker som dessverre må løses gjennom rettslige skritt, det er synd og målsettingen må være at vi i framtiden heller finner sammen om gode kompromiss mellom arbeidsgiver og arbeidstaker på lokalt nivå.

Helt til slutt vil jeg ønske alle en riktig god jul og et godt nytt år.

Jens Jahren
Leder BFO

TIRE SAVER SHIELD™

Hutchinson's Tire Saver Shield™ is constructed for use in extreme operating conditions. The product is suitable for underground and open-pit mining, port operations, steel industry, precast concrete, construction, oil and gas, quarry and demolition applications.

Tire Saver Shield™ is made from a reinforced elastomer material ensuring maximum protection from hazards that compromise the tires vulnerable sidewall. This barrier provides penetration resistance against sharp-edged foreign objects.

BENEFITS OF USING HUTCHINSON'S TIRE SAVER SHIELD™

- Protects the tire sidewall from cuts and impacts
- Mirrors the sidewall profile at varied tire operating pressures
- No effect on the operating temperature of the tire
- Robust and affordable alternative to tire chains
- Safe, secure, and certified mounting methods
- Easy to install and maintain

QUICK AND EASY MOUNTING METHODS

- The Tire Saver Shield is easily mounted on certified flange with integrated mounting ring for three-piece wheel
- Lug Nut Protector with certified integrated mounting ring for use on Class V forklifts
- OTR Wheel Engineering can supply one-piece wheels with certified integrated mounting ring

The Tire Saver Shield™ is easy to mount and dismount.

The Tire Saver Shield™ mounts directly to the attached mounting ring.

The Lug Nut Protector provides added protection.

OTR Wheel can integrate the mounting ring or pattern to your wheels.

Stigende form – men ikke sunt?

Hårek Elvenes hadde i begynnelsen av november en kronikk i flere aviser med overskriften «Forsvaret i stigende form». I samme periode hadde Dagbladet flere artikler om spiseforstyrrelser og vektfokus – særlig blant kvinnelige langrennsutøvere.

Det er ingen åpenbar kobling mellom disse to sakene, samtidig som de står for noe sammenfallende behov; Både langrenn og Høyre har behov for positiv medieplass og samtidig har jakten etter medaljer og forsvarsevne en pris.

Det er ikke tvil om at Forsvaret har blitt styrket siden 2013. Budsjettutviklingen viser dette, og materiellet som nå kommer er synlige bevis på en endring. Så er nok ikke dette Høyres skyld alene da beslutningen om materiellinvesteringer - de tyngste budsjettpostene, ble besluttet lenge før 2013. Imidlertid kom fakturaene fra 2013 og fremover.

Problemene for Forsvaret er flere, og bemanningssituasjonen er en av de mest alvorlige. Dette har ikke blitt løst siste åtte år – snarere har det vokst. Det legges igjen timer i jobben tilsvarende noe over 1,5 årsverk og brudd på arbeidsmiljøloven skjer mange steder. Det er et alvorlig signal fra de unge når mange sier at de ikke orker å jobbe så mye som avdelingene nå gjør. Balansen mellom jobben og «resten av livet» er i kraftig ubalanse.

Aktivitetene har økt og dermed har også belastningen på de ansatte blitt større. Noe av årsaken ligger i at man bruker 30 prosent av budsjettet til investeringer, mens driften blir utsatt for kutt med osthøvel. Så den balansen man skryter av er egentlig ødeleggende på lengre sikt. Nytt materiell og økning i aktivitet krever flere hender til å gjøre jobben – men da må driftsbudsjettet økes.

Parallelt med dette er det et kompetanseunderskudd. Det er lange køer av kvalifiserte og motiverte ansatte til mange utdanninger, og Forsvaret har behov for oppdatert kunnskap for å kunne utvikle seg videre – blant annet på med det nye materiellet. Dessverre ble det politisk bestemt i 2016 at utdanning i Forsvaret var dyrt og gammeldags – så man «gevinstrealiserte» dette med 460 millioner kroner. Nå er det for få ansatte, for små kompetansemiljøer og for dårlig kapasitet til å dekke behovet kompetanse på flere nivåer. Og det såkalte «funksjonelle fraværet» har økt kraftig.

«Funksjonelt fravær» er interessant – det høres jo både bra ut og ikke noe som er negativt. Utfordringen er at dette er fravær som ikke blir erstattet med vikarer – selv om det er planlagt og forutsigbart. Den eneste løsningen er å flytte hullet så langt ned som mulig eller dit det smerter minst. Dette er en løsning som allerede i 2018 skapte overskrifter da Kystvakta måtte legge fartøy til kai på grunn av bemanningssituasjonen. Det funksjonelle fraværet – som er en villet handling når ansatte må på utdanning, krever tilgang til en reservebenk som kan fylle inn der hull oppstår. Men det har ikke Forsvaret lov til, og konsekvensen er å spille «11'erfotball» med ni personer.

Toppidrett er noe vi setter veldig høyt i Norge. Særlig vinteridretten. Våre utøvere gjør det også ekstremt bra, og det er ingen grunn til å tro at disse ikke har et sunt liv. Det Dagbladet avdekte imidlertid, var at det var veldig mange som ofret livsinnhold og helse for å komme opp på det nivået – bli en av de beste på verdens beste landslag. Det er dette som er et skremmende bilde og med en kynisme som ledere og trenere må til livs.

Forsvaret skal være blant de beste i NATO. Og det blir vist – gang på gang, at våre soldater er svært gode som enkelt-soldater og som lag eller team. Spørsmålet er til hvilken kostnad. Selv om forsvarsbudsjettene har økt kraftig de siste årene, har også frafallet blant de ansatte økt i samme periode. Mange av disse fordi de ikke orker kjøret lenger.

Da må man stille seg spørsmålet om hvorvidt ønsket om en «Lean, Mean Fighting Machine» skal gå på bekostning av et sunt arbeidsliv.

Forsvaret må få tilført flere ansatte slik at man kan bygge en helt annen robusthet enn det man har i dag. Og det haster.

Jon Vestli

BFOs kompetanseutvikler BFO

Hvem som står ved din side betyr noe

Til stedet du og familien din tilbringer mest tid, anbefaler vi vår Super husforsikring. Og det er ikke bare fordi du får 15 % rabatt som FP-medlem.

Ved siden av helt unike fordeler for deg som er FP-medlem, løser vi de fleste av våre skadesaker innen 24 timer. De fem siste årene har vi også blitt kåret – av kundene selv – til Norgesmestere i kundeservice.

Få gavekort til en verdi av 500 kroner

Hvis du kjøper eller bytter til vår Super hus- eller hytteforsikring nå, får du et gavekort på hele 500 kroner til bruk i If Sikkerhetsbutikk.

*Maks ett gavekort pr. medlem. Tilbudet gjelder til og med 15. januar 2022

I samarbeid med:

FP

Forsvarets Personellservice

Er du nysgjerrig på enda flere av fordelene dine som FP-medlem?
Kontakt oss på 21 07 57 10 eller på e-post: if@fp.no

OMSTILLINGS- OG TARIFFBREV 6/2021

Det er hektiske dager sentralt, mye skjer både på omstillings- og tariffsidene. Mye skyldes at igangsatte prosjekter som følge av dokumenthiarkiet i Forsvaret, Forsvarsjefens plan og M og E-programmet [effektivisering], nærmer seg tidspunktet for sentral behandling. Flere sentrale avtaler er i prosess og vi forventer at mye er avklart før jul. Samtidig opplever vi at arbeidspresset i enkelte DIFer er i ferd med å ta av, noe som er bekymringsverdig.

AV FORHANDLINGSUTVALGET I BFO

TILPASNINGSAVTALEN I FORSVARET

BFO sa opp tilpasningsavtalen i Forsvaret til Hovedavtalen i Staten (HATA) til reforhandling høsten 2018 i påvente av ny Hovedavtale, som er prolongert flere ganger, sist til 31.12.2022. Arbeidet har startet opp igjen og vi har konstruktive møter hver mandag, forhandlingsstart er satt til 10.januar 2022.

Vi er enige om at endringer vil bli gitt ut som en rettelse og tillegg til eksisterende avtale, gjennom et nytt iverksettningsskriv. Dette for å unngå opptrykk av nye HATAer, da vi forventer at en ny Hovedavtale vil foreligge i slutten av 2022. Da skal ny tilpasningsavtale være ferdigforhandlet innen 3 måneder.

Så langt har vi gått gjennom iverksettelsesdirektivet etter forhandlingene i 2019, (hva er gjort og hva gjenstår), protokoll, - herunder nødvendige avklaringer. I skrivende stund, arbeider vi med endringsbehov i paragrafene partene mener er relevant for en fornyet behandling/-avklaring.

BFO er godt fornøyd med arbeidsformen og det faktum at partene ser etter løsninger, fremfor å stå beinhard på prinsipper, mye takket være en ny tilnærming fra Forsvarsstaben.

OU-REFERANSEGRUPPEMØTER – HVER 14.DAG

OU-referansegruppemøtene ble satt på vent tidligere i år, som følge av manglende ressurser i FST. OU-referansegruppemøte er et uformelt møte, hvor takhøyden er stor og meningene mange. Hensikten med møtene var gjensidig informasjon om hva som kommer, hva som skjer og tilbakemeldinger til hverandre om opplevelser på DIF-nivå.

Dersom partene kom fram til at prosjekter eller omstillingstiltak skulle følges opp med en referansegruppe, skulle det føres referat fra disse møtene og holdes adskilt i fra det uformelle møte.

Som følge av tilgang på ressurser i FST er møtene begynt igjen. Møtene gjennomføres hver 14.dag og agendaen er status i pågående saker, saker organisasjonene ønsker mer informasjon om og tilbakemelding fra organisasjonene. I møtene avklarer vi graden i medbestemmelse for saker som kommer opp. Dette er en arbeidsform som også kan fungere på DIF- og BRA-nivå.

HATA-MØTER – SENTRALT – HVER 14.DAG

HA/TA møter vil bli gjennomført onsdager hver 14 dag i partallsuker, primært med fysisk oppmøte i tiden som kommer. Partene må likevel være forberedt på hyppigere møter hvis aktuelle saker skulle tilsi dette. Partene er enige om at man kan delta på teams, dersom man ikke har anledning til å møte fysisk.

Fordelen med møter hver 14.dag er at vi får tid nok til å forberede alle sakene og at vi har tid nok til å behandle sakene i samsvar med intensjonen i HATA. Graderte møter avholdes fysisk.

I våre møter er omstilling og forvaltning spesifisert på agendaen, på samme måte som arbeidsgiver, har vi forskjellige forhandlingsledere innenfor omstilling og forvaltning. Sentralt kjører vi aldri HATA-saker (HA § 14) og Hovedtariffsaker (Tjenestetvistloven – alle forhandlingsberettigede organisasjoner) i samme møte.

BFOS RÅDSKONFERANSE

BFO gjennomførte rådskonferanse i uke 44. BFO tar rådsarbeidet svært alvorlig, og det er derfor viktig at våre rådsrepresentanter stiller med integritet og god faglig kompetanse for å sikre at Forsvaret bemanner militære stillinger med riktig personell. Kompetansehevingen gjennomføres både for nye og erfarne rådsmedlemmer og kommer som et supplement til Forsvarets rådskonferanse som ble kjørt i uke 45.

KONVERTERING AV PERSONELL

Konvertering av personell fra OR til OF og motsatt bør gjøres fortløpende. Det vil ta mange år før Forsvaret får rendyrket søylene, og da må vi ha effektive mekanismer for å håndtere dette. Noen hevder at det fortsatt er personell som ønsker å konvertere til OR, enten fordi stillingsbeskrivelsen gir nye utfordringer for de som søker, men også det faktum at 70/30 % har ført til et redusert antall stillinger på de tjenestestedene enkelte ønsker å søke seg til. Det hevdes fra enkelte, at OF ikke blir vurdert opp mot OR-stillinger.

Arbeidsgiver sier at OF kan søke OR-stillinger, og de vil bli vurdert mot kravene i stillingsannonser og satt opp mot andre søkere til stillingen. Det bemerkes i denne sammenheng at for OR-stillinger kreves dybdekompetanse, og det er ikke gitt at en offiser innehar dette. BFO er enig i dette, men de fleste som søker på OR-stillinger pt. har samme kompetansebakgrunn og vi mener at slike saker skal avgjøres i Forsvarsjefens råd.

FAGSKOLEAKKREDITERING

Kommandør Ivar Pedersen fra KNM Tordenskjold informerte partene om arbeidet med å søke om fagskoleakkreditering for minedykkerutdanningen ved KNM Tordenskjold. Forsvaret ønsker å gjennomføre en pilot for å skaffe erfaring med fagskole akkreditering.

På – lavere nivå – antas akkreditering være et av flere tiltak for å rekruttere og beholde kvalifisert personell, samtidig med å gi økt anerkjennelse for OR fagsøyle. Forsvaret gjennomfører utstrakt opplæring like grundig og på samme nivå – med utdanningsinstitusjoner i sivil sektor, og akkreditering av minedykkerutdanningen vil gi nyttig grunnlag for å skaffe Forsvaret nødvendig erfaring på området.

Søknadsarbeidet er krevende og mange saker skal avklares, dokumenteres og begrunnes. Det å få en godkjennelse av NOKUT krever grundig saksbehandling og god innsikt i prosessen. Det er flere bidragsytere og andre ressurser som bidrar inn i arbeidet, herunder intern arbeidsgruppe KNM T, SST, FHS, SKSK, FST og FD. Endelig søknad sendes i januar 2022 om alt går iht planen. Tillitsvalgte på ulikt nivå holdes orientert om saken.

MODERNISERING- OG EFFEKTIVISERINGSPROGRAMMET

Modernisering- og effektiviseringsprogrammet (M&E) har iverksatt mange underprosjekter som på ett eller annet tidspunkt vil treffe forsvarets struktur og gi konsekvenser for personellet. I hovedsak skal vi intern-effektivisere for om lag 1.9 mrd kr, pluss et etterslep fra tidligere år på ca 400 mill kr. I tillegg ønsker Forsvarsjefen en overhøyde, noe

som fører til at moderniserings- og effektiviseringsambisjonen er på fra 3.6 til 4.2 mrd kroner i forsvarssektoren - innen utgangen av 2024. Så langt (etter ett år) har vi spart inn for 150 mill.

Personell er den største kostnadsdriveren og skal man nå innsparingsmålene må antall årsverk ned. Alle personellendringene får konsekvenser for utdanning og EBA. Pr. i dag har Forsvaret et betydelig overforbruk av årsverk. I samme periode som vi skal redusere antall årsverk, så skal bemanningen øke. Her er det en selvmotsigelse, som vi vil komme nærmere inn på i utgave 1/2022 av Offisersbladet.

De sentrale partene holdes orientert om omstillingsprosjekter som igangsettes i M&E-programmet, og medbestemmelsen avklares undervegs i prosessene. Pr nå er det etablert/skal det etableres arbeidsgrupper innenfor HR, anskaffelser, forsyning, økonomi og EBA. Til sammen har M&E programmet, etter sigende, 28 prosjekter, hvorav 17 er definert under en hovedoverskrift.

PERSONELLRELATERT EIENDOM, BYGG OG ANLEGG (PEAB)

Det er flere pågående og kryssende prosjekter som ser på personellrelatert boliganvendelse (bolig, kvarter, kontor og fellesfasiliteter). Arbeidene startet opp med bakgrunn i krav om effektivisering, modernisering og ikke minst et krav om å bedre boforholdene for Forsvarets ansatte, der de jobber. Forsvaret har i det siste fått dårlig omtale i media rundt bo/kvarter-, og kaserne forhold, for både ansatte og vernepliktige.

Forsvarets operative evne er mest tjent med at personellet bor der de jobber. Forsvarssjefen tok en beslutning tidligere i år og har nå, som en av sine prioriteter PEAB, men det kreves store investeringer, noe som det pt. ikke er økonomiske midler til.

Vi er i dog startblokk på noe som kan utvikle seg i positiv retning. Dette med utgangspunkt i Forsvarssjefens prioritering, men det fordrer at Forsvarsdepartementet det faktisk blir avsatt midler til PEBA. Forsvaret (og Forsvarsdepartementet) erkjenner at personellet er Forsvarets viktigste ressurs.

Situasjonen pr nå, er at vi er i startblokk på noe som kan utvikle seg i positiv retning, men det fordrer at det blir avsatt midler og at Forsvaret (og Forsvarsdepartementet) erkjenner at personellet faktisk er Forsvarets viktigste ressurs. Da må også bo- kvarter- og kaserne standarden være tilfredsstillende.

PROSJEKT ØKONOMIFUNKSJON

M&E-programmet ser at lokal forbedring er langt fra tilstrekkelig. Store initiativ må til for å jobbe på en bedre og smartere måte. Alle støtte-, fellesfunksjoner- og staber skal derfor gjennomgå med sikte på å standardisere prosesser og tjenester, sentralisere styringen av tjenesteproduksjonen og spesialisere – vi skal utføre en oppgave en gang, ett sted og med et minimum av ressursbruk.

Prosjektet ser for seg en strategisk forankring som omfatter en robust og lik økonomi-funksjon i fred, krise og krig. Understøtte FSJens mål. Standardisere, spesialisere og sentralisere støttefunksjoner, herunder frigjøre kapital for å finansiere vedtatt struktur, samt frigjøre ressurser i DIF til arbeid med utvikling av styrkestrukturen.

Tilnærming til oppgaven, tar utgangspunkt i å finansiere struktur ikke organisasjon, bruke pengestrømmen til å endre og effektivisere organisasjon, pengestrøm styrer adferd. Tilnærmingen gir høy grad av forutsigbarhet i økonomien og muliggjør økt grad av standardisering og automatikk i økonomistyringen.

Operative mål er definert som standardiserte økonomiprosesser og tjenester. Det avgis kontantregnskap, det styres på periodisert regnskap. Prosessforenkling vil gi et redusert årsverksbehov, og løsningen er en «plug and play» med øvrige etater i sektoren.

Involvering og forankring av de tillitsvalgte prioriteres og vi er blitt invitert til å delta i work-shop undervegs i prosessutviklingen innenfor økonomifunksjonen. BFO blir informert i OU-referansegruppemøter. Omstil-

lingen skal være ferdig innen 31. desember 2023, med METFOR tidslinjal omstilling del A og B gjennomført i perioden 2022-23.

Alle oppdrag ut til DIFene skjer etter gjennomførte sentrale drøftinger, enten som konkrete oppdrag i FSJens plan, eller rettelsel og tillegg til denne.

YRKESKADEDEKNING FOR POLITIET OG FORSVARET

Politiet har fått en forskrift som sikrer dem en yrkesskadeborsikring ved skade under opptrening av personell i mann til mann situasjoner. FHAMU har behandlet saken to ganger og sist ble det gitt en anbefaling om at Forsvaret burde ha den samme tilnærmingen for forsvarspersonell for de som blir skadet under oppøving.

Arbeidsgruppen som ble nedsatt konkluderer med at både ansatte i politiet og Forsvaret pålegges trening innen en rekke risikofylte disipliner og det er arbeidsgruppens vurdering at det da bør det være tilsvarende tilstrekkelige gode erstatningsordninger for begge kategorier personell. Ordningen er ment å dekke alt personell, inklusive HV-innsats og andre som bidrar inn i forsvarets øvings- og treningsaktivitet skal omfattes av forskriften. Denne forskriften kommer i tillegg til yrkesskadeborsikringsloven.

Arbeidsgruppens anbefaling er at det etableres et nytt ansvarsgrunnlag, tilsvarende politiloven § 23 a, i forsvarsloven. Rapporten vil bli sendt ut på høring rundt juletid til forskjellige adressater, inklusive arbeidstakerorganisasjonene og vi forventer at en forskrift til Forsvarsloven vil foreligge i løpet av sommeren 2022.

ARBEID MED FPH OG HR-DIREKTIV

Forslag til HR-bestemmelse og FPH del B, I og M er sendt ut på høring til DIF og arbeidstakerorganisasjoner. Dette er en ny arbeidsform, som sikrer tidlig involvering, men erstatter ikke medbestemmelsen if. HATA.

Vi er litt usikre på om HR-bestemmelsen er en form for et personalreglement eller om det er en bestemmelse utledet av dette. Partene har også diskutert behovet for en navneendring av FPH-serien for å synliggjøre ny innretning på forsvarets dokumenthiarki. Dette vil bli avklart i nær framtid.

BFO er klar på at personellreglementet er en forhandlingssak, bestemmelser og underliggende dokumenter er et drøftingstema. Selv om vi nå kun tar tre deler av FPH-serien forutsetter vi at helheten underlegges en avsluttende sentral behandling for å sikre felles forståelse, samt en kontroll på at dokumentene henger sammen i samsvar med ønsket dokumentstruktur.

LOKAL LØNN

Vi er ferdig med lokal lønn i Forsvaret og BFO er godt fornøyd med måten dette er gjennomført på av våre tillitsvalgte. Evaluering av prosessen skjedde på BFO HTV-seminar i månedsskifte nov/des, litt om dette i neste utgave.

ETTERVIRKNING AV TARIFFAVTALTE RETTIGHETER

Rettsaken om skoletillegget, som BFO og NOF kjører i fellesskap er berammet i Oslo tingrett 23-26 nov 2021. Kjernen i saken er individuell ettervirkning av «skoletillegget» som fulgte av særavtale, og omhandler totalt ca 450 medlemmer fra BFO og NOF.

Det er advokat Oddvar Lindbekk som på vegne av BFO og NOF fører saken i retten. For oss som arbeidstakerorganisasjoner er denne saken både av stor prinsipiell betydning, samtidig som saken i seg selv er viktig for alle våre berørte medlemmer. Rettslig følger denne saken opp den problemstillingen som var til behandling i Høyesterett i sommer i den såkalte Grefsenhjemmet-saken.

REFORHANDLING AV KOMPENSASJONSAVTALEN

Som grunnlag for reforhandling av Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret (Kompensasjonsavtalen),

→ har BFO og de øvrige ATOene gjennomført 5 arbeidsmøter med arbeidsgiver, og er nå ferdig med den tekniske gjennomgangen av det tekstuelle i avtalen. Vi har sett på områder som har vært noe uklart formulert samt rettet opp tekst slik at den er tilpasset ny militær ordning.

Selve reforhandlingen av avtalen starter opp etter nyttår, og BFO har en klar intensjon om å forbedre avtalen til det beste for våre medlemmer. Dette omfatter både økonomi og rettigheter.

INTOPS-AVTALEN

Vi hadde oppstartsmøte om INTOPS-avtalen 17.11 og Forsvarsdepartementet har varslet at de ønsker en full revisjon av avtalen.

SPØRREUNDERSØKELSE OM LØNN OG INSENTIVER

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) vil gjennomføre en spørreundersøkelse om lønn og insentiver i forsvarssektoren. Undersøkelsen vil bli gjennomført i januar 2022, og er et samarbeidsprosjekt mellom Forsvarsdepartementet, etatene i sektoren, og de største arbeidstakerorganisasjonene. Undersøkelsen er et ledd i arbeidet med å videreutvikle lønns- og insentivsystemene i forsvarssektoren, som skal sikre at sektoren i fremtiden evner å rekruttere, motivere, beholde og avvike personell.

DEFINISJON LØNN OG INSENTIVER

Spørreundersøkelsen omhandler i hovedsak økonomiske insentiver – det vil si de formelle ordningene for økonomisk kompensasjon og ytelser. Det innebærer transaksjonelle ytelser slik som lønn og pensjon,

faste og variable lønns-tillegg, bonusordninger, utdanningsordninger, samt økonomisk kompensasjon for merutgifter, ulempe og risiko.

KARTLEGGE BAKGRUNN OG HVA SOM ER VIKTIG FOR DEN ENKELTE
Undersøkelsen kartlegger derfor den enkelte ansatte sin opplevelse av hvordan lønn og insentiver brukes og hva som er viktig for den enkelte.

Spørsmålene fokuserer på å kartlegge den enkeltes bakgrunn og nå-situasjon, og en rekke forhold ved ulike sider av insentivordningene, og preferanser om lønnsystem, pendling og bolig mm.

UNDERSØKELSEN FAVNER BREDT

Undersøkelsen favner bredt, og sendes ut til de fleste lønsmottakere i sektoren som er faste eller midlertidige ansatte. Dette gjøres for å sikre en størst mulig bredde i bakgrunn, erfaringer og perspektiv hos de som svarer på undersøkelsen.

SVARENE SKAL BRUKES SOM INNGANGSVERDI TIL Å VIDEREUTVIKLE LØNNS- OG INSENTIVSYSTEMER I SEKTOREN.

Denne undersøkelsen skal bidra til å si noe om hvordan dagens lønns- og insentivsystem virker, sett fra den ansattes perspektiv. I tillegg gjennomføres en egen undersøkelse basert på intervjuer av ledelse og arbeidstakerorganisasjoner. Funnene fra disse undersøkelsene blir viktige for å forstå hvordan lønn og insentiver brukes og oppleves i dag, og hvorvidt det understøtter virksomhetenes behov.

VI ØNSKER DERE ALLE

EN RIKTIG GOD JUL OG ET FREDELIG GODT NYTT ÅR!

BFO ORIENTERTE KADETTENE PÅ JØRSTADMOEN

Nestleder BFO Rune Rudberg og rekrutterer Susann Habbestad besøkte kadettene på sambandsingeniør-høgskolen på Jørstadmoen torsdag 11. november. Kadettene fikk orientering om BFO, om de gode forsikringene, om BFOs lokalforeninger, samt «Ting i tiden».

Foto: Rune Rudberg

Susann sammen med to kadetter i KAFO/Jørstadmoen

BFO EVENES MED POPULÆRT KAJAKK-KURS!

Tradisjonen tro gjennomførte BFOs lokalforening Evenes også i år kajakk-kurs for sine medlemmer. Kurset hvor deltagerne får prøvd seg på grunnleggende padleteknikker og selvberging, ble gjennomført under høstlige forhold. Selv om kalenderen viste september var det ingenting å utsette på innsatsen, og deltagerne er nå heldige innehavere av «våtkort». Underveis i kurset fikk deltagerne noe å styrke seg på, samt at BFO bidro til at en av deltagerne ble en heldig vinner av et gavekort tilsvarende egenandelen for kurset.

Tilbakemeldingene etter kurset var meget positive, og forhåpentligvis har det gitt deltagerne nødvendig trygghet, samt mersmak til å padle igjen.

Ivar Arne Waagen

Nestleder BFO Lokalforening Evenes

RULLESKI ER RISIKOFYLT

- * Tren når og hvor som helst!
- * For skiløpere som vil trene uavhengig av forhold!
- * Du trenger ikke snø for å forberede deg til vinteren!
- * Ingen andre apparater tilbyr dette nivået av snøfølelse!

**Ercolina
UpperBody
Power**

Ercolina Norge - 993 22 300 - post@ercolina.no

Kunnskap er makt!

ASTREA
lederrekruttering & rådgivning
Bryggen 9 | 5003 Bergen
Følg oss på [Facebook.com/AstreaRekruttering](https://www.facebook.com/AstreaRekruttering)

ARNE FALBACH

958 08 788

af@astrea.no

KARRIERERÅDGIVNING

Astrea hjelper personer med karriereskift for å komme inn i et nytt spor eller finne en ny stilling. Vår oppdragsgivere innenfor dette området er bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner.

For mer informasjon om hva vi kan bidra med kontakt Arne Falbach.

WWW.ASTREA.NO

CYBERINGENIØRSKOLEN – ELEV TIL ANSATT

BFO med John Anders Bakke i spissen, gjennomførte en «elev til ansatt» brief for eldste kull på Cyberingeniørskolen (CISK) i oktober. Hele kullet møtte opp, og det ble stilt mange gode spørsmål før, under og etter briefen. Etterpå serverte BFO pizza og mineralvann til alle de fremmøtte.

BFO PÅ SETNESMOEN

BFO med John Anders Bakke i spissen var på plass også i HV-11 sin leir Setnesmoen i oktober. Det ble kjørt en forsikrings-brief og en pensjon-info til den mer «voksne» delen på Setnesmoen. I samtale med sjef HV-11, oberstløytnant Knut Are Bakke, er det vel å merke seg at han uttrykte bekymring for de nye teiggrensene, og at man opplever svikt i leveranse av materiell til oppkledning av nye HV-soldater. En sak som Offisersbladet har kommentert en lang stund nå. Ikke mindre beklagelig er det at en såpass enkel forsynings sak ikke har gått i orden enda!

BFO LOKALFORENING HAAKONSVERN HAR GJENNOMFØRT ÅRSMØTE

BFO Lokalforening Haakonvern gjennomførte sitt årsmøte 2. november. Siden fjorårets årsmøte etter flere Corona-utsettelse til slutt ble kansellert hadde det utgående styret nå derfor sittet i to år. Det var derfor på høy tid at Norges største lokalforening endelig fikk gjennomført iht plan. Rundt 30 medlemmer lot seg friste av innledende lunch servering med tapas og påfølgende medlemsmøte til slutt der nestleder BFO Rune Rudberg hadde tatt turen for å informere om ting i tiden. Årsmøte ble loset trygt gjennom «de faste postene» av orlogsmester Leonardo Rivas, mens kapteinløytnant Kerstin Ramsjø dokumenterte for ettertiden.

Lokalforeningsleder orlogskaptein Jostein Helle tok medlemmene gjennom årsberetningen, mens valgkomitéens leder flotiljemester Vegar Statle deretter presenterte forslag til nytt styre. Her presiserte han at det i år hadde vært utfordrende å finne nok interesserte medlemmer som ønsket å tre inn i styret. Etter at valgkomitéens forslag pluss ett benkeforslag fra årsmøtet var blitt valgt ved akklamasjon viste opptellingen at det nye styret har en ledig styreplass.

Utgående leder tok gjenvalg for nok en periode. Et mål for styret må derfor bli å finne interesserte både til den tomme styremedlemsplassen samt kandidater til ledervervet frem mot neste årsmøte.

Det nye styret kjennetegnes ellers av et stort innslag av kvinner og enda mer gledelig flere unge. Dette lover godt og nyvalgt leder gleder seg til å konstituere det nye styret og legge planer. Etter at det ikke var registrert innkomne forslag til agendaen ble årsmøte deretter avsluttet med at avtroppende styre ble behørig takket av samtidig som Helle takket for ny tillit som lokalforeningsleder.

Etter en kaffepause med innlagt utlodning startet medlemsmøte, der nestleder BFO Rune Rudberg fikk ordet. Her ble årsmøtet grundig oppdatert på hva som rører seg i K12 noe som falt i smak og som igjen genererte gode diskusjoner og tilbakemeldinger til nestlederen.

Leonardo Rivas
Orlogsmester

Rune Rudberg og
Jostein Helle.

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Stein Grongstad		993 26 146		stein.grongstad@bfo.no
Forhandlingsleder	Dag Stutlien	Medbest	930 67 475		dag.stutlien@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tor Erik Eide		922 10 930		tor.erik.eide@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814		john.bakke@bfo.no
Rekrutteringsmedarbeider	Susann Habbestad		902 56 925		susann.habbestad@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211		dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen		938 04 855		mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen			489 43 315		tore.halvorsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Sør-Norge	Kerstin Ransjø			456 38 647		kerstin.ramsjø@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 37 75	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no

Utland	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
HTV Luft	Lars Anthonsen			909 99 595		lars.anthonsen@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen			481 67 476		johnny.knutsen@bfo.no
HTV Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen			934 59 898		per.haugen@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
ATV Brigade Nord	Tony Johansen			917 90 592		tony.johansen@bfo.no

FLASKEPOST FRA IZMIR, TYRKIA!

Julen står for dør og et nytt å håpefullt 2022 ligger for tur. De siste årene (tenk det «de siste årene») har vært krevende for alle nordmenn, men også verden. Etter å ha tilbrakt snart ett halvt år i et koronapreget Tyrkia er det først nå jeg virkelig skjønner alvoret.

«En typisk hverdag i mitt liv som TOPFAS operatør i NATO(Izmir, Tyrkia)». Opp klokken 06:30 til 20 grader. Klokken 07:15 bærer det nesten 40 km til jobb, hvor jeg starter 08:00. Arbeidsdagen byr på nye utfordringer hver dag, og dette passer meg perfekt. Noen dager er rutine, men dette er å forvente. Lunsj rundt 11:30-12:00, felles treningsøkt 12:00-13:00 og ferdig på jobb 15:00, solen er på sitt høyeste i august og grade-stokken viser 33 grader. Jeg elsker hverdagen min om det er lov å si, og jeg anger ikke et eneste sekund på avgjørelsen. Stillingene for Peacetime Establishment ble utlyst våren 2020. Jeg valgte Landcom HQ i Izmir. Helt siden jeg startet i Forsvaret har jeg hatt et ønske om å jobbe utenfor Norge. Stillingen i seg selv var ikke utslagsgivende for at jeg søkte, da jeg hadde to andre søknader inne på henholdsvis Belgia og Italia.

Jeg anbefaler alle å søke stillinger utenriks. Det å flytte i Norge er generelt sett tungvint og tidkrevende, så har flyttingen til Tyrkia vært «kvantefysikk», men med utrolig god støtte fra FPVS og KNM HH gikk dette også i orden til slutt. Som spesialist i Forsvaret er jeg alltid søken på nye utfordringer. Jeg har nå seks år i Forsvaret, og som ansatt i Forsvaret kan du skaffe deg utrolig mye kompetanse og erfaring på denne tiden.

Det å jobbe i NATO er annerledes enn å jobbe i Forsvaret. Det er dessverre fortsatt litt forskjeller mellom behandlingen av spesialister, i fra noen spesielle nasjoner. Her nede har jeg utallige muligheter, jeg kan reise til flere eksotiske steder på tjenestereise; Colombia, Irland, Tyskland, Portugal, Spania, Hellas om jeg kan nevne noen av planene for 2022. Dette er muligheten du ikke vil si ifra deg, det kan jeg skrive under på! (red.anmrk. Teksten er av plasshensyn noe forkortet)

Martin Andre Hammari

KADETTENES RETTSLØSE TILVÆRELSE

«Når kan vi se en endring i kadettenes rettsløse tilværelse?» er et spørsmål som stilles av de fleste kadetter. Heldigvis får vi signaler om at denne tilværelsen skal ordnes opp i, men hvor lang tid det vil ta eller hvilke lovendringer som er aktuelle har ikke blitt kommunisert. På BFO UNG konferansen helgen 19-21. november 2021 presiserte både Forsvarssjefen og BFO-leder Jens Jahren at de unge er Forsvarets fremtid. Implisitt betyr dette at Forsvaret er avhengig av å drive god utdanning. Jeg er overbevist om at utdanningen ved FHS er av god kvalitet, men rammeverket rundt dagens kadetter er ikke godt nok. Dagens situasjon med «rettsløse» kadetter skaper ikke trygghet eller forutsigbarhet, noe jeg er overbevist om at går ut over trivsels- og læringsmiljøet ved FHS. Måten kadetter har blitt forvaltet de siste tre og et halvt årene er ikke bærekraftig, hverken for kadetter, ansatte ved skolene i FHS, eller utdannings-systemet ved FHS. Forsvaret er tjent med kadetter som er motiverte for videre tjeneste i Forsvaret etter utdanningen, og ikke det motsatte. Forsvaret trenger kadetter som snakker varmt om utdanning i

Nikolai Valvik
Leder KAFO

Forsvaret, og ikke det motsatte. Vi trenger kadetter som er gode ambassadører og lojale til Forsvaret, ikke det motsatte. Slik som det er nå, sitter mange kadetter med et dårlig inntrykk av utdanning i Forsvaret (ref. studentundersøkelsen 2021, FHS). Flere føler seg nedprioriterte, ikke lyttet til og skuffet. Flere orker ikke lenger å kjempe mer for sine rettigheter, og flere føler på sinne.

Vi i KAFO skal gjennom BFO sørge for å gi konstruktive og gode innspill til prosessene som nå foregår i Forsvarsdepartementet. Jeg har tro på at vi kommer frem til gode løsninger sammen om hvordan forvaltningen av kadetter skal endres – noe alle er tjent med.

Jeg håper alle får en god og fredelig jul sammen med kjente og kjære!
Ta gjerne direkte forbindelse med meg hvis du har spørsmål! nvalvik@mil.no

Norge vant «Iron Spear» også i år!

AV EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO FORSVARET

Stridsvogner og stormpanservogner fra 12 nasjoner konkurrerte om å være best, og for andre året på rad gikk norske soldater til topps! Oversersjant Frod Hirmoen uttaler til Forsvarets Forum at dette viser at den norske soldatutdanningen holder et svært høyt nivå. Våre soldater er helt i toppen når man sammenligner med andre NATO-land, sier han. Det er en eskadronsstridsgruppe fra Telemark bataljon som er en del av NATOs EFP, «Enhanced Forward Presence» (en styrke på ca. 130 soldater), og som deltok i skarp-skytingskonkurransen «Iron Spear». Det er to klasser som konkurrerer, én for stridsvogner og én for stormpanservogner. Finalen var fredag 22. oktober, og våre kavalerister «rulte». Norge vant CV-90 klassen og fikk andreplass i stridsvognklassen!

SLIK ER ØVELSE «IRON SPEAR»

Øvelsen går over flere dager, der mannskapene blant annet blir testet i simulator innen statisk skyting, kjenningstjeneste, avstandsbedømmelse, sanitet og sekundærlidelse. Resultatene derfra danner grunnlaget for hvilke lag som kommer til finalen. De ni beste stridsvognene og stormpanservognene kommer til finalen. Denne består av to øvelser, dynamisk skyting hvor man engasjerer fem mål på ulike avstander på tid, samt en hinderløype. Det blir gitt poengsum for hver øvelse, og sammenlagt sum utgjør hvem som vinner. Tatt i betraktning at Norge stiller med 40 år gamle stridsvogner, så er det imponerende å ta andreplass i denne skarpe konkurransen! Offisersbladet gratulerer med en flott andreplass, og ikke minst CV-90-mannskapet for en strålende førsteplass!

Norsk Leopard stridsvogn under skytekonkurransen i Latvia.

Vinnere av Iron Spear.

CV90ING fra Kampstøtteeskadron 6 i Porsanger bataljon.
Foto Marcus Bere Forsvaret.

Pensjon

I denne utgaven gir vi en på status på pensjon og forhold som har innvirkning på den enkeltes forskjellige valg gjennom livet. For hver dag som går, uten en ny pensjonsavtale, øker frustrasjonen for de som nærmer seg aldersgrensen. Vi har fått en ny regjering og mange er spente på om Støre-regjeringen faktisk vil innføre alt som står i Hurdalsplattformen – det blir i såfall meget dyrt. I lys av dette kan det være greit å ta opp problemstillinger vi får hver dag.

AV FORHANDLINGSLEDERNE GRETHE BERGERSEN OG RAGNAR DAHL

Mange er spente på hva det nye politiske flertallet vil innføre av ordninger som treffer folk flest. På våre sider er vi opptatt av hvilke grep og initiativer regjeringen tar, som kan ramme deg og meg og ser litt på hva som sies.

Pensjonsreformen nærmer seg slutten, men fortsatt gjenstår mange ubesvarte spørsmål, herunder når blir partene i staten enig om ny tjenstepensjon for de med særaldersgrense. Hvorfor sier BFO at alle vil få 66 % av sluttlønn fram til 67 år, hvor lenge varer den midlertidige avtalen som er inngått i påvente av en endelig avtale.

Hva med oppsatt pensjon, uttak av tidligpensjon og levealdersjustering. Hva med bortfall av plikten til å fratre. Hva skjer med særaldersgrensen i Forsvaret?

Vil det lønne seg å jobbe lengst mulig, når bør jeg evt slutte å jobbe, kan jeg jobbe uten avkorting av pensjonen både i offentlig og privat sektor? Hva skjer egentlig om jeg velger å avslutte arbeidsforholdet før oppnådd aldersgrense.

Når du søker deg ny stilling er jobbinnhold, arbeidsmiljø, lønn og pensjon noe som er avgjørende for din motivasjon for evt å si ja til et evt jobbtillbud. Hva bør du som arbeidssøker sjekke ut i denne sammenheng.

Kort sagt hvordan treffer den nye ordningen meg som ansatt, er jeg ikke fornøyd er veien ut av Forsvaret kort.

MEDLEMSFORDEL

Ring oss eller send en melding om det er en problemstilling eller annet du måtte ha på hjertet, hva gjelder pensjon, beregninger, yrkesskade mm.
Send til post@bfo.no

ER PENSJONSREFORMEN SNART FERDIG?

Mange yngre tenker slik at pensjon er ikke så viktig, når jeg blir pensjonist er det helt sikkert et nytt system eller en ny innretning. Det kan muligens stemme, men en ting er sikkert begrepet en bærekraftig pensjonsordning vil bestå. Konsekvensen av dette er at du, uansett alder, bør begynne å avsette litt til pensjonssparing. La oss, ta den korte historikken:

Når	Historikk
2001	Pensjonskommisjonen nedsettes, ledet av Sigbjørn Johnsen
2005	Bredt pensjonsforlik om folketrygden i Stortinget
2006	Ny obligatorisk tjenstepensjon for alle virksomheter i Norge
2011	Ny alderspensjon innført i folketrygden. Levealdersjustering innført for offentlig tjenstepensjon og ny livsvarig avtalefestet pensjon (AFP) innført i privat sektor.
2015	Ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon
2018	Regjeringen og partene i arbeidslivet avtaler ny tjenstepensjon i offentlig sektor. Nye samordningsregler for årskullene født i 1954 og senere
2019	Loven om ny offentlig tjenstepensjon ble vedtatt og innført 1.1.2020 – gjelder for alle født i 1963 og senere
2019	Midlertidig avtale i påvente av ny pensjonsavtale for de med særalderspensjon
2021	Stortinget vedtar bortfall av plikten til å fratre på særaldersgrensen for 240 000 arbeidstakere i offentlig sektor. Forsvaret var unntatt da Forsvarsdepartementet skulle utrede særaldersgrensen i inneværende langtidsperiode

2021: REGJERINGSSKIFTE – HURDALSPLOTTFORMEN

Regjeringens mål er en god og rettferdig pensjon for alle. Folketrygden er det bærende elementet i pensjonssystemet, mens kollektive ordninger, som AFP og tjenstepensjoner, er viktige tillegg. Pensjonssystemet må sikre en trygg og verdig alderdom for alle, være bærekraftig over tid og stimulere til arbeidsdeltakelse. Regjeringen slår ring om pensjonsreformen og hovedprinsippene i reformen, slik som levealdersjusteringen, fleksibelt uttak av pensjon og muligheten til å kombinere pensjon og inntekt fra arbeid.

REGJERINGEN VIL:

- ☐ Følge opp Pensjonsutvalget og involvere partene i dette arbeidet.
- ☐ Endre lov om obligatorisk tjenstepensjon slik at det gis pensjon fra første krone så snart som praktisk mulig.
- ☐ Regulere pensjonene basert på det reelle gjennomsnittet av pris- og lønnsvekst.
- ☐ Gi pensjonistenes organisasjoner forhandlingsrett på andre områder enn reguleringen av pensjonene, og dermed mulighet til å drøfte viktige spørsmål i eldrepolitikken.
- ☐ Gjeninnføre et skjermingstillegg for uføre som blir alderspensjonister, slik at de skjermes for deler av levealdersjusteringen.
- ☐ Gå i forhandling med partene med sikte på en omlegging av ordningen med avtalefestet pensjon, og om statens bidrag.
- ☐ Reversere lovendringen som fjerner plikten til å fratre ved oppnådd særaldersgrense og gjenoppta forhandlinger med partene om pensjon for ansatte med særaldersgrenser i staten.
- ☐ Forbedre sykelønnsordningen, også for selvstendige næringsdrivende.
- ☐ Øke minstepensjonen.

Hurdalsplattformen kan- og vil bli lest på forskjellige måter. Isolert sett er mange av punktene i Hurdalsplattformen enkle og greie setninger, som kan være vanskelig å forstå. Med dette mener vi at intensjonene er gode, men man kan utlede de enkelte punkter i forskjellige retninger, som i alle tilsvarende politiske dokumenter.

I utgangspunktet bør alle være forsiktige med å dømme regjeringens politikk nord og ned, eller opp og topp. Regjeringen er i startgropa. Politikk handler om å omsette tanker og ideer til praktisk handling.

STATUS SÅ LANGT:

- ☐ Støre-regjeringen har varslet at de vil reversere økt aldersgrense i Staten, den forblir derved 70 år (står ikke i Hurdalsplattformen).
- ☐ Etter første kontaktmøte (møte mellom statsminister og lederne av Yrkesorganisasjonene) ble ikke pensjon debattert.

I skrivende stund er regjeringen i forhandlinger om nytt statsbudsjett

I det etterfølgende omtaler vi bare den nye pensjonsordningen.

ALDERSPENSJONEN BESTÅR AV TRE DELER.

Folketrygden ligger i bunn for alle og den er hoveddelen av din pensjon, så kommer tjenestepensjonen fra SPK og til slutt det du har spart selv, enten i form av sparing, individuell pensjonssparing eller investeringer du har gjort i hus og hytte mv.

FOLKETRYGDEN

Her sparer du opp 18.1 % av inntekten din opp til 7.1 G (grunnbeløpet pt kr 106 399.- regulerer hvert år med snittet av pris og lønnsvekst). Pengene settes i en pensjonsbeholdning og vil bli levealdersjustert ved uttak. Du kan ta ut pensjonen fra fylte 62 år.

Eksempel: La oss si at pensjonsbeholdningen ved 62 år er på mill kr 3.5.-, økende med kr 100 000.- pr år i lønnsvekst (du jobber ikke etter at du gikk av som særalderspensionist). Delingstallet representerer hvor mange år du har igjen å leve. Eksemplet viser hva du som er født i 1963 og 1967 vil få dersom du har gått av med pensjon (SPK) og tar ut folketrygden ved hhv 62 og 67 år

År	1963	1964	1965	1966	1967	
62	20,36	20,49	20,62	20,76	20,90	Ved 62 år, kr 3.5 mill / 20,36 = kr 171 906.- Ved 67 år, kr 3,9 mill / 16,30 = kr 239 264.-
64	18,73	18,86	19,00	19,14	19,27	
65	17,92	18,05	18,18	18,32	18,46	Ved 62 år, kr 3,5 mill / 20,90 = kr 167 464.- Ved 67 år, kr 3,9 mill / 16,84 = kr 231 591.-
67	16,30	16,43	16,56	16,70	16,84	

TJENESTEPENSJON

Alle, uavhengig av når de er født, vil få ca 66 % av pensjonsgrunnlaget ved avgang på særaldersgrensen frem til 67 år, så vil ny pensjonsavtale inntreffe måneden etter at du er fylt 67 år. Det er først da den nye pensjonsordningen slår inn. Svært forenklet er prinsippet:

Alle som er født i 1963 og senere vil få sin pensjon pr 31.des 2019 gjort om til en oppsatt pensjon, fordi du går ut av en pensjonsordning (samme virkning dersom du slutter før oppnådd aldersgrense for stillingen). Her vil opptjeningsperioden øke fra minst 30 år til maks 40 år, (eks: du har 20 års opptjeningsperioden pr des 2019 og 30 år igjen til fylte 70, da blir pensjonsgrunnlaget ganget med antall år (20) og delt på nevner som her vil bli 40 (fordi det er maks opptjeningsperioden)).

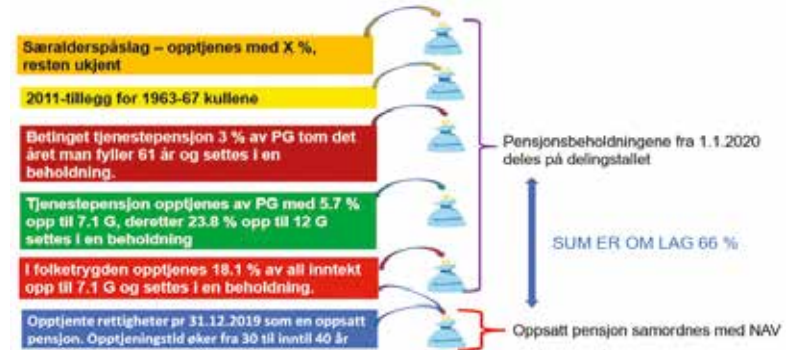
Fra 1.1.2020 går du over i påslagsmodellen. Fortsetter du til aldersgrensen, vil oppsatt pensjon og det du opptjener i ny ordning (påslagsmodellen) gi de som har mindre enn 10 år til aldersgrensen 66 % av pensjonsgrunnlaget og de som har mer enn 10 år igjen om lag samme pensjonsnivå, i begge tilfeller før levealdersjustering.

Den oppsatte pensjon i des 2019, vil du kunne ta ut fra fylte 62 år, men den blir da gjenstand for en midlertidig samordning med det du har opptjent i NAV og levealdersjustert. Det betyr på samme måten som i folketrygden at du vil få mindre i pensjon, fordi du må fordele denne over flere år. Så vil denne pensjonen få en endelig samordning ved fylte 67 år.

I påslagsordningen vil du spare opp tjenestepensjon i en beholdning på lik linje som i folketrygden, men opptjeningsprosenten er 5.7 % på pensjonsnivået inntil 7.1 G (kr 755 432) og 23.8 % fra 7.1 G til 12 G (kr 1 276 788.-). Måneden etter fylte 67 år, vil denne bli levealdersjustert på samme måte som i folketrygden.

ANNEN PENSJONSOPPTJENING

I tillegg til folketrygd og tjenestepensjon, vil du tjene opp betinget tjenestepensjon, 2011-tillegg og et særalders tillegg, slik det ser ut nå. Opptjeningen skjer i en beholdning og levealdersjusteres på samme måte som i folketrygden. Enkelt vist, er den nye pensjonsordningen som følger:

MIDLERTIDIG PENSJONSAVTALE

I desember 2018, jf notat i 2019 og en proposisjon sommeren 2019 står det at i påvente av en endelig avtale, videreføres det en tidligpensjonsordning fram til fylte 67 år. Tidligpensjon skal beregnes på samme måte som i dag, dvs 66 % av pensjonsgrunnlaget, justert for tjenestetid og innvilges etter de samme regler som i dag. Den midlertidige avtalen vil sikre at personer med aldersgrense 60 år, kan ta ut pensjon på samme nivå som i dag.

Det livsvarige pensjonsnivået for årskullene fra 1963 avtales i 2019.

Som kjent, ble det brudd i forhandlingene fordi partene ikke ble enige om størrelsen på særalders tillegg.

NYE PENSJONSFORHANDLINGER

Når oppstart av pensjonsforhandlingene vil skje er vanskelig å si, men BFO blir overrasket om vi ikke er kommet i gang på vårparten 2022. Hva som skjer under forhandlingene, er umulig å forutsi, men noen momenter vi tar med oss inn i arbeidet, er:

- ☐ Pensjonsnivået må sikres i samsvar med avtalen inngått 3.mars 2018.
- ☐ Det faktum at alle født i 1963 og senere får sin pensjon omgjort på papiret til en oppsatt pensjon, må sikre pensjonsnivået også for de som har i perioder før des 2019 hadde høyere pensjonsgrunnlag som skal medregnes (intops i perioden juli 2006 og utreise før 1.juli 2012, samt midlertidig høyere lønn i minst 2 år). Oppsatt pensjon fører til et reelt tap av pensjon på opptil 25 % - dette må kompenseres.

- Vi forutsetter at 85-års regelen (at du kan gå av 3 år før aldersgrensen, dersom summen av alder og tjenestetid er 85 år eller mer) fortsetter for alle.
- Det må etableres overgangsordninger for de forskjellige årskullene, som sikrer pensjonsnivået ved fylte 67 år osv.

BORTFALL AV PLIKTEN TIL Å FRATRE

Vi viser til Hurdalsplattformen innledningsvis. Regjeringen ønsker å reversere vedtaket Stortinget fattet i juni 2021, med virkning fra 1.7 2021 om bortfall av plikten til å fratre ved særaldersgrensen.

Denne ordningen ville gjort det lønnsomt å arbeide, både ved at du får full lønn, men også det faktum at du tjener opp mer pensjon i pensjonsbeholdningene. Noen virksomheter, eks Forsvaret ville få en del utfordringer med å sikre personell som ønsker å jobbe videre, arbeid som Forsvaret har behov for. Forsvarsdepartementet har sagt de må ha en arbeidsgiverstyrt avgangsmekanisme.

Fremfor å videreføre Stortingets beslutning, for deretter å vedta tilsvarende regler for Forsvaret, vil regjeringen gjenoppta forhandlingene om pensjon for særalderspensjonistene med partene i arbeidslivet. Enn så lenge, har de ikke reversert ordningen, de har heller ikke kalt inn til sonderinger eller forhandlinger om nu pensjonsavtale.

VIL DET LØNNE Å JOBBE?

Det vil alltid lønne seg å jobbe. Du får 100 % lønn, fremfor ca 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dersom du slutter i Forsvaret før oppsatt aldersgrense så vil du ikke tape pensjonsmessig på det, utover det faktum at pensjonen i SPK svært ofte er bedre enn den du får i offentlig virksomhet.

Dersom du går av med pensjon, kan du fortsette å jobbe i privat sektor uten avkortning i pensjon. På pensjonsseminar med SPK 23/11 hevdet SPK at du kunne også gjøre dette mot stillinger i offentlig sektor. Dette gjelder ikke de som går av med den gamle pensjonsordningen.

SÆRALDERSGRENSER I FORSVARET

Dersom regjeringen reverserer vedtaket i Stortinget, vil den høringen Forsvarsdepartementet (FD) hadde om samme, bli lagt på is og FD vil mest sannsynlig gjenoppta modellene som ble forkastet, da pålegg om bortfall av plikten til å fratre ble vedtatt i Stortinget.

Utfordringen FD vil få er at endring i særaldersgrensen, vil få de samme virkningene som bortfall av plikten til å fratre, så vi antar at også her vil FD ha behov for arbeidsgiverstyrte avgangsmekanismer.

Iht pensjonsavtalen fra mars 2018, står det at dersom man endrer særaldersgrensen i perioden, vil de som har mindre enn 10 år igjen til aldersgrensen, kunne gå av på den tidligere aldersgrensen. Eks, man endrer aldersgrensen i 2025, da vil alle som har mindre enn 10 år igjen, kunne gå av på 60 (57) år, selv om ny særaldersgrense økes fra 60 til 62, 65 eller 70 år.

BEREGNING AV PENSJON

BFO kan, som et medlemstilbud, beregne pensjon, med en tilpasset kalkulator basert på pensjonsavtalen fra mars 2018. Denne beregningen er korrekt for personell født i 1962 og tidligere og gir en akseptabel beregning for de som er født i 1963 og senere. Desto yngre du er, desto mer unøyaktig blir beregningen fra måneden etter fylte 67 år. Frem til 67 år vil den gi korrekt resultat, gitt at vi har fått korrekte data fra medlemmet.

Beregninger foretatt samsvarer med de beregninger pensjonskassen gjør på sine pensjonistkurs. Spørsmål om dette tas med din hovedtillitsvalgt (HTV). Kan ikke han/hun svare, vil saken bli oversendt til sekretariatet.

KLAGESAKER PÅ PENSJON

Dersom medlemmer er uenig i grunnlaget pensjonskassen har kommet frem til, vil BFO kunne være behjelpelig med klagesaker, både til SPK og trygderetten. Vi har en del pågående saker og ofte får vi gjennomslag i saker som er viktig for medlemmet.

SPK GJENNOMFØRER PENSJONSKURS FOR ANSATTE I FORSVARET

SPK gjennomfører hvert år flere kurs for ansatte i Forsvaret, når de kommer opp i en viss alder. Det er rift om kursplass og kursene er meget gode. Som regel kommer disse kursene noe sent, ifh til å kunne ta aktive grep for å

sikre egen pensjonisttilværelse, inntektsmessig sett. Derfor tilbyr BFO samme type kurs, som del av BFO-skolens portefølje.

HVA PÅVIRKER VALGET OM Å GÅ AV MED PENSJON?

Det er minst tre hovedmomenter som påvirker dine valg gjennom livet, når det gjelder arbeid eller pensjon og det er arbeidsplassens betydning, helse- og familieforhold og inntekt. Er du fornøyd med alt, vil du ikke engang tenke tanken om å slutte å jobbe. Mange ganger vil en aktiv seniorpolitikk bidra til at ønske om å forlate arbeidslivet reduseres, mens helse- og familieforhold vil veie tyngst, vil nok inntekten du skal leve av være avgjørende – kanskje.

Arbeidsplassens betydning

Er arbeidsplassen tilrettelagt for alle faser av livet, du har og får utfordrende og varierte arbeidsoppgaver og gode og omtenkssomme kollegaer som vil deg vel mv, da har du det meste og du vil grue deg til å ta det vanskelige valget. Dersom du får kompetanse påfyll og arbeidsgiver bruker deg, da er alder ingen hindring. Det handler om å utnytte de eldres kompetanse.

Men som med all kommunikasjon og planmessighet, kommer spørsmålet gjerne en to-tre-fire år før man når aldersgrensen: Når har du tenkt å gå av? Arbeidstakeren tenker; jøss, vet ikke sjefen at aldersgrensen er 60 år? Ønsker sjefen meg bort osv. I omstillingssituasjoner så føler de eldste seg spesielt utsatt, da er det hensynet til de andre som er i fokus, kanskje mangler man litt IKT-kompetanse, og tanken om at man tross alt er nær pensjonsalderen blir fremtredende, kanskje blir man tilbudt avgangspakker osv.

En god arbeidsgiverpolitikk er å ivareta og utnytte den ansattes kompetanse helt til den dagen man når aldersgrensen, husk du som leder og kollega, står for tur.

Individuelle faktorer

Forhold som helse- familieforhold er viktige faktorer den enkelte vurderer. Kanskje kan nettopp en skrantende helse føre til at man ønsker å jobbe lengst mulig, bare arbeidsplass og forhold blir lagt til rette. Om helsen stopper deg, har både NAV og SPK ordninger som sikrer at du får en akseptabel inntekt. Er du ærlig nok til å fortelle sjefen om utfordringene, eller tenker du jeg takler det selv.

Det kan være familieforhold, kanskje et omsorgstrengende familiemedlem som trenger ekstra hjelp og du opplever at familien ikke får den støtten dere trenger fra kommunen. Kanskje har dere flyttet rundt og ikke orker tanken på en ny beordring. Det kan være så enkelt at du rett og slett ønsker mer fritid og mer kontakt med ektefelle, barn og barnebarn.

Livslønnen

Her er ofte det som avgjør. De fleste i Staten vil ha en akseptabel pensjon, som kanskje ikke er nok til å leve av, med den standarden du er vant til, men som er det du får. Om du ikke er informert om konsekvensene, kan fort pensjonstilværelsen bli noe du gruer deg til og de yngre vil få større utfordringer enn de eldre pga levealdersjusteringen.

Får du ikke nok i pensjon til å ha en akseptabel livssituasjon, kunne betale regninger i rett tid, gjøre litt ekstra for barn, barnebarn og familien, betale livsopphold mv. må du fortsette å jobbe, uavhengig av situasjonen på arbeidsplassen eller hjemmesituasjon, inklusive helse er dårlig.

Da er du ille ute, men som oftest kan du kun skylde på deg selv. Du satt ikke av penger, når du hadde mer enn du trengte, du valgte å kjøpe bolig sent i livet, du prioriterte livet i dag og ikke det livet du får.

Beregne din pensjon ved avgangsalder og husk at du har denne frem til 67 år, da blir pensjonen samordnet og levealdersjustert for de aller fleste og du får betydelig mindre pr mnd. Bli enig med familien om at dere skal leve i 3 mnd på det dere ville fått i pensjon. Ok, dere har kanskje høyere utgifter som 35-45-åringene, men juster for de utgiftene dere ikke vil ha når dere er 60 år. Det eneste dere risikerer, er å teste ut pensjonstilværelsen og de fleste vil ha spart opp en god del penger. Prøv da vel.

VI ØNSKER ALLE VÅRE LESERE EN RIKTIG GOD JUL OG ET FREDELIG GODT NYTT ÅR!

ENSURING A SAFER AND CONNECTED WORLD

Progress needs good ideas – and a proactive partner to implement them. Take Rohde & Schwarz. We combine the expertise of a global player that has grown over 85 years with the innovative strength of a startup. We develop state-of-the-art solutions that shape the future of communications, information and security. www.rohde-schwarz.com

ROHDE & SCHWARZ

Make ideas real

Forsvarskommisjonen og dagens håpløse ubalanse

Kommisjonens viktigste oppgave vil være å vise vei for en reell balanse mellom Forsvarets oppgaver, operative evne, og budsjett.

I Regjeringserklæringen sies det:

«Utnevne i løpet av høsten 2021 en bredt sammensatt forsvarskommisjon for å forberede grunnlaget for en ny langtidsplan for Forsvaret fra 2025.»

Selv om det sies at fokus er langtidsplan for Forsvaret (LTP), er det ikke utenkelig at kommisjonens mandat kan bli meget bredt, i tråd med oppfatningen (ikke minst i Utenriksdepartementet) at Norges sikkerhet omfatter alt fra klimautviklingen og flyktningpolitikk til IT-sikkerhet og forsyningsspørsmål. Forsvarspolitikken – politikken for vårt militære forsvar – er ikke sikret en dominerende plass i mandatet.

Tilsvarende er det tenkbart at kommisjonen kan bli bredt sammensatt i den forstand at den blir dominert av annen ekspertise enn forsvarsplanlegging.

Et tredje moment til usikkerhet er tidshorisonten. Det vil være viktig at kommisjonens arbeid tar utgangspunkt i nå-situasjonen og også vurderer behov for justeringer i gjeldende LTP.

Utfordringen blir å sikre:

- For det første at mandatet omfatter en klar presisering av forsvarspolitikkenes uløste hovedproblemstillinger,
- Og dernest at kommisjonen omfatter minst 2-3 medlemmer og sekretariatstøtte for håndtering av hovedproblemstillingene.

HOVEDPROBLEMSTILLINGER

Med grunnlag i dagens status i Forsvaret, gjeldende langtidsplan (LTP) og forsvarsbudsjettet for 2022 er det ikke riktig som det hevdes i stortingsdokumentene at det nå er oppnådd – og vil opprettholdes – balanse mellom Forsvarets oppgaver, struktur og budsjett. Noen momenter:

- Forsvarets evne til å løse de mest krevende oppgavene, det vil si ved trusler eller angrep mot landet, rapporteres stadig som «mindre god». I virkeligheten trolig nær null.
- Årsaken til den lave forsvarsevnen er at nødvendige tiltak for å bringe strukturen opp i kampklar stand ikke er fullført. Selv om meget er gjort for å ta igjen «etterslepene», gjenstår også meget.
- Alvorligst er mangelen på personell i nær sagt alle kategorier for å bringe den vedtatte strukturen til innsatsklar stand. Dette gjelder alle forsvarsgrener. Tatt i betraktning at flere kategorier krever 4-6 års utdanning og betydelig erfaring, er det ytterst problematisk at bredt anlagt rekruttering ikke er iverksatt eller tidfestet for iverksettelse. Budsjettet for 2022 gir ikke rom for vesentlige personell-økninger eller øking av øving/operativ innsats.
- Etter gjeldende planer skal investeringsandelen av forsvarsbudsjettet i løpet av de nærmeste årene økes fra nå vel 20 prosent til 30 prosent. Investeringene inkluderer betydelige og i og for seg ønskelige anskaffelser, men det er et alvorlig problem at det ikke er innpasset tilsvarende økning av driftsmidler i (de løse) planene for de kommende 4-8 år.
- I sum: slik planene nå tegner seg, med store investeringer i nye fly og fartøyer og krevende systemer til Hæren, men uten tilsvarende økning i driftsmidler, vil den budsjettmessige ubalansen forsterkes. I praksis vil det innebære at istandsettelsen av eksisterende struktur utsettes (på ubestemt tid) og at de kommende 4-8 års store investeringer ikke vil gi tilsvarende økning av kampkraft og forsvarsevne i det samme tidsperspektivet. Dette er ikke forenlig med behovene for militært forsvar slik de følger av en tilspisset strategisk situasjon.

FORSVARSPANLEGGINGENS KRITERIER

Det er et gjennomgående trekk ved stortingsdokumentene og også tidligere kommisjonsarbeider at de fokuserer nominell forsvarsstruktur (antall hæravdelinger, fartøyer og fly, osv.) men sier ikke noe om operativ evne, det vil si avdelingers, fartøyers og flys kapasitet, beredskap og utholdenhet. Det er ingen kobling i utredninger, planer og budsjetter mellom den sikkerhetspolitiske situasjonsforståelsen (som er både bred og dyp) og Forsvarets virkelige operative evne til å håndtere sin del av utfordringene.

Kommisjonens viktigste oppgave vil være å vise vei for en reell balanse mellom Forsvarets oppgaver, operative evne, og budsjett. Praktisk vil det innebære tidsplaner for oppbygging av den operative evnen. Uten en slik tilnærming vil kommisjonen ikke bidra til å bryte dagens håpløse ubalanse mellom budsjett og Forsvarets mangelfulle evne til å løse sine høyest prioriterte oppgaver. Det er sannsynlig at planlegging og drift etter operativ evne som overordnet prioritering vil kreve organisasjonsendringer ettersom dagens system ikke har gjennomgående ansvarslinjer for slik prioritering. Det får bli en problemstilling når kommisjonens innstilling foreligger.

Nils Holme

tidligere direktør FFI

Tanker om å beholde kompetanse i Forsvaret

Forsvaret har utarbeidet et verdigrunnlag som har tre kjerneverdier Respekt – Ansvar – Mot Jeg har ca 40 års tjeneste i Forsvaret og undrer meg på hvor punktet Ansvar gjenspeiler seg i arbeidsgivers ansvar i å ivareta sine menn/kvinner.

Forsvarets verdigrunnlag uttrykker hva som menes med Ansvar: Sitat:

«Ansvar innebærer å ta ansvar for seg selv, for hverandre og for helheten i Forsvarets virksomhet. Ansvar uttrykkes gjennom vilje til initiativ, handlekraft og standhaftighet. Dette forutsetter en indre disiplin hos den enkelte. Selvdisciplin er av avgjørende betydning for et ansvarlig handlingsmønster i vanskelige situasjoner. Forsvarets personell skal ta ansvar for hverandre, og Forsvaret skal ta ansvar for medarbeiderne. Dette skaper tillit, både personlig og profesjonelt. Som militært personell skal vi støtte og hjelpe hverandre, og i ytterste tilfelle gi vårt liv for hverandre. Dette er et bærende element i den kollektive disiplinen og lojaliteten som er nødvendig for å fastholde og styrke samholdet i en militær organisasjon, spesielt i vanskelige situasjoner. Tillit, omsorg, lojalitet og disiplin skaper avdelingsånd. Gjennom dette utvikles en felles ansvarsbevissthet både for hverandre og for det oppdraget som skal løses i fellesskap. Vi svikter ikke hverandre eller oppdraget. Vi har ansvar for gjennomføringen når det er politisk besluttet å bruke samfunnets militære maktmidler. I all handling skal vi være bevisste på at vi representerer Norge og norske myndigheter. Ansvaret som hviler på Forsvaret og Forsvarets personell, viser seg i lojalitet mot samfunnet, dets konstitusjon og institusjoner. Ansvaret viser seg også i hvordan man utfører ordre og oppdrag, hvordan man fremtrer, og hvordan man vurderer konsekvensene av maktanvendelsen.»

Dette var noe vi ble lært opp til fra begynnelsen av når jeg begynte i Forsvaret på begynnelsen av 1970-tallet. Ivareta dine undergitte i enhver situasjon ble vi opplært til. Dette handlet selvfølgelig om hvordan fokusere på den enkelte soldat i strid. Men det er like gjeldende i fredstid og på alle arbeidsplasser, også i det sivile samfunn tenker jeg. Når jeg leser i Forsvarets Forum at det etterlyses en bedre

familiepolitikk, både fra Ressurssenter for menn, og fra tjenestemanns-organisasjonene, så blir jeg forundret. Hva er det Forsvarets ledelse ikke har fått med seg i grunnutdanningen, dvs fra verdigrunnlaget? Eller er det byråkratene i Forsvarsdepartementet som ikke har forstått at å ivareta personellet, styrker viljen til å forbli i Forsvaret?

Utdanningen til Forsvaret er at det er mange med kompetanse, og utdannet i Forsvaret, som ikke føler at Forsvaret er en arbeidsplass de lenger kan tjenestegjøre i. De føler at de mangler forutsigbarhet for sin tjeneste og mulighet for et stabilt familieliv. Beskrevet bla av en som nylig har sendt et innlegg i Forsvarets Forum til Forsvarssjefen. Hvor han beskriver sin frustrasjon over å ikke å få en karrierevei som gir gagnar Forsvaret og ham.

Det er ikke unormalt at befal har beordringsperioder på 2 – 5 år. Manglende tjenesteboliger kan forhindre at befalet bosetter seg på stedet. Eller mangel på arbeidsplasser for respektive halvdel av familien, kan medføre pendling. Så stilles spørsmålet om hvorfor mange får familiære utfordringer, ekteskap havarer osv. Hvis så de tillegg som befalet får, og sivile også, ifm øvelser og beredskap, ikke er pensjonsgivende, hvordan går det da med motivasjonen til den enkelte? Som også befalsorganisasjonene nå vurderer å gå til sak mot arbeidsgiver for å få avdømt om slike tillegg er pensjonsgivende. Arbeidsgiver sier at tilleggene ikke er pensjonsgivende. Og det merkelige er at partene ikke har greid å bli enige via forhandlinger.

Forsvaret har i den senere tid tatt en del grep for å rekruttere, men hvor blir det av tiltakene for å beholde befalet som skal være Forsvarets fremtid? Her har både Forsvarssjef og Forsvarsministeren en utfordring. I forslag til Statsbudsjett for 2022 som ble lagt frem i Stortinget 12/10-21, så ser ikke jeg noen signal om forbedringer på dette med å beholde personell med god kompetanse. Å sitte å lese slikt for en som ga over 40 år av sitt yrkesliv til Forsvaret, som vi har behov for å styrke, er trist. Stange Fremskrittsparti vil jobbe for at Stortinget skal bedre tiltakene for at personellet ikke forlater sine stillinger fordi arbeidsgiver ikke er sitt Ansvar bevisst.

Trond Vangen

Pensjonert Oberstløytnant og medlem av Stange FrP

Norge har mottatt sitt første P-8 maritime patruljefly

Torsdag 18. november ble leveransen av det første av Norges nye maritime patruljefly markert på Boeings fabrikk i Seattle, hvor direktør Forsvarsmateriell, Mette Sørfonden, mottok de seremonielle nøklene til det nye flyet. «Norge har ansvar for enorme havområder i en strategisk viktig del av verden. Vi er derfor avhengige av å kunne følge med på, og forstå hva som skjer i disse områdene. Når vi nå mottar det første flyet både på tid og med den kvaliteten som er lovet, så bidrar det til at vi får en mest mulig sømløs overgang mellom dagens og fremtidens maritime patruljefly» sier Sørfonden. Norge er et av åtte land, alle med ansvar for store havområder, som har valgt P-8A Poseidon som sitt nye maritime patruljefly. Flyet er basert på det sivile passasjerflyet Boeing 737 med oppgraderinger og tilpasninger for militær bruk.

«P-8 er en moderne plattform for informasjonsinnsamling til havs, og skal opprettholde og styrke den norske tilstedeværelsen i nord. Takket være stor utholdenhet og avansert sensorkapasitet vil de bidra til å gi både sivile og militære myndigheter et godt grunnlag for beslutninger,» sier Sørfonden. Det nye flyet leveres på tid til tross for at flyindustrien har blitt hardt rammet av både Coronapandemien og senere utfordringer i de globale forsyningskjedene. Sørfonden berømmer Boeing og Norges samarbeidspartnere i den amerikanske marinen for å ha klart å opprettholde fremdriften under så krevende forutsetninger. Dette gir et godt utgangspunkt for neste trinn i prosjektet.

«Nå starter prosessen med nasjonale tilpasninger, samtidig som vi vil intensivere arbeidet med støttesystemer og annet nødvendig utstyr på Evenes slik at P-8 kan begynne å ta over oppgaver fra P-3 i 2023», sier Sørfonden. Avtalen om leveranse av fem P-8A for å erstatte dagens P-3 Orion og DA-20 Jet Falcon ble inngått med amerikanske myndigheter i mars 2017. Avtalen er en såkalt Foreign Military Sales-kontrakt, som innebærer at norske myndigheter, ved Forsvarsmateriell, bestiller flyene fra amerikanske myndigheter som igjen anskaffer de fra flyprodusenten Boeing på våre vegne. Det første av de nye flyene er ventet til Norge rundt februar 2022, og prosjektet skal etter planen avsluttes i 2026. Prosjektets kostnadsramme er på cirka 11 milliarder 2021-kroner.

Tekst: Forsvarsmateriell

Foto: Endre Lunde

Offisiell snorklipping for Vingtor.

Her kommer de på løpende bånd i fabrikk.

Kjent motiv på haleroret også på de nye P 8 flyene.

Militært innslag også på Oslo Motorshow

Over 40.000 besøkte Oslo Motorshow på Lillestrøm i november. Her var det mye vakkert å se på, med alt fra nye sportsbiler, veteranbiler, MC, pimpede semitrailere med mere. Hundrevis med leverandører av varer og tjenester til bil og MC-entusiaster. Her er et knippe av det man kunne se.

Einar Holst Clausen

Forsvarets gave til Prinsesse Ingrid Alexandra

Gaven skulle hun fått på sin konfirmasjonsdag, men koronaen satte en begrensning for det. Den 20. november fikk endelig Prinsessen gaven sin, nemlig et møte med jegertroppen på Rena, som for øvrig bare består av kvinner. Det var sjef i Forsvarets spesialstyrker oberst Lars Lilleby som tok imot Prinsesse Ingrid Alexandra, og fulgte henne rundt i leiren på Rena. Ingrid Alexandra fikk også prøve et hopp i hopptårnet, noe hun så ut til å like godt. Litt bålkos i mørket ble det også tid til.

Einar Holst Clausen

Foto: Torbjørn Kjosvold

Litt hygge rundt bålet ble det også tid til.

Her sjekkes utstyret for siste gang før tårnhoppet.

Ser ut som prinsessen syntes dette var en kul greie.

Klar for tårnhopp.

Markerte nedleggelsen av Bodø

I begynnelsen av november markerte Luftforsvaret nedleggelsen av Bodø flystasjon, og slutten av en lang og trygg F-16 tjeneste, med et fint arrangement i Stormen kulturhus i Bodø sentrum. Sjef Luftforsvaret generalmajor Folland var selvfølgelig på plass, sammen med tidligere og nåværende piloter, samt øvrige ansatte på stasjonen. Det var også åpnet for sivilbefolkningen. Det ble blant annet vist en video som tok for seg historien til flystasjonen, i tillegg til foredrag og tale av sjef Luftforsvaret. Når Ole Edvard Antonsen spiller «Vidda» på sin trompet, var det nok flere tårevåte øyer i salen.

Tidligere samme uke, fikk Bodø oppleve den siste F-16 formasjonsflygingen. Tiden med F-16 i rundt 40 år er over. Bodø flystasjon har vært en svært viktig base for Norge og for NATO siden 1950-tallet, etablert allerede i 1940. Tyskerne bygget ut flystasjonen under okkupasjonstiden. Mange husker fortellingene om spionflyet U-2 fra 50-tallet og fremover, som mellomlandet på Bodø flystasjon under sine tokt over Sovjetunionen. Superspion-flyet SR-71 har også flere ganger mellomlandet i Bodø. Alt dette ble holdt hemmelig. Takk for innsatsen Bodø Hovedflystasjon – Luftforsvarsbase Bodø – Bodø flystasjon. Kjært barn har mange navn!

Einar Holst Clausen

NRK viste film fra formasjonsflygingen cropped.

Sjef Luftforsvaret generalmajor Rolf Folland holder sin tale. Foto: Forsvaret

Siste F 16 formasjon den 4 november.

Ole Edvard Antonsen spiller «Vidda».

Rekordkontrakt til norsk forsvarsindustri

Forsvarsdepartementet og KDA melder i en pressemelding at det den 21. oktober er signert en avtale på levering av missiler til norske F-35. Vår nye forsvarsminister Odd Roger Enoksen sier at vi med denne kontrakten sikrer en helt avgjørende kapasitet for våre nye kampfly.

Kontrakten har en verdi på fire milliarder kroner og er med det en av de største anskaffelsene av våpen til Forsvaret noen gang. Utviklingen av JSM (Joint Strike Missile) startet i 2009, året etter at F-35 ble valgt som Norges neste kampfly. – Gjennom samarbeidet mellom Forsvaret, FFI og industrien har vi utviklet et nytt våpensystem som gir Forsvaret og norske myndigheter en helt ny kapasitet som verken Norge eller andre forsvar av vår størrelse har hatt tidligere, sier Enoksen. De første missilene vil leveres i 2023, med leveranser planlagt i flere år fremover. Andre land planlegger også å anskaffe JSM.

Einar Holst Clausen

Nye frimerker fra Posten

En ny serie med frimerker har kommet ut med tema forskning. Posten har valgt forskningen og oppfinnelser fra Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI), og Posten har altså vurdert FFI til å representere fremragende eksempler på norsk forskning, innovasjon og teknologi. Frimerkene viser FFIs autonome undervannsfarkost Hugin, og georadaren Rimfax. Ugelstad-kulene er professor og kjemiker Ugelstads oppfinnelse av mikroskopiske og nøyaktig like kuler som blant annet brukes til diagnostisering og kreftbehandling. Det er designeren Enzo Finger som har laget de visuelle tolkingene.

Foto Posten.

Fem forsvarssjefer samlet!

NRK hadde i oktober et meget interessant innslag der de for første gang i historien hadde samlet fem forsvarssjefer til debatt. En sammenhengende rekke fra 90-tallet og frem til i dag. Vi møtte Sigurd Frisvold, Sverre Diesen, Harald Sunde, Haakon Bruun-Hanssen og Eirik Kristoffersen.

Temaet var norsk forberedelse og innsats i krigen i Afghanistan, samt refleksjoner om det var verdt det. En meget interessant debatt, godt ledet av NRKs program/debattleder. Vi fikk forsvarssjefenes syn sett fra den tiden de hadde ansvaret for våre soldater i Afghanistan. Altså fra Sigurd Frisvold som sendte de første, til Eirik Kristoffersen, som selv har flere perioder i Afghanistan, og nå tok imot de siste som kom hjem fra Kabul.

Einar Holst Clausen

Spennende klokke på Kon Tiki-museet

Det er mye spennende å se og lese på Kon Tiki-museet, og plutselig så jeg en særdeles sjelden, og sikkert verdifull Chronograf-klokke fra perioden rundt 2. verdenskrig. Den ble brukt av spesialstyrkene/fallskjermjegerne, og senere av Thor Heyerdahl på hans mange ekspedisjoner.

Einar Holst Clausen

NATO er sjokkert over Støreregjeringen

VG melder at det har vekket oppsikt i NATO at Støreregjeringen som eneste NATO-land ønsker å være observatør i arbeidet med en traktat om atomvåpenforbud. NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg sier at dette ikke veien å gå! Stoltenberg er klar på at alliansen er sterkt kritiske til FN-traktaten om en atomvåpenfri verden. Forsvarsminister Odd Roger Enoksen sier til VG at det blir vanskelig å få forståelse for dette, og at det vil være kritiske røster i NATO. Det er arbeidet med denne traktaten den nye Støreregjeringen, stikk i strid med det som har vært Norges politikk til nå, melder VG. Det har allerede falt Norges viktigste allierte, USA, tungt for brystet, og VG har fått bekreftet fra flere kilder at amerikanske myndigheter straks kontaktet Utenriksdepartementet med spørsmål da de leste dette punktet i Hurdals-plattformen, der det står; «Regjeringen vil at Norge deltar som observatør på statspartsmøtene til traktaten om forbud mot kjernevåpen». NATO-sjef Jens Stoltenberg sa ifølge VG at dette trolig skulle bli et tema når alliansens forsvarsministre møttes i Brussel den 21. oktober.

Einar Holst Clausen

Betydelig utbygging av Ramsund Orlogsstasjon

Offisersbladet har spurt om status og fremtidig utbygging av Ramsund Orlogsstasjon. Våre fremtidige nye ubåter skal ha fremskutt base der. Vi har fått svar fra Sjøforsvarets talsperson orlogskaptein Michel Christian Hayes.

AV ORLOGSKAPTEIN MICHEL CHRISTIAN HAYES

Ramsund er og vil fortsette å være viktig for Sjøforsvaret. Orlogsstasjonens rolle er å være Forsvarets viktigste maritime logistikkbase for alle fartøytyper og den får en sentral rolle i forsvaret av norske nordområder i fremtiden. Ramsund vil blant annet fungere som fremskutt base for de nye norske 212-klasse ubåter som skal erstatte dagens Ula-ubåter.

NY PLANPROSESS

Det pågår nå en planprosess som vektlegger prosjekter som forbedrer den generelle kapasiteten og evnen til å støtte Forsvaret med fartøyvedlikehold, etterforsyninger og administrative kapasiteter innen kontor, forlegning og forpleining. Løsninger for kaianlegg og tilhørende infrastruktur vil bli tilpasset de nye 212-klasse ubåter og stå ferdig før ubåtklassen blir tatt i bruk.

Det er ikke besluttet hvor mye penger som skal brukes på utbyggingen av Ramsund Orlogsstasjon. Forsvarsdepartementets prosjektmandat til Forsvaret for planprosessen beskriver imidlertid en betydelig planramme frem mot 2030. Innholdet i planrammen er begrenset informasjon, og kan dermed ikke kommenteres.

Det er for tidlig å si noe om i hvilken grad videreutviklingen av Ramsund Orlogsstasjon vil innebære flere permanente arbeidsplasser. Men

Ramsund Orlogsstasjon.

Fartøy fra Kystvakta og en minerydder har ankommet Ramsund Orlogsstasjon.

videreutviklingen er ett resultat av Forsvarets stadig økende tilstedeværelse i Nord Norge, som i seg selv innebærer at det periodevis vil være økt bemanning på basen fra både operativt personell (besetninger og avdelinger) og personell i støttefunksjoner, spesielt for vedlikehold og etterforsyninger.

ALLIERT INTERESSE

En økt støttekapasitet i Ramsund gjør basen og

regionen enda mer attraktiv for trening og øving også for våre allierte samarbeidspartnere. Vårt forsvarskonsept er bygget på alliert støtte. Det er derfor viktig å forbedre evnen til ledelse, samarbeid og ferdigheter innen maritim krigføring i arktisk klima.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen og Sjøforsvarets økte tilstedeværelse i Nord Norge forsterker videreutviklingen av orlogsstasjonen til å kunne tilby logistikk, vedlikeholdsfasiliteter

og operasjonsstøtte i større grad enn tidligere. Ramsund Orlogsstasjon vil derfor være en styrkemultiplikator som vil kunne bidra til økt tilstedeværelse, operativ utholdenhet og hurtigere reaksjonsevne for egne og allierte styrker.

Afghanistan 1919

Etter alt som har skjedd i Afghanistan, politisk og militært, er uavhengighetsdatoen av 19. august 1919 fortsatt landets nasjonaldag. Dette takket være en krig mot det britiske imperiet som var langt mindre blodig enn den forrige, og som afghanerne ikke egentlig vant militært.

AV TROND SÆTRE

28. februar 1919 erklærte Amanullah Kahn seg som emir, senere konge, av Afghanistan. Under hans regime fikk Afghanistan en moderne grunnlov, og innførte borgerrettigheter og skole for både gutter og jenter. Men Amanullah konkluderte veldig tidlig med at han trengte en avledning for å stagge de mer reaksjonære kreftene i landet. Og måten han valgte å gjøre dette på, var ved å gå til krig mot India.

Afghanistans stående hær på 50 000 mann var ikke klar for krig. Veteranen Generalløytnant George Noble Molesworth, som kjempet i den kommende krigen, beskrev dem som «dårlig trente, dårlig betalte, og sannsynligvis underbemannet». Veiene var svært lite ferdbare for kjøretøy, og hæren manglet ridedyr.

Det afghanerne hadde som kunne gi dem et slags overtak i krig, var det store antallet irregulære tropper: Stammebaserte krigere utgjorde den største gruppen, oppimot 80 000, og de ble regnet som både bedre til å slåss og bedre utstyrt. En britisk militær rapport utarbeidet etter krigen konkluderte med at stammekrigerne var «den virkelige militære styrken i landet». Haken var rett nok at sentrale myndigheter hadde lite kontroll over stammekrigerne, som ofte valgte selv når de ønsket å involvere seg.

En annen ting som afghanerne kunne utnytte, var den britiske og indiske krigstrøttheten etter 1. verdenskrig. Mange av de indiske hærstyrkene hadde ennå ikke vendt tilbake, og de som var kommet hjem til India, var i gang med demobiliseringen.

3. mai krysset afghanske tropper Khaibarpasset og okkuperte byen Bagh i det nåværende Pakistan. Den lokale garnisonen fikk vannforsyningsene sine herfra. Dette skjedde uten krigserklæring. Amanullah hadde ment at denne operasjonen skulle være del av en større invasionsplan som også omfattet initieringen av et opprør i Peshawar. Denne byen hadde, og har fortsatt stor strategisk betydning som et bindeledd mot Afghanistan. Men angrepet på Bagh ble framskyndet, av en eller annen grunn. Dermed fikk den regionale kommandøren, Sir George Roos-Keppel tid til å overbevise visekonge Lord Chelmsford om at en snarlig reaksjon var nødvendig.

Den tredje anglo-afghanske krig begynte 6. mai, da de britiske myndighetene i India erklærte krig mot Afghanistan. Urolighetene i Peshawar ble stanset ved at de truet med å stenge vannforsyningene dersom ikke

lederne av opprøret ble utlevert. Slik ble stabiliteten gjenopprettet. I mellomtida mobiliserte koloniveldet styrker bestående av sikker, gurkhaer og britisk infanteri til å foreta et motangrep på Bagh dagen etter, samtidig som RAF bombet stammekrigers territorium inne i Afghanistan. Første motangrepet mislyktes fordi hæren manglet styrkekonsentrasjon; kommandøren valgte å bruke nesten halvparten av styrkene til å beskytte flanken. Et nytt angrep den 11. mai, som ble understøttet av bombardement fra artilleri, gikk langt bedre. De afghanske styrkene ble drevet over grensen, hvor de ble forfulgt av RAF, som bombet mål inne i Afghanistan. Stammekrigere som kunne følge begivenhetenes gang valgte å ikke blande seg inn, men utnyttet heller anledningen til å plyndre slagmarkene for våpen og ammunisjon som de regulære styrkene måtte la bli igjen. Roos-Keppel sendte snart også infanteri etter afghanerne; 13. mai ble afghansk side av Khaibarpasset invadert av britiske og indiske styrker.

Selv om en taktisk seier for Afghanistan uansett var usannsynlig, var det flyvåpenet som i størst grad sørget for å forkorte og effektivisere den britiske krigføringen under den tredje anglo-afghanske krig. Det tillot dem å bombe Kabul, å jage fiender som var på retrett, og bryter opp stammekrigernes angrepsformasjoner.

Angrepene trengte ikke å være så store for å ha effekt; 24. mai 1919 ble palasset i Kabul bombet av et enslig RAF-fly. Man regner med at dette kan ha vært den utløsende faktoren som førte til at Amanullah ba om våpenhvile.

Med i underkant av 2000 døde, de fleste på afghansk side, endte krigen med en taktisk seier for britene, men utfallet var en viktig seier for afghanerne. Resultatet av fredsforhandlingene ble Rawalpindi-traktaten av 8. august, der Storbritannia anerkjente Afghanistans uavhengighet. De to statene slo fast at grensen mot sør skulle gå langs Durandlinjen som hadde blitt opprettet i 1893, og at det britiske imperiet i India aldri skulle strekke seg forbi Khaibarpasset.

Den viktige politiske nyansen som stadfestet afghansk selvstendighet, var at landet fikk rett til å føre sin egen uavhengige utenrikspolitikk f.o.m. 19. august samme år. Denne retten hadde de avstått i 1880, i oppgjøret etter den andre anglo-afghanske krig.

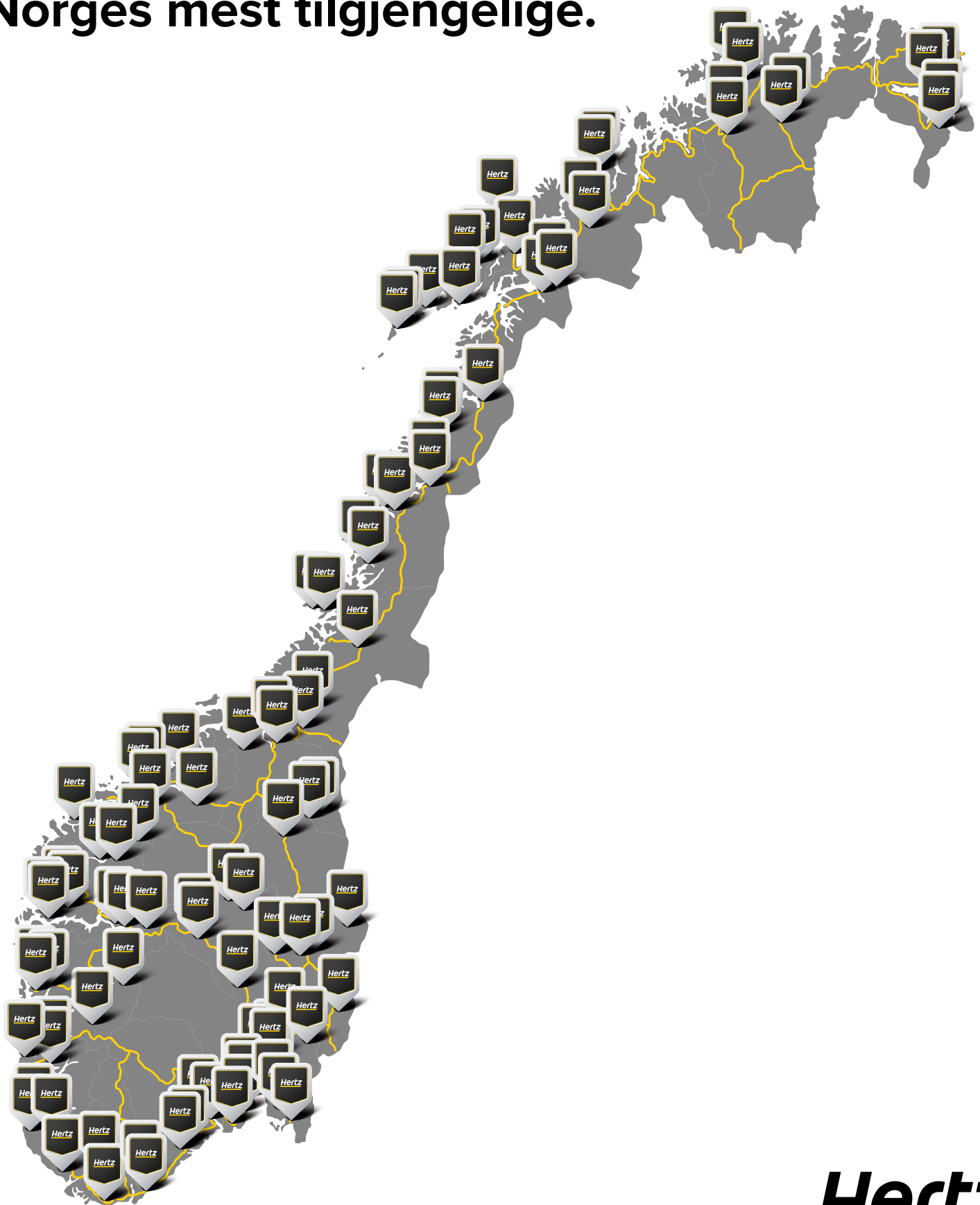
Endringer i det storpolitiske bildet var trolig grunnen til at britene, tross i militær seier, ga avkall på autoriteten de hadde hatt over Afghanistan siden 1880. «Det store spillet» dvs. den strategiske rivaliseringen og konflikten mellom det britiske og det russiske imperiet om kontrollen over Sentral-Asia, hadde avtatt i styrke. Britene hadde brukt Afghanistan som en buffersone mellom India og Russland. Men mens den tredje anglo-afghanske krigen pågikk, raste den russiske borgerkrigen for fullt, og russerne framsto ikke i samme grad som en trussel mot sentral-asiatiske interesser. Senere førte dette igjen til økt spenning med det britiske imperiet, da Afghanistan undertegnet en vennskapsavtale med Sovjetunionen.

Men innenrikspolitisk spill var det som til slutt felte kongen. Krigen av 1919 demonstrerte svakheter i det regulære hævesenet som opprørere ønsket å utnytte. Fra midten av 1920-tallet vokste den islamistiske saqqawist-bevegelsen fram, og i 1928 utstedte Shinwari-stammen et manifest der de listet opp sine punktvisse protester mot Amanullahs reformer. Fem av ti punkter dreide seg om endringen av kvinners status. I november samme år, da saqqawister marsjerte mot hovedstaden, deserterte mange av kongens tropper.

Amanullah abdiserte i januar, men spenningene fortsatte. Først da Mohammed Zahir Shah ble konge i 1933, gikk Afghanistan inn i en sjeldent lang periode med stabilitet.

Norges mest tilgjengelige.

Hertz

«High-tech» bedriften Recab på Hamar

Recab er en av flere bedrifter i industriklyngen Total Defence Group i Innlandet fylke. Offisersbladet tok turen til Innlandet fylke, og møtte sjefen Bjørn Espen Aase i moderne og hyggelige lokaler rett utenfor Hamar sentrum.

Møterommene hos Recab har alle et militært tilsnitt.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

GRUNNUTDANNELSE FRA FORSVARET

Det er ikke tilfeldig at Bjørn Espen Aase har jobbet med teknologi og senere etablerte egen bedrift. Det hele startet nemlig med gjennomført Befallsskole for Hærens Samband i 1985, og pliktår som sersjant ved Sambandsavdelingen Troms Landforsvar, Heggelia leir 1985-86. Etter 4 års studier (Elektronikkingeniør og Bedriftsøkonom) jobbet han som serviceingeniør på

datastyrte trebearbeidingsmaskiner for møbel- og sagbruksindustrien, og deretter 14 år i firmaet Data Respons i diverse salg- og lederposisjoner. I 2008 forteller Aase at det var fem bransjepersoner (to svenske, to danske og han selv) som sa opp sine jobber og kjøpte Recab AB. Den gang var det kun kontorer i Stockholm. Teknokameratene restrukturerte selskapet, innførte kvalitets-system, og åpnet kontor i Danmark og Norge. Bjørn Espen Aase fikk ansvaret for å bygge opp virksomheten i Norge.

GOD UTVIKLING OG STADIG VOKSENDE

Bjørn Espen Aase forteller at de til å begynne med solgte hyllevare/COTS produkter både til sivil industri og til forsvarsindustrien, typisk CPU-kort for modulære, bakplansbaserte Computere. Med få ansatte på den tiden, og en del gode agenturer, måtte de bruke ressursene til sine leverandører, i tillegg til intern ekspertise. Men i 2009 fikk de sin første Systemkontrakt med KDA, under forutsetning av at de i løpet av 12 måneder ble ISO 9001

Hyggelig felles-lunch hos Recab.

Bjørn Espen Aase nede på lager/verksted.

Det blir mye kabling på avansert utstyr.

sertifisert, og det klarte vi, sier en fornøyd Aase. I 2011 signerte da også Recab as en innkjøpsavtale med KDA, som fortsatt er gjeldende.

I dag har Recab kontor- og/eller produksjonslokaler i Hamar, Eggemoen, Stockholm, Kista, Göteborg, Linköping, København og Rochester (UK), og har kunder som blant andre Kongsberg, Forsvaret, Saab, Flir, Scania, Patria og 3D Radar.

Det er viktig å understreke at vi har fantastisk dyktige ansatte. Vi har et meget kompetent tverrfaglig team som jobber på tvers av landegrensene slik at vi får utnyttet ressursene og vår IP best mulig. Forsvaret/FFI er tydelig på at de må utnytte teknologiutviklingen sivilt mye raskere, og her er SMB'ene viktige. Recab gjør nettopp dette; Vi har f.eks. utviklet samme datasenter teknologi som Google og Amazon benytter, og tilpasset maskinvaren til å møte militære krav.

FSI gjør ellers en meget god jobb med å knytte industrien tettere sammen med Forsvaret, sier Bjørn Espen Aase.

RECAB-LØSNINGER I MYE FORSVARSMATERIELL

Recab leverer i dag materiell og systemer til både forsvar og sivil industri. Det strekker seg fra industriell kommunikasjon/automasjon og sensorer, til blant annet komponenter i avanserte datasystemer og servere, inklusive cybersikkerhets-systemer. Aase forteller videre

at Recab også tilbyr serviceoppfølging og rådgivning. Vi snakker her primært om såkalte «Application-ready» og MIL-kvalifiserte systemløsninger til de store forsvarsintegratørene, forteller han.

Recab har KDA som primærkunde i Norge, men Aase sier at de også har levert direkte til Forsvaret/FMA i forbindelse med offentlige anskaffelser. På spørsmål om hvor vi kan finne Recabs løsninger, får vi vite at det finnes i ULA-klassen ubåter, Nansen-klassen fregatter, i P-3 Orion overvåkingsfly, TEMPEST godkjent kjøretøycomputer for KDAs C41S løsning i Leopard 2 baserte støttekjøretøy, bergingspanservogn, ingeniørpanservogn, samt K9 Thunder artillerivogn. I tillegg har Recab utviklet og levert til FMA maskinvaren og fastvaren til et «Cyber Security appliance»-system, hvor Thales har utviklet applikasjonen og er produkteier. Recab har også utviklet diverse OEM løsninger til Saab Defence i Sverige, Therma i Danmark og Patria i Finland. Recabs søsterselskap i UK har blant andre Babcock og BAE Systems på kundelisten, avslutter Aase.

Bedriftsbesøket ble avsluttet med en hyggelig lunch på rundebord sammen med de ansatte, en blid og positiv gjeng med stor tro på fremtiden til og i Recab. Offisersbladet ønsker de lykke til videre!

Recabs lokaler rett utenfor Hamar sentrum.

Boka «Fenrikenes førstegangstjeneste» – ta kommando over eget liv

Geir Aker er nok ikke så kjent som kaptein og HV områdesjef i Horten, men mer som fenriken i TV-serien Kompani Lauritzen. Der han rakrygget og korrekt med kjappe humoristiske og ironiske replikker, prøver å lære deltagerne militære ferdigheter.

Nå har Geir Aker skrevet den mest «faglig-morsomme» og samtidig mest lærerike boka jeg har lest på lenge. Her får vi mye livslærdom, og tips om livets mange muligheter, hvis vi bare vil. Geir Aker øser av sine erfaringer fra ett år i Drilltroppen HMKG, og sin yrkeskarriere i Forsvaret, samt senere utdanning og arbeid som veileder og coach i det sivile.

Å lese boka er som tittelen hentyder, en form for førstegangstjeneste. Begreper forklares og du får oppgaver og tips om alt fra å re opp senga og hvorfor, til hvordan du skal kle deg for å unngå frostskafer. Hele tiden med noen innsmett av humor. Vi eldre kjenner oss igjen, men her har 18-åringer mye å lære.

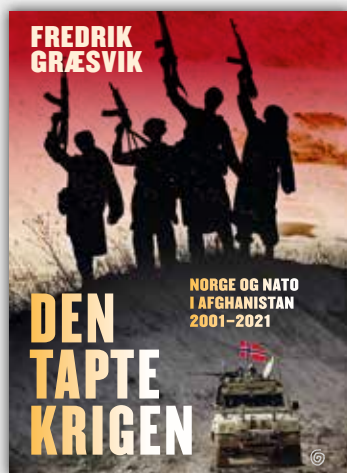
«Det er ikke aktiviteten vasking vi er ute etter, det er resultatet reint» (den husker vi fra Kp Lauritzen)

Jeg er overbevist etter å ha lest «Fenrikenes førstegangstjeneste», at hvis man følger opp alle råd og tips som gis her, så går det oss vel. Jeg anbefaler virkelig denne boka!

Boka er utgitt på Gyldendal Forlag med ISBN 9 788205 553514

Einar Holst Clausen

Boka «Den tapte krigen» av Fredrik Græsvik

I denne utgaven av boka «Den tapte krigen», tar Græsvik oss tilbake til sommeren 2001 og nå helt frem til tilbaketrekkingen fra Afghanistan 2021. Fredrik Græsvik skrev i 2014 boken «Den tapte krigen», men denne utgaven er altså en omarbeidet og utvidet utgave, der han oppdaterer oss helt frem til 2021. Boken har fått støtte fra Fritt Ord.

Boka tar oss med til tiden før krigen bryter ut, terroraksjonen mot Twin Towers 11. september, det politiske spillet, jakten på Bin Laden, og opptakten til at USA og allierte rykket inn i Afghanistan. Græsvik har blitt en dreven forfatter, noe som gjør dette til en spennende, og ikke minst utrolig lærerik bok. Med dyp innsikt klarer han å se sammenhenger, og evner å vurdere det hele sett fra begge sider i denne krigen. Dette er kritisk journalistikk, med ris og ros i skjønn forening.

Vi får i boken et unikt innblikk i Græsviks journalistiske liv, hans reportasjer fra fronten, og hans grundige research til denne boken. Her leser vi om livet til den vanlige Afghaner, soldatlivet og tjenesten til de norske soldatene i Afghanistan. Græsvik har vi alltid sett rapporterende fra stridsfronten. Fredrik Græsvik har før, under og etter Afghanistan-perioden, blant annet intervjuet nærmere 200 norske og utenlandske politikere, militære ledere på alle nivåer, og har i tillegg skaffet seg kunnskap ved å lese store mengder litteratur. Dette får vi som lesere gleden av i denne boken.

Boken avsluttes med hele 20 sider med litteraturhenvisninger og sluttnoter/referanser til innholdet. En ufattelig mengde, som gir et meget sterkt faglig alibi for innholdet i denne boka, nesten som et forskningsprosjekt. Til sist i boken nevner han respektfullt også alle de 12 norske som ble drept i krigen i Afghanistan. Denne boka anbefales!

Boka er utgitt på Kagge Forlag ISBN 978-82-489-2914-7

Einar Holst Clausen

«Neste Steg» Norge

– et samarbeid mellom Forsvarets Veterantjeneste og Olympiatoppen

Offisersbladet hadde gleden av å være med på den første dagen av dette spennende og nye samarbeids-prosjektet, som også i år startet med Forsvarssjefens joggetur med noen av de spreke deltagerne, grytidlig om morgenen. Toppidrettssjef Tore Øvrebø var også med på løpeturen.

Neste Stegs Tor Haugnes foreldro om entrepenørskap, foretningsutvikling og presentasjon.

Av EINAR HØLST CLAUSEN FOTO: NESTE STEG

HVA ER NESTE STEG?

Dette er et karriereovergangs-program for toppidrettsutøvere og veteraner som enten har sluttet eller vurderer å slutte. Det kan være veteraner som har hatt flere perioder i intops og nærmer seg karriereslutt, eller kanskje allerede har gått tilbake i det sivile, eller det kan være personell som avslutter sin T-35 kontrakt. Offiserer som vurderer å gå av som 57-åringer på 85-års regelen kan også være aktuelle deltagere.

Dette programmet har vært kjørt i 2019 og

2020 fysisk/online, med til sammen 70 deltakere og 55 mentorer, og ut ifra de erfaringene man har fått, etableres nå Neste Steg Norge som en fagskole. Målet er å tilby relevante utdanningsprogrammer innen pedagogikk og ledelse, anvendt innovasjon og strategi, entrepenørskap, gründervirksomhet, kommunikasjon, samarbeid, samt formidling og ledelse. I dette ligger det også å tilby kompletterende jobbsøkerkurs og karriereskiftekurs.

FRA IDÉ TIL ETABLERING

Idéen til dette, fikk Tore Rynning-Nielsen under

et av sine besøk i USA, der organisasjonen «Next Step» var etablert, for å hjelpe veteraner tilbake til et liv i det sivile, etter avsluttet militær tjenestegjøring. I USA satses det kraftig på dette, og programmet inneholder alt fra å hjelpe/rådgi personellet rundt bevisstgjøring og karriereskift, til å skaffe seg sivil bolig, for å nevne noe. Rynning-Nielsen tok med seg idéen til Norge, og med sitt eksisterende nettverk, har han bidratt til etableringen av Neste Steg Norge, og fått med seg følgende partnere:

Olympiatoppen, Forsvarets Høgskole,

Sjefssersjant FHS Jan Helge Dale orienterte om soldatlivet og lederskap i krigen i Afghanistan.

Partner i Neste Steg Tore Rynning-Nielsen under forberedelsene før oppstart dag 1.

Dag 2 og 3 med gode foredrag og vitnesbyrd fra tidligere Neste Steg deltagere ble avholdt i Nasjonalbibliotekets flotte lokaler.

Her gruppen som forsvarssjefen tok med seg på joggetur klokken 07:00.

Forsvarets Veterantjeneste, NVIO, Equinor, McKinsey & Co, Deloitte, Grieg Logistics, Kongsberg Gruppen, Nammo, Lederne, Fretex Miljø, Handelshøgskolen BI og Varg Industrier AS (hans eget selskap).

SEMINARETS INNHOLD

I løpet av tre dager får deltagerne flere foredrag, og utveksler sine erfaringer i samtaler og flere «workshops», der målet er å styrke selv-tilliten, og bevisstgjøre deltagerens kompetanse og hvordan de kan kommunisere den på best mulig måte mot en potensiell arbeids-

giver. Programmet er gratis for deltagerne og finansieres av samarbeidspartnerne. En viktig del av Neste Steg-deltagelse er også å bygge seg et nettverk. Som en videre oppfølging får deltagerne en mentor fra næringslivet i ett år. Mentoren skal ikke skaffe de jobb, men kan fungere som en døråpner inn mot det private næringsliv.

SOLID FAGLIG FORANKRING

Fagskolen Neste Steg har i dag samarbeid med etablerte høyskoler og universiteter, men har en uttalt målsetting om å kunne tilby egne

studiepoeng fra 2022/23, etter søknad og godkjenning av NOKUT. Styret i Neste Steg består i dag av Saira H. Basit FHS (organisering – programansvarlig), Tonje Hinze Olympiatoppen (Veiledning – alumni), Hans Petter Kibsgaard Grieg Logistics (Kommunikasjon – markedsføring), Tore Rynning-Nielsen Varg Industrier AS (Strategi – Partner nettverk), Marius Morstad (Strategi – implementering) og Tor Haugnes daglig leder Neste Steg.

Det er naturlig å spørre forsvarssjef Eirik Kristoffersen om hans vurdering av et slikt tilbud, og her er hans svar på tre kjappe spørsmål:

Det ble sørget for mat og drikke og nok kaffe/te i minglepausene.

Fra sosial samling i Nasjonalbiblioteket.

Her blir ledelsen i Neste Steg presentert for deltagerne.

HVA MENER FORSVARSSJEFEN OM «NESTE STEG»?

– Neste steg er et godt initiativ for at både veteraner og idrettsutøvere sammen skal forstå hvilke kvaliteter hver enkelt har i seg selv og de erfaringene de har gjennom det de har gjort. Både veteraner og idrettsutøvere har lært mye langt ut over formell skolegang. Kunnskap og erfaringer som er viktige for både næringslivet og samfunnet.

ER FORSVARSSJEFEN ENIG I AT «NESTE STEG» PÅ EN MÅTE ER TIDLIG PERSONELLVARETAGELSE?

– Ja, det å bidra til å forberede den enkelte på en ny hverdag er god personellvaretagelse i praksis.

ER FORSVARET REDD FOR Å MISTE DYKTIG PERSONELL FOR TIDLIG PGA «NESTE STEG»?

– Jeg er ikke redd for å miste dyktig personell,

tvært imot så er prisen for å ha flinke folk ofte at de samme folkene får nye tilbud og muligheter. Hver enkelt må selv ta gode valg selv om jeg gjerne skulle beholdt mange i Forsvaret.

Offisersbladet takker for rask tilbakemelding og svar fra forsvarssjefen, og benytter også anledningen til å ønske Neste Steg Norge lykke til videre med Neste Steg Norge!

Sosialt samvær i Lommedalen

I lokalene til «Veteran Møter Veteran» i Lommedalen møtes veteraner og veteran-familier hele tiden til hyggelig samvær og den gode samtalen.

Pekka m/crew stiller alltid opp, og da ofte med nykøkt kaffe og nystekte vafler. På den internasjonale dagen for psykisk helse, søndag den 10. oktober, dro Offisersbladet ut til Lommedalen, til noen hyggelige timer med veteraner og veteranfamilier. Jeg tok også med meg en stabel med bøker som tidligere har vært omtalt i Offisersbladet, som leseglade veteraner kan ha glede av.

Alle veteraner anbefales å ta en tur til Lommedalen, og kan dere bidra med litt hjelp til alt fra rydding, maling, montering osv, så blir VMV og Pekka glad for det. Men det å stikke innom bare for en prat, er selvfølgelig også helt ok.

Einar Holst Clausen

Her får redaktøren smake på nystekte vafler.

Veldig sosialt og hyggelig i VMV's lokaler i Lommedalen.

Her ligger bøkene som Offisersbladet kom med.

Australsk marine har fått nok av NH-90 [kalt MRH-90 Taipan i Australia]

Australsk MRH 90 foretar mannskapsbytte på Australsk ubat.

Sikorsky SH 60 Seahawk.

Også den Australske marine har hatt store problemer med sine NH-90'er. De har fått nok av at de ikke klarer å produsere nok flytimer, og har satt sluttstrek! Nå er de i dialog med amerikanske myndigheter om kjøp av Sikorsky's MH-60R Seahawk, som de har 23 av fra før av. Det skal visst nok være godkjent et kjøp av 12 nye Seahawk. Australiernes NH-90 skal kun brukes til logistikk og støtte i Hæren.

Australia har som Norge slitt med lav tilgjengelighet, og har i en lengre periode måttet leie inn helikoptre for ikke-skarpe oppdrag. Lyder dette kjent? Det er vel samme situasjon som i Norge, men her er det kanskje hakket verre!

Australsk politisk og militær ledelse er i motsetning til Norge i stand til å ta en avgjørelse i et slikt katastrofe-prosjekt. Her fortsetter vi galskapen og milliardene sildrer av på både drifts- og investeringsbudsjettet. Det er nå kjent at våre NH-90 helikoptre ikke er «foreløpig operative» IOC (Initial Operative Capability) før i 2023, altså 12 år etter første leveranse. Helikoptrene ble bestilt i 2019! Våre fregatter som skulle hatt NH-90 om bord for å være fullt ut operative, vil være over halvveis i sin levetid før NH-90'ene eventuelt er på plass.

Jeg tør påstå at det er Forsvars-departementets beslutningsvegring som har ført til denne investeringskatastrofen. De burde ha kansellert kontrakten for over 10 år siden.

Einar Holst Clausen

Skjold-klassen oppgraderes for 500 millioner

Våre seks kystkorvetter går i 60 knop, er raskest i verden, har stealth-egenskaper, åtte sylskarpe «missil-tenner».

Den imponerende Skjold-klassen kan oppnå hastighet opptil 60 knop.

Av TOR HUSBY

Våre kystkorvetter er som kjent bygd av fiberforsterket plast, og kan operere på grunt vann takket være sterke løftevifter som løfter fartøyene nesten opp av vannet, noe som også muliggjør den høye hastigheten. Offisielt er betegnelsen luftputebåt/katamaran. Rekkevidden er 800 nautiske mil, vekten 274 tonn, eller bare 20-30 prosent av et tilsvarende stålskrog. «Skjold»-fartøyene avløste «Hauk»-klassen MTB-fartøyer. Mannskapstyrken er 21 menn og kvinner.

Utrolig nok ville Forsvaret fase ut Marinens raskeste knyttnever etter 2025. Men heldigvis vant fornuften. I stedet for å ende på skraphaugen skal KNM «Skjold». «Storm», «Skudd», «Steil», «Glimt» og «Gnist» oppgraderes ved UMOE-verkstedet i

Mandal mellom 2022 og 2024 og forlenger levetiden til 2030. Prislappen blir ca. 500 millioner kroner.

For å opprettholde den operative evnen som havariet av fregatten KNM «Helge Ingstad» representerte, besluttet Regjeringen å videreføre Skjold-klassen, sier kommandørkaptein Erlend Sandø Hatlevold. Han er systemansvarlig for korvetter i Forsvarsmateriell. Hatlevolds oppgave er å stille de avtalte fartøyer (4 iflg det Offisersbladet vet pr i dag) materiellteknisk tilgjengelig for Marinen. Planlegging blir viktig i denne sammenheng.

Sjøforsvarets kommunikasjonssjef, Torill Herland, som også er kommandørkaptein med like mye gull på skuldrene, sier til Offisersbladet at når levetiden for skipsklassen ble forlenget måtte den operative evnen også oppgraderes. En rekke tekniske systemer, særlig de som er utdaterte som

følge av gammel teknologi, eller som det ikke kan skaffes reservedeler til, måtte skiftes ut.

FIRE HOVEDOPPGRADERINGER

Torill Herland legger til: – I tillegg gjør UMOE «driftoptimaliserende» tiltak for å redusere feilrate på systemer og for å sikre mer operativ oppetid. Verftet konsentrerer seg om følgende elementer:

- *Samband
- *Fremdrifts- og hjelpemaskineri
- *Sensorer
- *Kampladessystem som utvikles av KDA på Kongsberg og integreres av UMOE.

KDA erstatter det forrige franske kampladessystemet fra Naval Group.

Kommandørkaptein Erlend Sandø Hatlevold.

KNM «Skjold» ble sjøsatt i 1998 og overlevert fra verftet i 1999. Fokuset den gang var å teste ut selve fartøykonseptet. Skipet var derfor ikke utrustet med våpen og sensorsystemer. I forbindelse med byggingen av de fem andre korvettene i klassen, som startet i 2004, ble KNM «Skjold» betydelig ombygget slik at prototypen ble løftet opp på samme nivå som de øvrige. Over årene er hun blitt ombygd en rekke ganger og det er lite originalt igjen. Men det har vært gjort lite grep på de fem andre fartøyene. Den siste ble levert i 2013. Klassens stealth-egenskaper har vært sentrale i utviklingen av konseptet og har preget både fargevalg og design.

Etter at KNM «Maud» ble operativt logistikk-skip i høst går det nå langt raskere å fylle olje enn før. Selv om klassen farer over hav og langs kyst i 60 knop, eller litt over 100 km/t, er normal

marsjfart 25-40 knop. Som Teknisk Ukeblad beundrende skrev engang: «Med toppfart kan mannskapet spise frokost i Bergen og middag i Tromsø». «Skjold» gikk i september 2001 til ett års USA-opphold. Turen viste at «Skjold», som gikk med en fart på ca. 50 knop over Atlanteren, kan operere over lange havstrekninger. «Over there» så US Navy i samarbeid med norsk industri, på konsept og modelltesting.

Skjoldklassen har vært med i en rekke NATO-øvelser. De seks fartøyene har heldigvis vært forskånet for ulykker og grunnstøtinger. Dagens skips-sjef på KNM «Skjold» er kommandørkaptein Ernst Norvald Bøe, som samtidig er skvadronsjef.

KNM «GNIST» FØRSTEMANN TIL VERFTET

KNM «Gnist» ligger an til å bli første mann ut til

UMOE i 2022 for å gjennomføre oppgraderingen. Verftsoppholdet vil vare ca et halvt år pr. fartøy. Oppgraderingen tas samtidig med hovedoverhalingen, men ytelse og fart vil ikke bli forandret. Ingen nye kapasiteter blir tilført og ildkraften vil bli den samme: Foruten de åtte sjømålsmissilene som står i brønner bak overbygningen og som løftes opp ved avfiring, har Skjoldklassen en Oto Melara Superrapid 76 mm kanon på fordekket mot sjø- og luftmål samt en ny 12,7 mm. mitraljøs styrt fra styrehuset. Mitraljøsen er en Kongsberg Sea Protector som styres innvendig fra broen, noe som øker utholdenheten for operatøren samt presisjonen for våpenet, forklarer kommandør-kaptein Hatlevold, som synes det er gledelig at Skjoldklassen videreføres og blir tilgjengelig for Sjøforsvaret inntil den utfases i 2030.

Last ned Offisersbladet-appen

– få en annerledes leseopplevelse!

Den nye App'en heter Offisersbladet+,
og skal fungere på iPad, Androide
lesebrett og alle typer mobiltelefoner

Last ned utgavene og du har ditt
eget Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet
på lesebrett-utgaven, og
tekstspalter du selv drar opp
med fingeren.

Offisersbladets app!

Forsvarets minnedag

Forsvarets minnedag er en markering etablert av det norske forsvaret for å hedre falne i tjeneste. Minnedagen er fastsatt til den første søndagen i november hvert år. I år ble det søndag den 7. november. Hovedarrangementet var ved Nasjonalt veteranmonument på Akershus festning i Oslo. H.K.H Kronprinsen og flere andre inviterte gjester var til stede ved kransenedleggelse her. I tillegg ble det avholdt arrangementer ved avdelinger andre steder både i Norge og utlandet. Disse ble avholdt fredag 5. november. Navn på de falne ble lest opp ved markeringene i hele landet, og på Akershus festning. Markeringen ble arrangert for første gang i 2007. (Forsvaret)

H.K.H Kronprins Haakon legger ned krans på veteranmonumentet Akershus festning.

Forsvarssjef General Eirik Kristoffersen under Minne- og forbønns gudstjenesten i Akershus slottskirke under Forsvarets minnedag 2021.

Oppstilling på Terningmoen på minnedagen.

Fra Ørland på minnedagen.

Avdelinger og baser i hele Luftforsvaret markerte minnedagen, her fra Andøya.

Avdelinger i hele Sjøforsvaret markerte minnedagen.

The Siege of Jadotville

Britisk krigsfilm

Regi: Richie Smyth

Manus: Kevin Brodpin

Med: Jamie Dornan, Mark Strong,
Jason O'Mara, Mikael Persbrandt,
Emmanuelle Seigner, Danny Sapani

1 time 40 min

Av NILS VERMUND GJERSTAD

HERDISKE FN-SOLDATER I KONGO

«The Siege of Jadotville» er en drivende og visuelt imponerende krigsfilm, såvel som et fascinerende innblikk i en relativt ukjent historie.

For seksti år siden gjorde en gruppe FN-soldater en helteaktig innsats mot en fiendtlig styrke som var cirka 20 ganger større. «I Afrika er solen som en smelteovn som enten smir deg eller smelter deg.» sier fortellerstemmen på lydsporet, mens kamera sveiper over det karrige landskapet under solen. I den nylig løsrevne kolonien Kongo kjemper stammer om kontrollen over Katanga-provinsen sør i landet, hvor de ettertraktede uran-gruvene er lokalisert. Det irske FN-bataljonen kalles A-kompaniet og består av 150 soldater. I fem dager holder de tilbake flere angrep utført av 3000 lokale soldater, ledet av Moïse Tshombe. Rebellenes har også hjelp fra europeiske leiesoldater. Til tross for at fienden er i overlegent flertall mistet ikke irene en eneste mann. Daværende FN-generalsekretær Dag

Hammarskjöld kaller inn den irske diplomaten O'Brien for å lede fredsforhandlinger mellom de kjempende partene. Pat Quinlan er øverstkommanderende for de irske troppene. Det som han mangler av erfaring i felt, kompenserer han med som strateg i slaget.

Filmen er innspilt på locations i Sør-Afrika, med et lignende landskap som Kongo. Regissør Richie Smyth viser spektakulære foto av det afrikanske landskapet; fra de brune skyttergravene til de frodige jacaranda-trærne. Faktisk er dette Smyths første spillefilm, tidligere har han mest laget musikkvideoer, men det er ingen tvil om at han har grep på krigsfilm-sjangeren, med heseblesende filming av skuddvekslinger i skyttergravene, angrep med rakettkastere og et par stilige scener med helikopter og jagerfly. Han øker innlevelsen i kamphandlingene også ved å bruke håndholdt kamera under intens skuddveksling.

Jamie Dornan, som mest kjent fra «Fifty Shades of Grey» (2015), gjør en briljant tolkning som den tøffe irske offiseren Pat Quinlan. Som øverstkommanderende for irske troppene i kamphandlingene må han gjøre

noen vanskelige valg. Den erfarne skuespiller Mark Strong husker mange som britisk offiser i krigsfilmen «1917» (2018). Her spiller han Conor Cruise O'Brien, som er en standhaftig diplomat under forhandlinger med lederen for rebellenes, Moïse Tshombe (spilt av Danny Sapani). Mikael Persbrandt gestalter rollen som FNs generalsekretær Dag Hammarskjöld, og er overbevisende som den svenske generalsekretæren.

Historieinteresserte lesere vil kanskje få assosiasjoner til britenes slag mot zuluene ved Rorke's Drift i Sør-Afrika 1879, hvor 139 britiske soldater holdt stand mot en styrke på nesten 500 zulu-krigere. Det slaget ble for øvrig filmatisert som «Zulu» (1964), og regissør Smyth har åpenbart tatt en dose inspirasjon fra denne filmen. Filmatisk slektskap merkes også til Ridley Scotts «Black Hawk Down» (2001), som er satt til Mogadishu 1994. Men først og fremst viser «The Siege of Jadotville» at film-mediet kan skape fokus rundt mindre kjente historiske hendelser som fortjener å komme frem i lyset.

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene. Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer. BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvarer landet

– Vi forsvarer deg!

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

NOEN AV VÅRE KUNDER INNENFOR OMRÅDET:

NORNE
SECURITIES

INDUSTRI
ENERGI

Springbrettet

NCC

its learning

Bostek

GUNNEBO
Industries

SHARE cat

beredt
Vi bidrar til at andre lykkes

TILBORDS

DALE
NORWAY

LHL
Landsforeningen for
hjerste- og lungesyke

Tekna

TINE

CGG
EIDESVIK

SG
RAILING

BEFALETS
FELLESORGANISASJON

MEDLEM AV

SMB Norge

BERGEN
NÆRINGSRÅD

Vest

STYREAKADEMIET
HORDALAND

ASTREA TILBYR:

Astrea hjelper BFO medlemmer som vil gjøre et karriereskift for å bidra til at disse skal kunne fortsette sine yrkeskarrierer også etter endt tjeneste i forsvaret.

En av 200 fornøyde kunder sier om oss:

Etter endt tjeneste i forsvaret er det veldig utfordrende å finne en passende sivil stilling. Jeg forsøkte på egen hånd å søke noen jobber uten å lykkes. Ble anbefalt av en kollega fra forsvaret om å ta kontakt med Astrea AS for å få bistand til å finne en egnet sivil stilling. Jeg tok kontakt og fikk den hjelpen jeg trengte. Etter kort tid var jeg på plass i spennende sivil jobb som passet svært godt for min kompetanse. Jeg trives godt i ny rolle og føler jeg får brukt min kompetanse fra forsvaret på beste måte. Jeg ville ikke greid å finne en like spennende stilling uten råd og støtte underveis i prosessen. Vil derfor anbefale alle som avslutter sin tjeneste i forsvaret om å ta kontakt med Astrea AS.

Pensjonert offiser – 57 år

Arne Falbach
+47 958 08 788
af@astrea.no

Medlemsfordeler

💧 Nordea Direct	Medlemsbank
💧 Milrab	BFO-priser
💧 Fjellsport	20%
💧 Therm-a-Rest	20%
💧 Arc'teryx	25%
💧 Osprey	25%
💧 SATS	22%
💧 Norsk Uniform	20%
💧 VISMA-avtalen	Over 30 rabattavtaler
💧 Advokatbistand	15 t gratis årlig
💧 Høyskolen Kristiania nettstudier	Rabatt for deg og din familie
💧 CTC Bilpartner	Leasing/Langtidsleie
Hotell	Ulike hotellkjeder

Se flere rabatter på
www.bfo.no/medlemsfordeler

SQUAREHEAD
TECHNOLOGY

MILITARY SUPERHEARING

Multipurpose, acoustic sensor
for passive threat detection

Read more about our systems for general acoustic target tracking and identification at sqhead.com

Nye helikoptre til Hæren og spesialstyrkene i 2024?

I 2019 ønsket daværende forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen seg i sitt fagmilitære råd, 30 nye taktiske helikoptre og fire kampversjoner CSAR [Combat Search And Rescue] av redningshelikoptrene AW 101.

Vårt Sar Queen redningshelikopter. Det er hæversjonen eller combat-versjonen som kan være aktuelt som nytt Hær/SOF-helikopter.

EINAR HOLST CLAUSEN

HÆREN FIKK STØTTE FOR SITT BEHOV

Svaret fra Regjeringen i 2020 var at våre 18 Bell 412 helikoptre skulle erstattes med kun 18 nye helikoptre, og at denne anskaffelses-prosessen skulle starte i 2024. Regjeringen ville i utgangspunktet dedikere helikoptrene til spesialstyrkene på Rena, og med helikopterbase på Rygge. Hæren skulle avspises med et par Bell helikoptre på Bardufoss. Det ble etter hvert mye mediabråk og politisk motstand rundt dette, og etter forhandlinger i Utenriks- og Forsvarskomiteen, ble resultatet at Stortinget ba Regjeringen også å anskaffe nye helikoptre dedikert til støtte for Hæren. I vedtaket som ble gjort står det at de nye helikop-

trene skal organiseres i en skvadron på Rygge, og en skvadron på Bardufoss, som har oppdrag med å understøtte og samvirke med Hæren. Stortinget henstilte Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en egen sak, der de gjorde rede for helikopteranskaffelsen, herunder antall.

DÅRLIG TID OG DET ER «STILLE I FJØSET»

Om det medfører riktighet at vi skal kunne motta våre første helikoptre til spesialstyrkene og Hæren i 2024, så er vi allerede på etterskudd. Vi går raskt mot 2022, og det skal gjøres grundige vurderinger, samt gjennomføres forhandlinger. Når kontrakt endelig skrives, så sier helikopterindustrien at det vil gå minst tre år før de første helikoptrene forlater produksjonslinjen. Det er under

forutsetning at det ikke dukker opp en mengde norske særkrav, som medfører ombygging, nye beregninger og tester. Vi er allerede godt ut i 2025 for forventet leveranse, da uten noen norske særkrav, og pandemien kan ha forsinket en eventuell produksjon ytterligere. Offisersbladet og flere andre medier prøver å innhente informasjon om status i helikopteranskaffelsen, men FD, FMA og Luftforsvaret holder kortene tett til brystet.

MANGEL PÅ INFORMASJON FØRER TIL SPEKULASJONER

Hvorfor skal det være så vanskelig å få informasjon om status? Fagmilitær presse må derfor hente små biter av informasjon fra spredte kilder, og sette det sammen til det man tror er i

Sikorsky Black Hawk er «proven in combat». Her evakuerer norsk personell en såret i Afghanistan.

CH-47 Chinook kan forflytte en infanteritropp.
Kanskje litt for stor og tung for bruk i Norge?

ferd med å skje. Men dette er ikke en ønsket situasjon.

MULIGE KANDIDATER

Ifølge Offisersbladets kilder, er det fire aktuelle kandidater til å levere nye militære helikoptre til Norge. Disse er Bell, Sikorsky, Leonardo og Airbus. De er selvfølgelig spente på om spesialstyrken (SOF) og Hæren skal operere samme helikopterplattform, og om det vil bli holdt en åpen konkurranse eller en direkte anskaffelse. Norge benyttet seg av en direkteanskaffelse både når vi kjøpte nye C-130J Hercules transportfly og i anskaffelsen av P-8 Poseidon overvåkingsfly, som erstatning for våre P-3 Orion.

Dagens forsvarssjef Eirik Kristoffersen har ytret

et ønske om å kjøpe moden teknologi/hyllevare. Det kan peke imot Sikorsky H-60 Black Hawk-plattformen, som er brukt av svært mange land, og har vist seg å være driftssikker og «proven in combat». Går det imot en direkteanskaffelse av Sikorsky Black Hawk, slik Sverige gjorde for rundt 10 år siden? Fordelene ved en slik anskaffelse er at våre helikopterpiloter fikk sin grunnopplæring på dette helikoptret i USA, og de kan leveres på halvannet til to år. Er det slike vurderinger som gjør at FD og FMA tilsynelatende forholder seg rolige, selv om tiden går fort nå?

Investeringsdelen av Forsvarsbudsjett er på 30 % og således over det anbefalte nivået (20 %). Så en «fattigmanns-løsning» kan være å levetidsforlenge hele eller deler av Bell 412-flåten. Her

er det flere grader av oppdatering, der den mest omfattende «pakken» kan levetidsforlenge våre Bell-helikoptre i 30 år ifølge Offisersbladets kilder. En slik oppgradering innebærer komponentutskiftninger, ny glasscockpit, oppgraderte motorer, girkasser og avionikk.

Bell har også to nye helikoptertyper de kan tilby, nemlig Bell V-280 Valor og en militær utgave av Bell 525 Relentless. Bell V-280 Valor er et tiltrotor helikopter, og det konkurrerer nå om å bli nytt helikopter for den amerikanske hæren. Det kan også tilbys det norske forsvaret. Norge har i utgangspunktet ikke tradisjon for å vurdere tiltrotor helikoptre, men den har stor lastekapasitet og kan oppnå hastigheter helt opp til 519 km/t. Nyutviklede Bell 525 Relentless er noe

To EH 101 Merlin Mk3 helikoptre under en vinterøvelse i Nord Norge.

Bell 525.

Bell V 280 Valor.

større enn våre Bell 412 helikoptre og selvfølgelig betydelig mer moderne. Det kan være en aktuell kandidat til SOF, men Hæren ønsker seg helikoptre med større kapasitet til troppe- og materielltransport. Spørsmålet blir da om det er ønskelig å operere to forskjellige helikoptertyper i Hæren, i tillegg til Fregatt- og Kystvakt helikoptret NH-90 og Redningstjenestens AW 101 SAR?

Idéen om en mer enhetlig helikopterflåte, er normalt en fordel i forhold til opplæring og teknisk vedlikehold. Det leder oss til neste aktuelle kandidat, nemlig EH-101 fra Leonardo Helicopters. Redningstjenesten opererer i dag Leonardo AW-101 «Sar Queen». Hæren kan tilbys Leonardo EH-101Merlin, som med sin lasterampe kan ta

inn sekshjulinger og/eller to fullt utrustede infanterilag. Spesialstyrkene (SOF) kan også bruke Leonardo EH-101, eller combat-utgaven av denne Leonardo AW-101 CSAR, som blant annet har betydelig mer pansring, og er klargjort for door gunners». Bonusen ved en slik anskaffelse ville vært at Hæren, SOF og Redningstjenesten med Luftforsvaret som operatør, opererer samme helikopterplattform. Spørsmålet kan imidlertid være om EH-101/AW-101 CSAR er større enn det behovet SOF har? En mellomløsning kunne vært å Modernisere/levetidsforlenge våre Bell 412 for 30 nye år, og kjøpe nytt egnet/ønsket helikopter til Hæren.

Airbus som er tungt inne i produksjon av både Super Puma og NH-90, kommer vel neppe langt

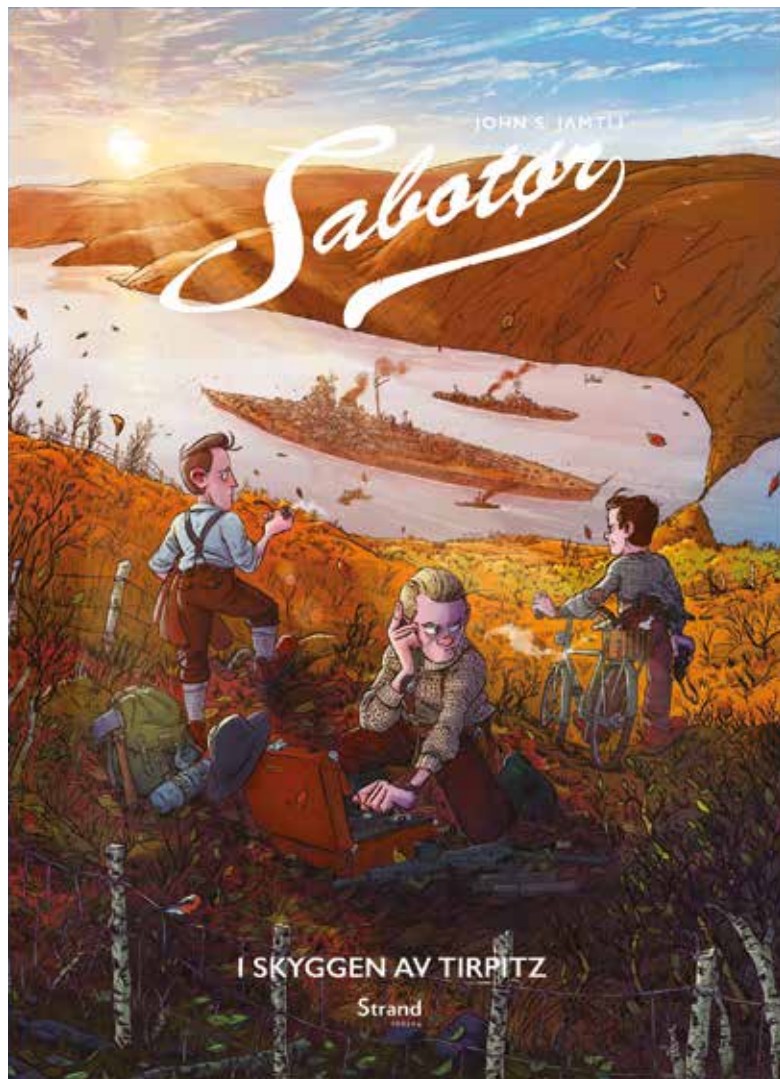
opp på ønskelisten som Hær/SOF-helikopter i Norge, når man ser på problemene vi har hatt med NH-90 hittil, og den tragiske Turøy-ulykken med et Super Puma helikopter.

JOKEREN I KABALEN?

En joker i debatten om kjøp av helikopter til Hæren, kan være Boeing sitt velkjente CH-47 Chinook. Dette twin-rotor helikoptret har enorm lastekapasitet, og kan forflytte en fullt utrustet infanteritropp. Tyngre materiell kan raskt forflyttes over lengre strekninger, noe som kan gi taktiske fordeler.

Det blir uansett spennende å følge med på denne anskaffelsesprosessen, og Offisersbladet håper på en snarlig avklaring og en løsning til det beste for Hæren, SOF, Luftforsvaret og Forsvaret som helhet.

Senkingen av Tirpitz i ny tegneserie

Av NILS VERMUND GJERSTAD

Torstein Raaby var en slags norsk James Bond, sier John S. Jamtli om hovedperson i «Sabotør: I skyggen av Tirpitz». Det er hans siste tegneseriebok om modige norske motstandsfolk som presenteres i Offisersbladet.

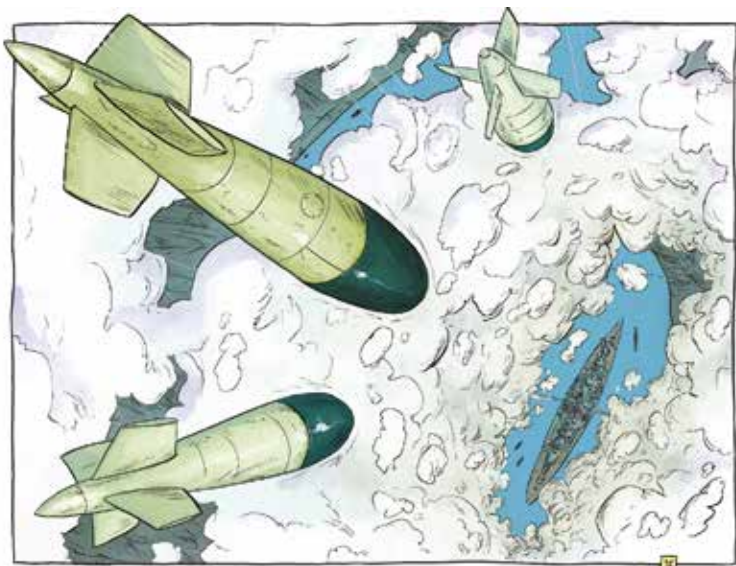
«Sabotør: I skyggen av Tirpitz» fokuserer på norske motstandsfolk sin kamp for å få senket Hitlers stolthet. Det 40 000 tonn tunge slagskipet Tirpitz var stasjonert i Norge fra 1942 til 1944. Ettersom det ble utsatt for flere angrep, lå det mesteparten av tiden til kai, men det utgjorde like fullt en trussel mot Murmansk-konvoiene. I denne historien fokuserer Jamtli på norske motstandsfolk sitt arbeid, ikke minst radiokommunikasjon med London, med å få senket Tirpitz.

MYE RESEARCH

Ideen om å lage tegneserie om Tirpitz har han hatt i tankene lenge. – Da jeg bodde i Tromsø i 2011 dro jeg på en spontan tur til et lite forsvarsmuseum utenfor byen, der «oppdaget» jeg Tirpitz og interessen startet da. Når tegneseriene mine fra krigen ble mer populære, hadde jeg Tirpitz stadig i bakhodet, sier Jamtli. Å jobbe med research på «I skyggen av Tirpitz» har ikke vært helt problemfritt. – Det har budt på enkelte utfordringer, spesielt på grunn av covid-situasjonen, men generelt har det gått fint. Det er mye bilder og bøker om Tirpitz, men Ida-gruppen er litt verre. Jeg har lent meg veldig på Reidar Hirstis arbeid, og har hatt kontakt med aktuelle historikere, slektninger og andre fagpersoner innen krigshistorie i Alta.

EN NORSK SECRET SERVICE-AGENT

Han hadde ikke hørt om Ida-gruppen før han så Reidar Hirstis NRK dokumentar, der ble det fort klart at det lå en dyp menneskelig historie innimellom all krigsdramatikken. – Torstein Raaby kom jo fra samme plass som James Bond, Secret Intelligence Service (eller MI6), men vi har andre aspekter med historien av Tirpitz som også kan minne om en James Bond-film, for eksempel disse torpedoene med frokemenn som skulle komme seg under Tirpitz og sprengte den i lufta. Jeg tror at jeg kan si med trygghet at om man liker James Bond-filmer, kommer en garantert til å like denne tegne-serien. Dvergubåt og bemannet torpedo har vært skikkelig artig å tegne. Scenene med lang dialog er de som er kjedelige å gjøre. Jeg elsker å tegne utstyr, våpen og diverse farkoster. Jo mer spenning, jo bedre.

Store krigsskip som Tirpitz er veldig vanskelige å tegne selvfølgelig, og her brukes alle teknikker for å få ting rett. Det ble på det nivået at siden de skiftet kamuflasjemønster på Tirpitz i løpet av krigen, har jeg – med muligens alt for stor nøyaktighet – malt den tidsriktige kamuflasjen slik den var på rett tidspunkt. Men uansett hvor mye detaljer jeg legger inn, er det bestandig noe som slipper gjennom usett. Jeg skal la være å nevne disse, men det er ikke noe som ødelegger for det historiske, kommenterer han.

CHURCHILL OG SHETLANDS-LARSEN

Senkingen av Tirpitz i 1944 betydde i praksis at krigen ble forkortet noe. – Det var ikke uten grunn at Churchill var besatt på å ta Tirpitz, skipet var jo en spydspiss for Hitler når Murmanskkonvoiene skulle stoppes, sier Jamtli.

– Selv om de allierte ikke senket Tirpitz etter alle bombeforsøkene gjennom krigen, så gjorde det at Tirpitz stadig var under reparasjoner, noe som gjorde at slagskipet Scharnhorst sto for det meste av det tunge arbeidet, og Tirpitz ble for det meste passiv. Vi kan bare forestille oss hva som ville ha skjedd om Tirpitz ble sluppet løs på måten som nazistene først hadde tenkt.

Det er mange historiske personer i historien, bl.a. Churchill, Shetlands-Larsen, Eric Welch og Torstein Raaby for å nevne noen. – For meg er alle karakterene historiske skikkelser. Jeg kan dog legge til at det var moro å tegne Churchills «war room», og selvfølgelig Shetlands-Larsen som sikkert dukker opp igjen i fremtidige Sabotør-album.

JOBBER MED NYTT ALBUM

Interessen for John Jamtlis «Sabotør: En røver-

historie fra krigsårene» (2018) og «Sabotør: Operasjon Muskedunder» (2019) har vært stor. – Faktisk er interessen så positiv at jeg har gjort flere oppdrag for dagens «Linge-soldater», FSK, MJK og krigsskolen. Det er veldig interessant å kunne få se hvor spesialstyrkene er i dag i forhold til under andre verdenskrig. Disse oppdragene er dog eksklusive for dem, og jeg har ikke lov å vise de fram. Det er bare å forestille seg stilen jeg har på Sabotør, satt i en moderne tid, forteller 39-åringen.

Skal du lage flere tegneserier om krigen og sabotørene? Kan du evt. si noe om det?

– Det eneste jeg kan si er at jeg har fått tildelt støtte til neste, og at jeg er godt inn i arbeidet på den. Jeg kan garantere at den blir minst like spennende som tidligere Sabotør-tegneserier, sier han.

Av John Berg, major (R)
Forsvarsanalytiker

ZAPAD 21 PÅ KYSTEN

Michman Lermontov landingsfartøy.

Årets store russisk-hviterussiske øvelse Zapad 21 hadde en avlegger helt øst til Stillehavet, der Il-38 antiubåt fly, velkjente her i nord, øvde med kalde dypvannsbomber mot en ubåt ved kysten til Kamsjatka-halvøya. Ellers varte Zapad 21, forøvelsene inkludert, i tre måneder og omfattet totalt 200.000 personell, 15 marinefartøyer og en god del mindre fartøyer, ca. 80 fly og helikoptre og ca. 290 panserkjøretøyer. Øvelsene ble avsluttet med omfattende bruk av skarpe våpen, hovedsakelig på skytefelt i Kaliningrad-enklaven.

Det ble øvd mye på Østersjøkysten med blant annet forskjellige typer landgangsfartøyer og mindre fartøyer, marineinfanteri og spesialstyrker. Blant annet ble det øvd med skarp bruk av håndholdte undervannsvåpen, slike våpen har i mange år vært en sovjetisk og deretter russisk spesialitet. Dette skal ha omfattet undervanns pistoler og undervanns automatvåpen. Etter det som er kjent, skyter slike våpen pilprosjektiler. Videre ble det øvd med «kalde våpen», eksempelvis kniver, under vann. Disse spesialstyrkene kom fra de russiske styrkene NATO kaller USFM (Underwater Sabotage Forces and Means). Det ble også brukt «anti-sabotasje» håndgranater fra fartøy mot undervannsmål. Marineinfanteri og USFM stridssvømmere fra Nordflåten deltok også.

Mye av dette foregikk innenfor rammen av et scenario der fienden, for anledningen betegnet som «terrorister», hadde erobret Østersjøflåtens base Baltiysk (vest for Kaliningrad, utsatt beliggende ute ved Gdanskbukten). I motangrepet bidro Nordflåten blant annet med marineinfanteri med amfibisk panser fra landgangsfartøyet Michman Lermontov. Det store og raske luftputefartøyet Jevgennij Kotsjesjkov deltok også i øvelsene og

Ilushin Il 38.

Stridsbåt CB90 klasse.

landsatte lett panser. Med var også forskjellige typer raske stridsbåtlignende fartøyer. (Warships International Fleet Review nov 21)

NYE SVENSKES STRIDSBÅTER

Saab-Dockstavarvet bygger nå neste generasjon stridsbåter, CB (Combat Boat) 90NG (Next Generation). Som tidligere meldt oppdaterer svenskene sine 76 stridsbåter og i tillegg kommer nå 18 CB 90NG, slik at antallet blir 94 (ca. fem ganger så mange som Norge har). Dette inngår i en plan om å øke fra en til kystjegerbataljoner, såvidt det fremgår hver med ca. 770 personell. Dagens Victoria-bataljon vil fortsatt forsvare skjærgården rundt Stockholm, mens den nye bataljonen skal bidra til å dekke et voksende behov svenskene ser for kystforsvar rundt sin viktigste havn, Göteborg, og ellers på Vestkysten. Utbyggingen omfatter også en storstilt modernisering av kystjegerstyrken, med stor vekt på digital stridsledelse, overvåking med moderne sensorer på blant annet droner og utstrakt overgang til presisjonsvåpen for kort og middels rekkevidde.

CB 90NG er på 18 tonn og med to 600kW Scania dieseler krysser den med opptil 45 knop. Den er meget manøvrerbar og kan frakte opptil 18 fullt utrustede kystjegere. Besetningen er på tre, inkludert en systemoperatør. Båten har fem våpenstasjoner for maskingeværer, en Mk 19 granatkaster, en Saab Trackfire stabilisert RWS (Remote Weapon Station), og kan føre miner og dypvannsladninger. Den vil kunne utrustes med en M242 Bushmaster 25 mm maskinkanon og panservern og luftvern missiler. CB90NG har stor kapasitet også i ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition Reconnaissance) rolle for øvrige forsvarsstyrker utstyrt med blant annet lengre rekkevidde presisjonsvåpen.

Svenskene ser for seg et eksportmarked til blant annet Nato brukerland av eldre CB 90, som USA og Hellas, og ser til den pågående, gjennomgripende moderniseringen av britenes Royal Marines. Norge nevnes også.

US NAVY KUTTER F-35

US Navy kutte det planlagte antallet F-35C kampfly ombord på sine store Nimitz- og Ford-klasse 95.000-100.000 tonn hangarskip, med 30 prosent. Disse hangarskipene har en kampflystyrke på 40-45 fly, organisert i fire skvadroner hver på ca. 11 fly (foruten fly for elektronisk krigføring, antiubåt etc., samt et antall helikoptre). I dag bæres kampflystyrken av Boeing F/A-18C/D Super Hornet. Planen har lenge vært at to skvadroner skulle byttes ut med to skvadroner F-35C, hver på 10 fly. Nå er planen redusert til én skvadron F-35C med 14 fly. Med andre ord en reduksjon på seks fly. Bak reduksjonen ligger trolig ikke bare problemene med F-35, men at US Navy i likhet med US Air Force ser fremover mot en kombinasjon av bemannede kampfly og «Loyal Wingman» droner som kan opereres fra kampflyene.

Boeing har kommet langt med utvikling av dronen Loyal Wingman.

Snowmobile Pulk

**Used by the military in several countries for many years.
100% recyclable product
PEHD, Steel and textile.**

- Rotation moulded polyethylene hull
- Cordura cover
- Waterproof
- High loading capacity
- Excellent floating ability
- Low friction, easy to pull
- Unique handling

Rescue version

NATO stock no: 3920-25-160-0732

Army version

NATO stock no: 3920-25-160-0731

Arctic Pulk®
www.arcticpulk.com
Norway, 9372 Gibostad
Tlf: +47 984 21 112

Norwegian Aviation and Defense Group (NADG) ble etablert i 2017 og er et privateld norsk selskap. Vi er etablert i toppmoderne lokaler ved Stavanger lufthavn, Sola.

NADG er anerkjent som en industriell samarbeidspartner av det norske Forsvarsdepartementet.

NADG bruker sin unike kunnskap og erfaring til å bygge opp et toppmoderne treningssenter, Aviation Training Center Norway (ATCN).

Aviation Training Center Norway vil innen 2023 ha en godkjent trenings organisasjon i henhold til EASA's regelverk.

NADG er en uavhengig representant for Bell produkter i Norge og Island innforbi det kommersielle og militære markedet.

**BELL 525 - DEN NESTE GENERASJONENS ARBEIDSHEST FOR
OLJE & GAS, KYSTVAKTEN, HÆREN OG SPESIALSTYRKENE**

For mer informasjon vennligst besøk www.nadg.no

